

B.300 OSEBNI FONDI

Že Zgodovinsko društvo za Slovensko Štajersko, ustanovljeno leta 1903 v Mariboru, je imelo v svojem načrtu ustanovitev arhiva. Osnovo društvene arhivske zbirke pa tudi začetek zbiranja osebnih fondov je predstavljala pisna zapuščina prvega društvenega predsednika Mateja Slekovca. Čeprav je imelo Zgodovinsko društvo omejene možnosti v pridobivanju kulturne dediščine, pa so po drugi strani osebna poznanstva, posebej med društvenim tajnikom Francem Kovačičem in narodno zavednim duhovništvom na Slovenskem Štajerskem ter med predsednikom Pavlom Turnerjem in slovenskimi prosvetnimi krogi, pa tudi sodelovanje v raznih kulturnih društvih in narodnopolitičnem gibanju, prepričali mnoge pomembne posameznike, da so svojo osebno ali družinsko dokumentacijo prepuščali društvu. Kovačičevim in Turnerjevim prizadevanjem se je kot prvi banovinski arhivar pridružil Franjo Baš. Ideološke in politične spremembe neposredno po drugi svetovni vojni niso bile posebej naklonjene privatni lastnini in individualizmu. Iz takšnih in podobnih razlogov se privatnim arhivom ni posvečalo posebne skrbi. Kljub temu je pokrajinski muzej, pri katerem je bilo tudi gradivo banovinskega arhiva, že prva leta po vojni pričel sprejemati arhivalije, ki so imele značaj osebnih ali družinskih fondov, njegovo delo pa je od leta 1952 nadaljeval arhiv kot samostojna inštitucija. Trenutno hrani PAM 293 osebnih in družinskih fondov. Bolj kot pri drugih kategorijah arhivskega gradiva prihaja pri osebnih in družinskih fondih do izraza fragmentarnost vsebine ter tudi precejšnja neurejenost in nepreglednost gradiva; tovrstni fondi večinoma ne poznajo sistema ali načrta prvotne ureditve že pri samem ustvarjalcu. Velikokrat predstavlja osebni fond le ohranjeno pismo ali dokument pomembnejše osebnosti, po drugi strani pa so nekateri fondi zelo obsežni in štejejo več arhivskih škatel oziroma tekočih metrov gradiva. Mednje spadajo zlasti tisti, v katerih so ohranjeni ne le dokumenti, ki jih je ustvaril avtor osebnega fonda (npr. korespondenca), pač pa tudi gradivo, ki ga je ustvarjalec zbiral o drugih fizičnih osebah ali ustanovah in se torej ne nanaša neposredno nanj. Zaradi tega so ti fondi po svoji strukturi bolj podobni arhivskim zbirkam. Čeprav so osebni fondi v primerjavi z drugim gradivom ponavadi količinsko manjši, so po svoji vsebinski vrednosti pogosto nepogrešljivi za kompleksno razumevanje in vrednotenje preteklosti, dajejo pa ji tudi osebno in življenjsko noto.

Literatura in viri:

- Maček, J. (2007). **Osebni fond Stegenšek Avguštin 1874–1920 v Pokrajinskem arhivu Maribor**. V: *Studia Historica Slovenica*, št. 3–4. Maribor: Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča.
- Maček, J. (2003). **Arhivsko gradivo društev, političnih organizacij in združenj na območju Pokrajinskega arhiva Maribor**. V: M. Novak ... et al. (Ur.), *Hraniti in ohraniti: 100 let načrtnega zbiranja in ohranjanja arhivskega gradiva ter 70 let delovanja profesionalne arhivske ustanove v Mariboru*. Jubilejni zbornik. Maribor: Pokrajinski arhiv Maribor.
- **Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih** (2006). Ur. l. RS, št. 30/2006.

APIH JOSIP

Signatura: PAM/1500

Kraj: Dunaj
 Količina: 1 arhivska škatla
 Informativna pomagala: arhivski popis

Ohranjeno gradivo: 1874
 Tekoči metri: 0,1
 Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Zvezek staroslovanske slovnice 1874.

Historiat ustvarjalca: Josip Apih (16. 3. 1853–19. 1. 1911), zgodovinar. Študij zgodovine in geografije je končal leta 1876 na Dunaju. Služboval je v Novem Jičinu na Moravskem (1877–1892) in na učiteljsku v Celovcu (1892–1907). Napisal je več zgodovinskih razprav, v katerih je obravnaval 18. in 19. st. Delo »Slovenci in leto 1848« je bil prvi celovitejši prikaz marčne revolucije pri Slovencih. V knjigi »Naš cesar« je prvi predstavil slovensko zgodovino med leti 1848 in 1898. Objavljal je v »Ljubljanskem zvonu«, »Letopisu Matice slovenske« in »Izvestjih Muzejskega društva za Kranjsko«. Sodeloval je tudi pri listu »Carinthia«.

ARNEJC IVAN

Signatura: PAM/1501

Kraj: Maribor, Ljubljana
 Količina: 1 arhivska škatla
 Informativna pomagala: arhivski popis

Ohranjeno gradivo: 1905–1930
 Tekoči metri: 0,1
 Jezik: slovenski jezik

Vsebina: »Nastavni vjestnik – list za srednje šole« 1910; program gimnazije v Mariboru 1909; članek »Indogermanski aorist s posebnim ozirom na grščino« 1911; kuharski recepti 1909; prepisi osebnih dokumentov; dopisi.

Historiat ustvarjalca: Ivan Arnejc, rojen 7. 2. 1876, filolog. Služboval je na I. državni gimnaziji v Gradcu ter na gimnazijah v Celovcu in Mariboru. Med leti 1919–1924 je bil vodja krajevne zaloge šolskih knjig in učil v Ljubljani ter profesor na 3. državni gimnaziji. V »Izvestjih« mariborske gimnazije je objavil »De origine et vi vocis 'tamen'« ter »Indoevropski aorist s posebnim ozirom na grščino«. Bil je urednik časnika »Mir«, soustanovitelj mariborske »Straže« ter Podpornega društva za koroške dijake v Celovcu. Sodeloval je tudi pri Gosposvetskem zvonu in Udruženju koroških Slovencev.

AŠKERC ANTON

Signatura: PAM/1502

Kraj: Maribor
 Količina: 1 arhivska škatla
 Informativna pomagala: arhivski popis

Ohranjeno gradivo: 1877–1889
 Tekoči metri: 0,1
 Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Maturitetne naloge (slovenščina, matematika, latinščina, grščina); vizitka z verzom; Aškerčeve pripombe na spisek zgodovinskih krajevnih imen v šmarški fari; odhodnica s šole učenca Počivalška z Aškerčevim podpisom v cirilici 1888.

Historiat ustvarjalca: Anton Aškerc (9. 1. 1856–10. 6. 1912), pesnik, prevajalec in urednik. Že kot bogoslovec v mariborskem bogoslovju je vse bolj dvomil o verskih dogmah, kasneje pa je kot duhovnik večkrat prišel navzkriž s svojim poklicem in predstojniki. Po začetnih lirskih pesmih (ljubezenskih, domovinskih in refleksivnih) je leta 1882 začel objavljati balade in

romance in se nato povsem posvetil epski poeziji. Za Aškerčevo pesništvo sta značilni predvsem prvi zbirki »Balade in romance« ter »Lirske in epske poezije«. Zaradi sporov s cerkvenim redom se je leta 1898 predčasno upokojil, nato je bil do smrti mestni arhivar v Ljubljani in med leti 1900–1902 urednik »Ljubljanskega zvona«. Veliko je potoval po bližnjem vzhodu in vzhodnoevropskih deželah.

BABNIK JANKO

Signatura: PAM/1503

Kraj: Maribor, Dunaj, Ljubljana

Ohranjeno gradivo: 1887–1888

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Pisma Matije Murka Janku Babniku 1887–1888.

Historiat ustvarjalca: Janko Babnik (9. 5. 1861–21. 12. 1927), pravnik. Končal je gimnazijo v Mariboru in bil leta 1884 na Dunaju promoviran za doktorja prava. Od leta 1884 je služboval pri različnih sodiščih na Slovenskem, od leta 1898 pa na pravosodnem ministrstvu na Dunaju. Od decembra 1918 je deloval v Ljubljani, kjer je vodil reorganizacijo sodstva. Bil je upravitelj beograjskega ministrstva pravde v Ljubljani in med leti 1922–1927 predsednik Višjega deželnega apelacijskega sodišča v Ljubljani. Objavil je več juridičnih člankov, na pravno znanost in prakso pa je vplivalo tudi njegovo terminološko delo.

BAJDE OTON

Signatura: PAM/1224

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1945–1992

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Zapis Otona Bajdeta o Glasbeni šoli v Mariboru; zapiski o umetniškem delu; »40 let kulturnega poslanstva« (Vasja Sterle).

Historiat fonda: Gradivo fonda je PAM pridobil leta 2007.

Historiat ustvarjalca: Oton Bajde (1906–1993), violončelist in pedagog. Študij violončela je končal leta 1933 na konservatoriju v Ljubljani, nato je poučeval na osnovni šoli v Mariboru, gimnaziji v Ljubljani, od leta 1938 pa na šoli Glasbene matice v Mariboru; tu je bil od leta 1938 ravnatelj. Po drugi svetovni vojni je do leta 1962 vodil Glasbeno šolo v Mariboru, od leta 1966 pa je poučeval kot redni profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Kot solist in komorni violončelist je bil pred drugo svetovno vojno ena vodilnih osebnosti. Nastopal je v klavirskem triu in Ljubljanskem godalnem kvartetu ter koncertiral doma in v tujini.

BARAN IVANKA

Signatura: PAM/1646

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1968

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Pisma; fotografije.

Historiat ustvarjalca: Ivanka Baran (14. 12. 1912–24. 6. 2009), učiteljica in bibliotekarka. Bila je hči Jakoba Žmavca. V Mariboru je leta 1933 končala zasebno žensko učiteljsko šolo šolskih sester. Dokončanje študija na Višji pedagoški šoli v Zagrebu ji je preprečil izbruh druge svetovne vojne. Po osvoboditvi je že 19. 5. 1945 po posredovanju Franja Baša postala sodelavka Študijske knjižnice v Mariboru. V Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani je leta 1947 opravila tečaj za znanstvene knjižničarje, naredila pa je tudi državni strokovni izpit in pridobila naziv nižja bibliotekarka. Leta 1954 je pripravila »Bibliografijo del Janka Glazerja«, najobsežnejša pa je njena bibliografija celotnega opusa Franja Baša, več kakor sedemsto enot. V Študijski knjižnici Maribor je postala vodja posebnih zbirk, muzikalij, zemljevidov, razglednic in drobnih tiskov. Za uspešno delo v knjižničarstvu je prejela Čopovo diplomu.

BARAN JOSIP

Signatura: PAM/1633

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1902–1943

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, češki

Vsebina: Osebni dokumenti (spričevala, službene določbe, hranilne knjižice).

Historiat ustvarjalca: Josip Baran, mestni gradbeni svetnik ter vodja mestnega gradbenega urada v Mariboru.

BAŠ FRANJO

Signatura: PAM/1703

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1875–1943

Količina: 18 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,8

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca (osebna in z ustanovami); koncepti člankov in referatov; fotografije.

Historiat ustvarjalca: Franjo Baš (22. 1. 1899–30. 4. 1967), etnolog, geograf, zgodovinar in muzeolog. Po študiju geografije in zgodovine na Dunaju in v Ljubljani je bil profesor v Mariboru. Leta 1932 je tu postal banovinski arhivar, vodil pa je tudi muzej. Leta 1937 je dosegel, da so mariborski grad namenili muzeju in arhivu. Za muzej je zbral večino gradiva in uredil stalno razstavo. Urejal je »Časopis za zgodovino in narodopisje« in po vojni sodeloval pri restituciji med okupacijo odnesenega kulturnega premoženja. Med leti 1950–1952 je bil šef odseka na Ministrstvu za znanost in kulturo, nato pa ravnatelj Tehniškega muzeja Slovenije. Med leti 1950–1963 je bil predavatelj muzeologije in spomeniškega varstva na

Filozofski fakulteti v Ljubljani. Pri svojem delu je povezoval kulturno in politično zgodovino, etnologijo, arheologijo, geografijo in muzeologijo.

BAUKART JAN

Signatura: PAM/1704

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1921–1973
 Količina: 18 arhivskih škatel
 Tekoči metri: 1,8
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca (župnijski urad v Bizeljskem, Univerzitetni kriminološki inštitut Graz, odvetnik Ignaz Petrowisch); dokumentacija o starih kovancih; poročilo o novčni najdbi 1931; pravila Numizmatičnega društva v Zagrebu; razglednice; pedagoški spisi; časopisni izrezki; prevodi tujih del.

Historiat ustvarjalca: Jan Baukart (14. 12. 1889–1974), učitelj. Po končanem učiteljsku v Mariboru je bil učitelj v Ljutomeru. Nato je kot predmetni učitelj poučeval na meščanski šoli v Žalcu ter bil dolgoletni ravnatelj meščanske šole v Ljutomeru. Poučeval je tudi na klasični gimnaziji v Mariboru. Pisal je razprave pedagoške vsebine ter folklorne sestavke in feljtone v prleščini. Prevajal je predvsem iz angleškega in češkega jezika.

BAUMGARTNER EGON

Signatura: PAM/1558

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1919–1944
 Količina: 4 arhivske škatle
 Tekoči metri: 0,4
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: nemški (gotica), slovenski

Vsebina: Korespondenca; osebni dokumenti; risbe in odtisi kovancev; gradivo v zvezi z numizmatiko; poročilo o najdbi kovancev v Mariboru leta 1931; razglednice.

Historiat ustvarjalca: Egon Baumgartner (8. 9. 1894–8. 9. 1951), numizmatik. Kot bivši oficir je po prvi svetovni vojni živel v Mariboru. Bil je nadarjen risar. Sam je ilustriral svoje razprave o srednjeveških novcih, predvsem breških kovancih. Sodeloval je med najpomembnejše raziskovalce srednjeveške numizmatike na Slovenskem.

BERDEN PAVEL

Signatura: PAM/0083

Kraj: Kobilje
 Ohranjeno gradivo: 1924–1942
 Količina: 1 arhivska škatla
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski, madžarski

Vsebina: Korespondenca; dopisi; časopisni izrezki; zapiski Pavla Berdena.

Historiat ustvarjalca: Pavel Berden (21. 1. 1915–21. 12. 1981), pesnik, ljudski misijonar in jezuit. Doma je bil v Kobilju. Po končani gimnaziji v Murski Soboti in Ljubljani se je vpisal na pravno fakulteto, kjer je tudi diplomiral. Leta 1940 je stopil v jezuitski red, študiral teologijo v Zagrebu in bil leta 1947 posvečen v duhovnika. Večino svojih duhovniških let je preživel v Mariboru. Bil je voditelj misijonov in duhovnih vaj ter spovednik. Pisal je pesmi in jih

objavljaj v glasilih »Slovenski jezuiti«, »Stopinje« in »Družinska pratika«. V samostojni pesniški zbirki so izšle po njegovi smrti. Zaradi »protidržavnega delovanja in propagande« je bil obsojen na večletno zaporno kazen (1952–1955, 1960).

BERKS HUGO

Signatura: PAM/1559

Kraj: Proseniško

Ohranjeno gradivo: 19. st.

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Pismo Mihe Vošnjaka Hugu Berksu.

Historiat ustvarjalca: Hugo Berks (21. 4. 1841–5. 4. 1906), politik. Čeprav ni bil slovenske narodnosti, se je potegoval za narodne, politične in gospodarske potrebe Slovencev. Že leta 1876 je postal član okrajnega zastopa za celjsko okolico. Na volitvah v državni zbor leta 1879 so ga Slovenci neuspešno kandidirali proti Nemcu Richardu Foreggerju. Leta 1897 je bil izvoljen v državni zbor kot zastopnik kmečkih občin celjskega volilnega okrožja in naslednik Mihaela Vošnjaka.

BERNARD MIRKO

Signatura: PAM/1560

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1909–1960

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Spomini in zapisi Mirka Bernarda: »Nova država – novi promet« 1918, »Spomini na organizacijo poštne službe v Mariboru v letu 1918«, »Lunder in Adamič v Ljubljani«, »Bolj zadnji dnevi Slovencev v Gradcu«; službeni dopisi.

Historiat ustvarjalca: Mirko Bernard (1897–1962), višji poštni uradnik v Mariboru.

BERTONCELJ DIMITRIJ

Signatura: PAM/1832

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1970–2003

Količina: 14 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Dokumenti Vodnogospodarskega podjetja Maribor: plani, analize, stališča terenskih ogledov, sporazumi; projekt mednarodne konference o reki Dravi 1991–1997; dopisi Civilne zaščite; strokovna literatura.

Historiat fonda: Gradivo fonda Bertoncelj Dimitrij je PAM prevzel leta 2006.

Historiat ustvarjalca: Dimitrij Bertoncelj, diplomirani inženir gradbeništva, zaposlen pri Vodnogospodarskem podjetju Maribor.

BLEIWEIS JANEZ

Signatura: PAM/1831

Kraj: Ljubljana

Ohranjeno gradivo: 1845–1861

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica), slovenski

Vsebina: Pisma Antona Martina Slomška Janezu Bleiweisu.

Historiat ustvarjalca: Janez Bleiweis (19. 11. 1808–29. 11. 1881), politik, pisec, veterinarski in medicinski strokovnjak. Na Dunaju je študiral medicino in veterino. Leta 1842 je postal tajnik Kmetijske družbe za Kranjsko. Trudil se je za ustanovitev njene podkavske in živinozdravniške šole. Leta 1843 pa je prevzel uredništvo »Kmetijskih in rokodelskih novic«. Imel je mnogo funkcij: ljubljanski občinski svetnik (1850–1861 in 1862–1868), član zdravstvene komisije za Kranjsko (1851–1870), dopisni član Društva srbske slovesnosti (1851), deželni poslanec ljubljanskega kmečkega okraja (od 1861 do smrti), deželni odbornik (1861–1878), predsednik ljubljanske čitalnice (od 1863 do smrti), član Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti (1866), predsednik političnega društva Slovenije (1868), predsednik Slovenske matice (od 1875 do smrti). Urejanje »Novic« mu je prineslo prvenstvo v slovenski politiki. Bleiweis je imel kmetijstvo za temelj vsemu gospodarstvu. Nezaupljiv je bil do novosti, vendar jih je sprejemal, če so se v praksi obnesle. Bil je za prilagajanje napredku, spodbujal je k modernizaciji, intenzivnejšemu obdelovanju zemlje, izobraževanju. Bil je zmerno liberalen in ni prevzel klerikalnih idej.

BOEZIO LENART

Signatura: PAM/1705

Kraj: Gor. Radgona

Ohranjeno gradivo: 1920–1941

Količina: 4 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Odvetniški spisi; časopisni izrezki; dopisi in okrožnice odvetniške zbornice.

Historiat ustvarjalca: Lenart Boezio, odvetnik in župan v Gor. Radgoni.**BOROVNJAK JOŽEF**

Signatura: PAM/1561

Kraj: Cankova

Ohranjeno gradivo: 1883

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Pismo Antona Trstenjaka Jožefu Borovnjaku 1883.

Historiat ustvarjalca: Jožef Borovnjak (9. 2. 1826–11. 9. 1900), nabožni pisatelj. Kot kaplan je služboval v raznih krajih, leta 1858 pa je postal župnik v Cankovi. Med Prekmurci je širil Slomškove spise in Mohorjeve knjige. Njegovo književno delovanje je bilo izključno cerkveno in nabožno. Popravljal je stare molitvenike, tako predvsem v Prekmurju najbolj priljubljeno »Knjigo molitveno«. V mlajših letih se je udeleževal tudi politično. Bil je pristaš Deákove stranke. Velja za enega najbolj plodovitih in najvplivnejših katoliških pisateljev v Prekmurju.

BOŽIČ ANTON

Signatura: PAM/1562

Kraj: Celje, Radoslavci

Ohranjeno gradivo: 1861–1901

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca (Franc Zmazek, Josip Vošnjak, Janko Rajh, Alojz Gregorič ...).

Historiat ustvarjalca: Anton Božič, rojen 12. 12. 1876, odvetnik. Pravo je študiral na Dunaju, kjer je tudi doktoriral. Od leta 1909 je bil odvetnik v Celju. Leta 1910 je prevzel predsedstvo Zadružne zveze v Celju in Posojilnice v Šoštanju, leta 1917 pa predsedstvo zadruge Lastni dom. Objavil je več člankov o gospodarstvu.

BRAČIČ VLADIMIR

Signatura: PAM/1779

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1959–1980

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Zapisniki in dopisi o ustanavljanju višjih šol v Mariboru, gradivo o ustanavljanju pedagoške akademije, višje pravne šole, višje stomatološke šole, višje agronomske šole; dopisi in poročila v zvezi z reformami visokega šolstva; zapisniki sej sveta za prosveto OLO Maribor 1959–1963.

Historiat ustvarjalca: Vladimir Bračič (27. 9. 1919–28. 5. 1996), geograf, pedagog, družbenopolitični delavec. Končal je učiteljske v Ljubljani. Leta 1952 je diplomiral iz geografije, doktoriral pa leta 1965. Med leti 1945–1959 je opravljal različne funkcije (prosvetni inšpektor, ravnatelj gimnazije na Ptuju, načelnik za prosveto in kulturo OLO Maribor). Med leti 1959–1979 je poučeval geografijo na Višji ekonomski šoli v Mariboru in pedagoški akademiji. Zaslužen je za ustanovitev višješolskih zavodov ter Univerze v Mariboru. Bil je njen prvi rektor (1975–1979). Pet let je bil član izvršnega sveta Skupščine SRS (1967–1972). Temeljno področje njegove raziskovalne dejavnosti je bila družbena geografija, še posebej problematika manj razvitih območij severovzhodne Slovenije.

BUČAR EDVARD

Signatura: PAM/1757

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1933–1945

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški, slovenski

Vsebina: Koncepti recenzij dramskih in opernih del v mariborskem gledališču; programi.

Historiat ustvarjalca: Edvard Bučar, rojen 16. 3. 1896, odvetnik in gledališki kritik.

CAF OROSLAV

Signatura: PAM/1504

Kraj: Maribor, Ptuj

Ohranjeno gradivo: 1831–1972

Količina: 4 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Gradivo o življenju in delu Oroslava Cafa (kopije člankov, korespondence, objav); korespondenca (Stanko Vraz, Urban Jarnik, Davorin Trstenjak, Anton Schoenwetter).

Historiat fonda: Večji del fonda predstavljajo kopije člankov o življenju in delu Oroslava Cafa, korespondenca pa zajema večinoma obdobje med leti 1831–1870.

Historiat ustvarjalca: Oroslav Caf (13. 4. 1814–3. 7. 1874), jezikoslovec. Kot kaplan je služboval v Framu, bil profesor pastoralke v Mariboru in beneficiat na Ptujju. Kot samouk se je izobrazil v jezikoslovju. V mladosti je objavil več člankov o knjižnem jeziku, pozneje pa se je ukvarjal tudi z zgodovino in etimologijo. Posebno pomembno je njegovo slovarsko delo. Izpisal si je vse starejše slovstvo in zbral obsežno narečno gradivo. Do leta 1846 je slovar končal, vendar ga tudi po Miklošičevi ponudbi za sodelovanje ni izdal. Bogato gradivo je uporabil šele Pleteršnik. O strokovnih zadevah si je dopisoval z vsemi znamenitimi jezikoslovci takratnega časa.

CARSTANJEN HELMUT

Signatura: PAM/1727

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1938–1941

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški

Vsebina: Korespondenca z različnimi šolami v Avstriji; sezname izseljenih; dopisi.

Historiat ustvarjalca: Helmut Carstanjen, referent pri Šefu za civilno upravo za Spodnjo Štajersko in pri Štajerski domovinski zvezi ter član NSDAP. Bil je direktor ustanove *Südostdeutsches Institut* v Gradcu. Kot vodja glavnega urada *Volksdeutsche Mittellstelle* za Štajersko je bil leta 1941 osebno vpleten v etnično čiščenje in izseljevanje Slovencev iz Spodnje Štajerske.

CEPL KARL

Signatura: PAM/0044

Kraj: Weiblingen, Maribor

Ohranjeno gradivo: 1969–2004

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Korespondenca; dopis Spomenke Hribar Karlu Ceplu; fotokopije časopisnih člankov in strokovnih prispevkov o dogajanju v času okupacije na mariborskem območju.

Historiat ustvarjalca: Karl Cepl (21. 1. 1926–13. 8. 2004).

COBELJ ŠTEFKA

Signatura: PAM/1728

Kraj: Ptuj Ohranjeno gradivo: 1904–1988
 Količina: 76 arhivskih škatel, 9 tulcev Tekoči metri: 7,6
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Zapisniki: sejni, komisije za arheološka izkopavanja, zgodovinskega društva, muzejskega društva, čebelarskega društva 1978–1981; korespondenca; fotografije; razglednice; dokumenti: osebni, o bivanju v Burmi, Stanka Vraza, Janeza Mežana; gramofonske plošče; filmi; diapozitivi; osebna odlikovanja.

Historiat fonda: Gradivo fonda Cobelj Štefka je PAM prevzel leta 1990.

Historiat ustvarjalca: Štefka Cobelj (18. 12. 1923–15. 5. 1989), umetnostna zgodovinarica in etnologinja. Iz umetnostne zgodovine je diplomirala leta 1958 v Beogradu, doktorirala pa leta 1965 v Ljubljani. Iz etnologije je magistrirala leta 1973 v Beogradu. V letih 1966–1976 je bila kustosinja Muzeja sodobne umetnosti v Beogradu, nato pa ravnateljica Pokrajinskega muzeja na Ptuj. Bila je tudi svetovalka za muzejstvo v Somaliji. Objavila je knjigo »Baročni slikarji«. Preučevala je predvsem sodobno umetnost (»Janez Mežan«, 1977) in etnološko problematiko (»Maske in opravila«, 1978).

ČELOFIGA BOJAN

Signatura: PAM/1756

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1928–1983
 Količina: 3 arhivske škatle Tekoči metri: 0,3
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Načrti; knjige; učbeniki.

Historiat ustvarjalca: Bojan Čelofiga, inženir gradbeništva.

DAJNKO PETER

Signatura: PAM/1505

Kraj: Velika Nedelja, Gor. Radgona, Ohranjeno gradivo: 1749–1851
 Maribor Tekoči metri: 0,1
 Količina: 1 arhivska škatla Jezik: slovenski, nemški (gotica)
 Informativna pomagala: arhivski popis

Vsebina: Dajnkov poučni rokopis »Mali vinogradnik za podvučanje šolarov na runči« 1844; besedilo očenaša v Dajnkovem črkopisu v obliki stenske podobe; Dajnkovo pismo materi 1806; kupno pismo družine Dajnko 1749; kupna pogodba.

Historiat ustvarjalca: Peter Dajnko (23. 4. 1787–22. 2. 1873), jezikoslovec in nabožni pisatelj. Kot kaplan je služboval v Gor. Radgoni, kot župnik in dekan pa v Veliki Nedelji. Do leta 1848 je bil tudi okrožni šolski nadzornik. Kljub poznavanju literarne tradicije na Kranjskem se je odločil za že obstoječo vzhodnoslovensko knjižno različico. Izdal je normativno slovnico vzhodnoslovenskega knjižnega jezika »Lehrbuch der windischen Sprache« (1824) ter uvedel nov črkopis – dajnico. Uveljavljal jo je v svojem vzgojno-izobraževalnem

programu, ki je obsegal osnovne učne knjige, nabožna berila in strokovna besedila. Zbiral je tudi etnološko in zgodovinsko gradivo.

DEČMAN ŠTEFAN

Signatura: PAM/1740

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1938–1967

Količina: 1 arhivska škatla Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Osebni dokumenti (dijaške knjižice, spričevala); patentni izkaz za dvodelno rozeto 1967.

Historiat fonda: Gradivo fonda Dečman Štefan je PAM prevzel leta 1997.

Historiat ustvarjalca: Štefan Dečman, rojen 23. 7. 1931, inženir.

DEV SAŠA

Signatura: PAM/1758

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1929–1940

Količina: 4 arhivske škatle Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Načrti za različne objekte in prostore.

Historiat ustvarjalca: Saša Dev (26. 3. 1903–13. 8. 1967), arhitekt. Leta 1927 je diplomiral na oddelku za arhitekturo tehniške fakultete v Ljubljani. Od začetka tridesetih let je delal v Mariboru, kjer sta z Jaroslavom Černigojem ustanovila projektivni biro. Devovo najpomembnejše delo je stanovanjski blok Gradišče (Hutterjev blok), ki kaže značilnosti funkcionalizma.

DIJAK ANTON

Signatura: PAM/1647

Kraj: Gorica Ohranjeno gradivo: 1836–1905

Količina: 1 arhivska škatla Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: nemški (gotica), latinski

Vsebina: Osebni dokumenti (diplome, službene odločbe); dopisi.

Historiat ustvarjalca: Anton Dijak, gimnazijski profesor v Gorici.

DIVJAK VILKO

Signatura: PAM/1774

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1945–1982

Količina: 1 arhivska škatla Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Časopisni članki o dahavskih procesih in španskih borbah; osebni dokumenti; življenjepis Vilka Divjaka.

Historiat ustvarjalca: Vilko Divjak (4. 5. 1912–1988), španski borec, politični zapornik. Pred drugo svetovno vojno je sodeloval v delavskem gibanju v Mariboru. Leta 1935 je bil sprejet v partijsko celico, dve leti kasneje pa se je pridružil internacionalni brigadi španskih borcev. Med drugo svetovno vojno je bil zaposlen v Brucku in Salzburgu, kjer je bil aktiven v jugoslovanskem odboru. Oktobra 1945 se je vrnil v Maribor in bil imenovan za ravnatelja vseh pekarn in slaščičarn v Mariboru. Oktobra leta 1947 so ga aretirali. Obsojen je bil na pet let strogega zapora zaradi domnevnega sodelovanja z gestapom. Šele leta 1987 je bil sodno rehabilitiran.

DOBERNIK SIMON

Signatura: PAM/1680

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1898–1977
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Osebni dokumenti (uslužbenski listi, delovne knjižice, službene odločbe); življenjepisi; kopije gradiva o Pavlu Kernjaku.

Historiat ustvarjalca: Simon Dobernik (15. 6. 1898–8. 1. 1977), učitelj, prosvetni delavec. Rojen je bil v kraju Sreje (Srajach) na avstrijskem Koroškem. Učiteljske je končal v Mariboru, višjo pedagoško šolo pa v Beogradu. Po izgubljenem plebiscitu je optiral za Jugoslavijo. Učiteljsko službo je opravljal pri Sv. Jakobu v Rožu (St. Jakob im Rosental), v Slovenj Gradcu, Beogradu in Dol. Lendavi. Pred drugo svetovno vojno je dobil službo na I. deški meščanski šoli v Mariboru. Po vojni je služboval na različnih mariborskih šolah. Dejaven je bil v Klubu koroških Slovencev, posebej prizadeven pa je bil kot pobudnik in organizator sklada Prežihovega Voranca in kot urednik »Glasila slovenske koroške pesmi«. Uveljavil se je tudi kot režiser in igralec na amaterskih odrih, ukvarjal pa se je še s folkloro in ljudsko besedno umetnostjo. Izdal je brošuro »Pavle Kernjak, koroški pevec«.

DOMINKUŠ FERDINAND

Signatura: PAM/1563

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1862–1887
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Pismo Radoslava Razlaga Ferdinandu Dominkušu 1862; biografija z opisom borbe za slovensko uradovanje; zahvala slovenskih štajerskih deželnih poslancev Ferdinandu Dominkušu 1887.

Historiat ustvarjalca: Ferdinand Dominkuš (9. 7. 1829–23. 1. 1901), pravnik in politik. Pravo je študiral na Dunaju. Leta 1848 je bil član akademske legije. Od leta 1859 je bil odvetnik v Mariboru ter daljši čas poslanec v štajerskem deželnem zboru, pa tudi v državnem zboru. Že leta 1862 je pričel vlagati pri sodišču v Mariboru tožbe v slovenskem jeziku. Bil je med ustanovitelji čitalnice, Slovenske matice, Narodne tiskarne in »Slovenskega naroda«.

DORNIK IVAN

Signatura: PAM/1776

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1950–1964
 Količina: 1 arhivska škatla
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca Frana Koblarja Ivanu Dorniku.

Historiat ustvarjalca: Ivan Dornik (8. 2. 1892–1968), pisatelj. Slavistiko in klasično filologijo je študiral v Gradcu. Poučeval je na različnih šolah. Že kot gimnazijec je objavljala prva dela v dijaškem glasilu »Zora«, kasneje pa leposlovne črtice v »Domu in svetu« ter literarne študije v »Času«. Leta 1923 je izdal »Pasijonke. Povestice za mladino«.

DRAŠKOVIĆ JANKO

Signatura: PAM/1506

Kraj: Zagreb
 Ohranjeno gradivo: 1832–1853
 Količina: 1 arhivska škatla
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: srbski (cirilica), nemški (gotica),
 latinski

Vsebina: Podatki o življenju grofa Draškovića; rokopisne beležke; cenilni seznam.

Historiat ustvarjalca: Janko Drašković (20. 10. 1770–14. 1. 1856), grof in eden od pobudnikov hrvaškega narodnega gibanja. V mladosti se je Janko Drašković posvetil predvsem vojaški karieri. Veljal je za enega najbolj izobraženih ljudi na Hrvaškem. Konec leta 1832 je izdal v Karlovcu politični spis, pisan v štokavskem narečju: »Dizertacija iliti razgovor darovan gospodi poklisarom«. Ta predstavlja prvi narodni program v hrvaški kulturni in politični zgodovini. Grof Drašković v njem svetuje hrvaškim poslancem, da si naj prizadevajo za združitev vseh hrvaških ozemelj v politično celoto, to je Veliko Ilirijo. Obsegala naj bi Hrvaško, Slavonijo, Dalmacijo, Vojno krajino, Reko, Bosno in slovenske dežele (Kranjsko, Štajersko in Koroško). Bil je med ustanovitelji ilirske čitalnice. Ta je postala žarišče hrvaškega preporoda.

DRUZOVIČ HINKO

Signatura: PAM/1706

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1925–1933
 Količina: 1 arhivska škatla
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Spisa Hinka Druzoviča »Razvoj narodne pesmi in glasbe na Slovenskem Štajerskem« in »Zgodovina slovenskega petja v Mariboru«; zbirka pesmi.

Historiat ustvarjalca: Hinko Druzovič (10. 7. 1873–26. 12. 1959), glasbeni pedagog in skladatelj. Po učiteljišču v Mariboru je študiral orgle na konservatoriju v Gradcu. Od leta 1904 je bil učitelj glasbe na mariborski gimnaziji in učiteljišču. Bil je tudi ravnatelj glasbene šole železničarskega društva Drava. Vodil je zbor Slovanske čitalnice. Vplival je na dvig glasbene vzgoje v Sloveniji. Prirejal je ljudske pesmi ter se uveljavil tudi kot skladatelj.

FEUŠ FRANC

Signatura: PAM/1507

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1828–1915

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Diploma za doktorat iz bogoslovja 1880; korespondenca; razglednice; osebni dokumenti; pridige.

Historiat ustvarjalca: Franc Feuš (28. 9. 1850–25. 7. 1915), profesor bogoslovja. 25. 7. 1875 je bil posvečen v duhovnika, za doktorja bogoslovja pa je promoviral 31. 7. 1880 v Innsbrucku. Na mariborskem bogoslovju je predaval biblične študije ter orientalske dialekte. Bil je tudi načelnik društva katoliških mojstrov in pomočnikov v Mariboru.

FILIPIČ FRANCE

Signatura: PAM/1768

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1946

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Rokopisna zbirka pesmi »Stopnje smehljaja«.

Historiat ustvarjalca: France Filipič (2. 7. 1919–2009), pesnik, zgodovinar in publicist. Šolal se je na klasičnih gimnazijah v Mariboru in Ljubljani. V letih 1944–1945 je bil v nemških koncentracijskih taboriščih. Po letu 1945 je bil sprva časnikar, potem pa svobodni pisatelj. Izdal je več pesniških zbirk (»Viharna leta«, »Ptice letijo v daljavo«, »Svetloba je tvoja usoda«), zbirko novel »Pojoči konji«, več del za mladino in iger. Kot zgodovinar je preučeval zgodovino NOB ter revolucionarnega delavskega gibanja. Objavil je monografijo o pohorskem bataljonu. Bil je tudi urednik »Dialogov« ter pobudnik in organizator štatemberških pisateljskih srečanj in srečanj pisateljev alpskih dežel. Velja tudi za začetnika festivala Kurirček. Leta 2000 je prejel najvišje priznanje mesta Maribor, Glazerjevo nagrado za življenjsko delo.

FIŠER BLAŽ

Signatura: PAM/1564

Kraj: Dunaj

Ohranjeno gradivo: 1878–1889

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca (Vojteh Valenta, Ivan Tavčar, Fran Gerbič, Davorin Jenko ...).

Historiat ustvarjalca: Blaž Fišer, umrl 27. 7. 1889, glasbenik. Študiral je na dunajskem konservatoriju. Koncertiral je na več koncertih Glasbene matice v Ljubljani (v letih 1888 in 1889) kot virtuoz na kontrabasu. Slovel je tudi zunaj meja Avstrije.

FLEGERIČ BOŽIDAR

Signatura: PAM/1565

Kraj: Vodranci

Ohranjeno gradivo: 1883–1906

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Literarna zapuščina Božidarja Flegeriča: priložnostne pesmi; pismo Frana Ilešiča Božidarju Flegeriču 1905.

Historiat ustvarjalca: Božidar Flegerič (30. 1. 1841–9. 6. 1907), pesnik in pisatelj. V Gradcu je študiral klasično in slovansko filologijo. Objavljal je pričel v mariborskem dijaškem almanahu »Lada« (1864). V njegovi liriki prevladujejo opisi vinorodnih Slovenskih goric, Prekmurja, narave, domovinske ljubezni in izgubljene mladosti. V oblikovnem smislu so nanj vplivali Prešeren, Jenko, Stritar in Gregorčič, cenil in posnemal pa je tudi Stanka Vraza. Njegove zgodovinske črtice so predvsem lokalnega značaja. Pisal je tudi prigodnice ter razne biografske prispevke.

FLUCHER JANEZ

Signatura: PAM/1508

Kraj: Malečnik

Ohranjeno gradivo: 1832–1899

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Rokopisi; potrdila; pisma; izvlečki iz katastra; plačilna knjižica vinogradniškega posojila; abecedni indeks v vpisnem protokolu za podporo ubogim do leta 1899; protokol za podporo ubogim za leto 1898.

Historiat fonda: Gradivo fonda Flucher Janez je arhiv pridobil leta 1968.

Historiat ustvarjalca: Janez Flucher (16. 6. 1822–19. 4. 1900), deželni poslanec, krajevni šolski načelnik, občinski predstojnik pri Sv. Petru pri Mariboru (Malečnik). Bil je odlikovan s srebrnim križem za zasluge.

FRIEDRICH FRANC

Signatura: PAM/1509

Kraj: Sv. Andraž v Labotski dolini

Ohranjeno gradivo: 1833–1834

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Pisma Antona Martina Slomška Francu Friedrichu 1833–1834.

Historiat ustvarjalca: Franc Friedrich (3. 9. 1788–24. 2. 1865), stolni prošt.

FRIEDRIGER FRITZ

Signatura: PAM/1553

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1894–1999
 Količina: 1 arhivska škatla
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: nemški (gotica), slovenski

Vsebina: Fotokopije osebnih dokumentov, spričeval, dopisov, načrtov; reprodukcije fotografij; diplomska naloga »Die Gesellenwanderung als berufliche Bildung« 1995; publikacija »Fritz Friedriger in Maribor (1894–1920)«.

Historiat ustvarjalca: Fritz Friedriger (2. 8. 1859–1922), arhitekt. V letih 1883–1885 je študiral arhitekturo na dunajski akademiji, leta 1895 pa se je preselil v Maribor. Dve leti kasneje je pridobil koncesijo za gradbeno obrt. Prvi v Mariboru je zgradil nekaj objektov v secesijskem slogu. Leta 1907 je postal glavni vodja mestnega regulacijskega načrta, leta 1910 pa je skupaj z arhitektom Maxom Czeikejem ustanovil podjetje *Friedriger und Czeike*.

FRISCHAUF JOHANNES

Signatura: PAM/1566

Kraj: Gradec
 Ohranjeno gradivo: 1877–1909
 Količina: 1 arhivska škatla
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: nemški

Vsebina: Korespondenca; »Die Sannthaler Alpen« (Johannes Frischauf); časopisni izrezki o Savinjskih Alpah.

Historiat fonda: Gradivo fonda Frischauf Johannes je PAM prevzel leta 1946.

Historiat ustvarjalca: Johannes Frischauf (17. 9. 1837–7. 1. 1924), matematik in alpinist. Leta 1866 je postal profesor na univerzi v Gradcu. Objavil je več razprav iz astronomije, matematike, geometrije in kartografije. Leta 1868 je bil prvič v Savinjskih Alpah. Pričel jih je sistematično raziskovati. Že leta 1874 je osnoval društvo, ki naj bi postavilo potrebne kočice in poskrbelo za izgradnjo cest v Savinjski dolini. Preiskal in markiral je mnogo poti ter napisal številne članke v nemških listih o slovenskih pa tudi hrvaških turističnih in naravnih znamenitostih. Zaradi zaslug za razvoj planinstva ga je Slovensko planinsko društvo leta 1893 imenovalo za častnega člana.

GABORVIČ NADA

Signatura: PAM/1885

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1936–2004
 Količina: 17 arhivskih škatel
 Tekoči metri: 1,7
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Osebni zapiski; korespondenca; rokopisi romanov in iger; časopisne objave; dnevniki; priznanja.

Historiat fonda: Gradivo fonda je PAM pridobil leta 2007.

Historiat ustvarjalca: Nada Gaborovič (13. 3. 1924–23. 7. 2006), pisateljica. Gimnazijo je obiskovala v Mariboru in Ljubljani. Med vojno je bila s starši izgnana v Srbijo. Na filozofski fakulteti je

študirala slavistiko. Diplomirala je leta 1950. Poučevala je kot profesorica slovenskega jezika in književnosti na II. gimnaziji v Mariboru, na kateri je vodila literarni krožek. Bila je svetovalka za slovenski jezik na Zavodu za šolstvo v Mariboru, za krajši čas pa tudi ravnateljica Mariborske knjižnice. Od leta 1960 je objavljala črtice, novele in književne kritike v revijah (npr. »Sodobnost«, »Dialogi«). Napisala je vrsto realističnih romanov s tematiko sodobne ženske, izseljencev, izgnancev (»Jesen brez poletja«, »Vsaka noč mine«, »Kariatide«, »Seme«, »Objokuj jutro«, »Odvzemanja« idr.). Pisala je tudi za mladino in urejala prozni del »Dialogov«.

GAJŠEK SIMON

Signatura: PAM/1567

Kraj: Maribor, Dobova

Ohranjeno gradivo: 1904–1928

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Časopisni izrezki ob Gajškovi smrti; pisma Andreja Fekonje; komentar Simona Gajška o Schreinerjevi »Seksualni pedagogiki«.

Historiat ustvarjalca: Simon Gajšek (1866–28. 7. 1928), šolski ravnatelj. Vrsto let je bil nadučitelj v Bučah pri Kozjem, nato pa ravnatelj na šestrazredni šoli v Dobovi. Kot narodno zaveden učitelj se je posvečal tudi zunajšolskemu delu, še posebej pa vzgoji mladine. Po upokojitvi se je preselil v Maribor.

GAŠPARIČ MAKS

Signatura: PAM/1780

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1938–1985

Količina: 6 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Podatki o družini Gašparič; govori; spomini in življenjepisi skojevcev; dopisi; glasila; sezname mladincev in skojevcev; zapisi in ankete o udeleževanju v času NOB; zapisniki sej okrajne konference SZDL Ruše.

Historiat ustvarjalca: Maks Gašparič, rojen 18. 4. 1916, politični delavec. Že od leta 1933 je deloval v delavskem gibanju. Od leta 1935 je bil aktivist SKOJ in KPJ. Leta 1936 je bil med voditelji stavke tekstilnih delavcev v Mariboru. Med vojno je bil aktivist OF in sekretar KPS v Mariboru. Od marca 1945 je bil član oblastnega komiteja KPS za Štajersko. Po osvoboditvi je bil partijski funkcionar v Mariboru in Celju. Leta 1950 so ga osumili sodelovanja z okupatorjem in zaprli. Rehabilitiran je bil leta 1978.

GIRSTMAYR JOHAN

Signatura: PAM/1726

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1815–1930

Količina: 9 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,9

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Dopisi in podatki o vzdrževanju hiš in posestev; evidenca: plačil dnin vinogradniških delavcev, plačanih vodnih pristojbin; davčne zadeve; korespondenca.

Historiat ustvarjalca: Johan Girstmayr (1842–9. 11. 1924), posestnik v Mariboru.

GLASER EDVARD

Signatura: PAM/1782

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1952–2003

Količina: 16 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Dopisi; domača in tuja strokovna literatura; farmacevtski prospekti; vabila; zapisniki aktivov Rdečega križa; časopisni izrezki.

Historiat fonda: Gradivo fonda Glaser Edvard je PAM pridobil leta 2003.

Historiat ustvarjalca: Edvard Glaser (5. 2. 1922 v Mariboru–2007), zdravnik transfuziolog. Diplomiral je na medicinski fakulteti v Zagrebu, v Beogradu pa je opravil specializacijo iz transfuziologije in leta 1964 postal prvi specialist transfuziolog v Sloveniji. Doktorat znanosti je opravil leta 1976 na medicinski fakulteti v Ljubljani, kjer je leta 1977 postal tudi docent in leta 1982 profesor imunohematologije in transfuziologije. Leta 1952 se je zaposlil v mariborski bolnišnici, kjer je ostal do svoje upokojitve. Pridobil si je sloves vodilnega strokovnjaka na področju imunohematologije v Sloveniji in izven meja, zlasti na območju bivše Jugoslavije. Bil je začetnik prostovoljnega, brezplačnega in anonimnega krvodajalstva. Uvedel je najmodernejše postopke, tehnike in metode v svoji stroki. Bil je dolgoletni podpredsednik mestnega odbora Rdečega križa v Mariboru in predsednik sekcije za transfuzijsko medicino slovenskega zdravniškega društva. Bil je tudi ustanovitelj in dolgoletni predsednik regijskega društva za boj proti raku, ustanovitelj in predsednik Znanstvenega društva za zgodovino zdravstvene kulture – podružnica Maribor in dolgoletni predsednik Medikohistorične sekcije Slovenskega zdravniškega društva.

GLASER KAREL

Signatura: PAM/1568

Kraj: Sp. Hoče, Trst

Ohranjeno gradivo: 1886–1913

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Korespondenca; zbirka gradiva za antologijo slovenskega pesništva v nemščini in za Aškerčevo antologijo.

Historiat ustvarjalca: Karel Glaser (3. 2. 1845–18. 7. 1913), literarni zgodovinar, indolog in prevajalec. Študiral je klasično filologijo in slavistiko, pozneje pa še orientalistiko. Leta 1883 je

doktoriral iz sanskrta. Bil je gimnazijski profesor, najdlje v Trstu (1880–1890). Kot literarni zgodovinar je pisal večinoma biografske članke. Njegovo glavno delo je »Zgodovina slovenskega slovstva I–IV« (1894–1900). Kot orientalist je objavil več indoloških, nekaj iranističnih razprav, prevode iz sanskrta ter tri Kalidasove drame. Bil je prvi Slovenec, ki je pisal o skandinavskih jezikih.

GLASER MARKO

Signatura: PAM/1510

Kraj: Malečnik

Ohranjeno gradivo: 1783–1883

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica), latinski

Vsebina: Zapis o zgodovini družine Rojko (lastniki mlina) iz Celestrine; korespondenca (Anton Martin Slomšek 1851–1852, Jakob Stepišnik 1885, graške karmeličanke 1843); diploma za bratovščino Presvetlega srca Jezusovega 1835; sinodalni zapisnik župnije 1783/84 in 1785/86; »Rokopisne črtice in sv. Peterske zgodovine«; rokopisne beležke.

Historiat ustvarjalca: Marko Glaser (21. 4. 1806–9. 12. 1889), duhovnik in nabožni pisatelj. Leta 1843 je nastopil službo v župniji Sv. Peter pri Mariboru. Od vsega začetka se je boril proti posledicam jožefinskih notranjecerkvenih reform. Širil je bratovščino presvetlega srca Jezusovega in druge cerkvene pobožnosti. Kot pridigar je pospeševal versko življenje. V svoji župniji je leta 1844 obhajal ljudski misijon, prvi v teh krajih. Prenovil je župno cerkev in njeno podružnico na Gorci. Leta 1868 je postavil dekliško šolo, kmete pa pridobival za sadjarstvo. Pripravil je premestitev škofijskega sedeža iz Št. Andraža (St. Andrä) v Maribor in poskrbel za nastanitev škofovih institucij. S Slomškom ga je povezovalo iskreno prijateljstvo. Izdal je več nabožnih publikacij, molitvenikov in nabožnih pesmi.

GLAZER ALENKA

Signatura: PAM/1651

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1885–1957

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Spominski album s podpisi »Sokol Maribor« 1914; dopisi o izmenjavi dijakov Klasične gimnazije v Mariboru z dijaki iz Češkoslovaške 1956–1957; zemljevidi, karte: Maribor 1885, Vojvodina Štajerska in Koroška, Kraljevina Srbija, Črna gora in Sandžak, Avstrija, Madžarska; vojaške specialke: Celje 1943, Bijelina 1943, Derventa 1943, Travnik 1943, Loznica 1943, Lukovac 1943, Tapolca 1944.

Historiat ustvarjalca: Alenka Glazer, rojena 23. 3. 1926, pesnica, prevajalka in publicistka. Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je diplomirala iz slavistike. Od leta 1962 je predavala slovensko in mladinsko književnost na Pedagoški akademiji v Mariboru. Objavila je več pesniških zbirk: »Ujma«, »Branike«, »Jerebika«. Podobe je iskala v pohorski naravi, jezik pa bogatila z lokalizmi. Za otroke je izdala zbirko pesmi »Žigažaga«. Prevajala je predvsem iz nemške in ruske književnosti. Objavila je nekaj literarnozgodovinskih člankov.

GLAZER JANKO

Signatura: PAM/1707

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1927–1943

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca (Franjo Baš, Franc Kovačič, Fran Kotnik ...); službeni dopisi; razglednice.

Historiat ustvarjalca: Janko Glazer (21. 3. 1893–2. 2. 1975), pesnik, publicist in urednik. Po gimnaziji v Mariboru je študiral slavistiko in germanistiko v Gradcu, na Dunaju, v Zagrebu in Ljubljani. Diplomiral je leta 1922. Najprej je bil gimnazijski profesor, potem pa bibliotekar in med leti 1931–1959 ravnatelj Študijske knjižnice v Mariboru. Izoblikoval jo je v eno najvidnejših slovenskih knjižnic. Preučeval je slovensko slovstvo na Štajerskem, tiskarstvo, knjigarstvo in časopisje v Mariboru. Bil je urednik »Časopisa za zgodovino in narodopisje« ter »Novih obzorij«. Uredil je več antologij. S svojo poetiko je samostojno sledil tradiciji moderne. Zaradi impresivnih podob Pohorja velja za njegovega pesnika. V pesmih je izražal ljubezen do ženske, roda in domačije, človekovo skladje z naravo in vojna doživetja.

GLOBOČNIK FELICIJAN

Signatura: PAM/1569

Kraj: Griže [Žalec]

Ohranjeno gradivo: 1855–1873

Količina: 2 kosa

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Pismo Antona Martina Slomška Felicijanu Globočniku 1855, nagrobni govor 1873.

Historiat ustvarjalca: Felicijan Globočnik (19. 10. 1810–12. 11. 1873), pesnik in pisatelj. Kot kaplan je služboval v raznih krajih, med leti 1844–1853 pa je bil župnik v Kotljah in nato v Grižah. Pripadal je duhovniški generaciji lavantinske škofije, ki jo je Slomšek navdušil za slovenstvo in pisateljevanje ter ji vtisnil svoj pečat. Veliko njegovih pesmi je ostalo v rokopisu in se porazgubilo, nekaj pa jih je po Slomškovem posredovanju izšlo v »Drobtinica«. Prizadeval si je za izdajanje slovenskega mladinskega čtiva, prevedel je več povesti iz nemščine.

GODEC ANTON

Signatura: PAM/1570

Kraj: Limbuš

Ohranjeno gradivo: 1902–1948

Količina: 4 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Zadrufne knjižice pašniške zadrufe Limbuš - Ruše; knjige hranilnih vlog in deležev hranilnice in posojilnice v Limbušu; zapisniki: pašniške zadrufe 1931–1932, zadrufne elektrarne Limbuš 1912–1940; računski zaključki in poročila o reviziji hranilnice in posojilnice v Limbušu; pravila zadrufne elektrarne Limbuš; dopisi.

Historiat ustvarjalca: Anton Godec (5. 6. 1866–1948), učitelj in ornitolog. Zaposlen je bil na šoli v Limbušu. V začetku svojega službovanja je pisal članke pedagoško-didaktične vsebine ter se zanimal za naravoslovje. Zbrana opazovanja narave je pošiljal ornitološkemu društvu na Dunaj. To mu je zaupalo nalogo, da preuči selitev ptic na Jadranskem morju. Na otoku Palagruža je zbral veliko gradiva, ki ga hrani dunajski prirodoslovni muzej. Članke je objavljajl v časopisu »Die Schwalbe«, več črtic in beležk naravoslovno-lovske vsebine pa v »Lovcu«. Bil je tudi soustanovitelj slovenske hranilnice in posojilnice v Limbušu in član njenega načelstva.

GORIČAR MAKS

Signatura: PAM/1708

Kraj: Arnače *Ohranjeno gradivo:* 1936
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Tipkopis Maksa Goričarja »Vpisi družine Slomšek v maticah župnije Sv. Jurij ob južni železnici«.

Historiat ustvarjalca: Maks Goričar, eden prvih raziskovalcev matičnih knjig na Slovenskem. Nekaj časa je služboval kot kaplan v župniji Velenje. Znana je njegova razprava »Doneski k postanku in pisavi rodbinskih priimkov in hišnih imen med Slovenci«, objavljena v »Etnologu« (1939).

GRAHEK JOSIP

Signatura: PAM/1571

Kraj: Gradac *Ohranjeno gradivo:* 1855–1862
Količina: 2 kosa *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* nemški (gotica)

Vsebina: Pismi Antona Martina Slomška Josipu Grahku.

Historiat ustvarjalca: Josip Grahek (25. 1. 1799–30. 12. 1864), župnik v župniji Podzemelj.

GREGOREC LAVOSLAV

Signatura: PAM/1511

Kraj: Maribor, Nova Cerkev *Ohranjeno gradivo:* 1846–1924
Količina: 9 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 0,9
Informativna pomagala: inventar *Jezik:* slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca fizičnih in pravnih oseb Lavoslavu Gregorecu; korespondenca dekanijskega urada Nova Cerkev; dopisi v zvezi z volitvami 1884 in 1897; interpelacije; resolucije; politični govori; osebni dokumenti.

Sistem ureditve: Korespondenca je urejena abecedno po korespondentih in kronološko, ostalo gradivo pa tematsko.

Historiat ustvarjalca: Lavoslav Gregoréc (17. 12. 1839–22. 10. 1924), politik. Leta 1869 je postal profesor bogoslovja v Mariboru, nato pa je bil leta 1885 kot odločen zagovornik slovenskih

narodnih zahtev prestavljen v Novo Cerkev za župnika. Leta 1875 je prevzel uredništvo »Slovenskega gospodarja«. Vodil ga je deset let. Bil je predsednik katoliškega društva in nato slovenskega političnega društva. Slednje je bilo v osemdesetih in devetdesetih letih 19. st. izhodišče enotnega slovenskega političnega delovanja na Štajerskem. Po Raičevi smrti je bil leta 1886 izvoljen v državni zbor kot kandidat kmečkih občin Ptuj, Rogatec in Ljutomer. Kot poslanec in član Hohenwartovega kluba si je prizadeval za avtonomijo avstrijskih narodov. Bil je med najradikalnejšimi slovenskimi poslanci in zato pogosto nezadovoljen s preveč kompromisno politiko kluba. Zaradi tega je prestopil v Jugoslovanski klub. V državnem zboru je podal številne interpelacije. Tako je leta 1894 zahteval otvoritev slovenskih vzporednic na gimnaziji v Celju, leta 1900 pa se je zavzel za pravico do enakopravne uporabe slovenskega jezika v šolah, uradih in javnem življenju v slovenskem delu Štajerske in Koroške. Zahteval je tudi poseben namestniški oddelek v Mariboru za slovensko Štajersko.

GRGIČ MATIJA

Signatura: PAM/1735

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1937–1950

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Osebni dokumenti (krstni list, delovna knjižica); združna knjiga; fotografije.

Valorizacija: Gradivo fonda Grgič Matija je bilo v PAM predano leta 2000.

Historiat ustvarjalca: Matija Grgič (24. 1. 1879–12. 11. 1950), posestnik v Radvanju pri Mariboru in uslužbenec mestnega avtomobilskega podjetja.

GROBELNIK LUDVIK

Signatura: PAM/1892

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1911–1941

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Korespondenca; blagajniška knjiga.

Historiat ustvarjalca: Ludvik Grobelnik, notar v Ribnici in Mariboru (glej fond Notar Ludvik Grobelnik, Maribor).

HARTMAN ERVIN

Signatura: PAM/1687

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1904–2005

Količina: 3 arhivske škatle, 1 mapa, 1 tulec

Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Osebni dokumenti; fotografije; note; odlikovanja in priznanja; plakete.

Historiat fonda: Gradivo fonda Hartman Ervin je bilo v PAM predano leta 2005.

Historiat ustvarjalca: Ervin Hartman (25. 12. 1904–1988), glasbeni učitelj, dirigent in skladatelj. Že kot otrok je skupaj z očetom igral harmoniko pri kmečki godbi na Remšniku. Kasneje je tam prevzel vodstvo godbe na pihala in pevski zbor. Po odsluženem vojaškem roku se je preselil v Maribor. Bil je sprejet v »Mariborsko vojno musiko«, igral pa je tudi v opernem orkestru Narodnega gledališča v Mariboru. Poučeval je na glasbeni šoli Glasbene matice. Od leta 1932 je vodil pihalno godbo in tamburaški orkester Zvon na Teznem. Leta 1934 je pričel privatno učiti mlade harmonikarje. Ustanovil je harmonikarski orkester. Zadnji nastop s svojim orkestrom je imel leta 1988 ob 40-letnici KUD Pošta Maribor. Bil je dolgoletni kapelnik mariborske poštne godbe. Ervin Hartman je bil tudi nadarjen risar ter že pred drugo svetovno vojno član motorističnega društva.

HASELBÖCK FRANZ

Signatura: PAM/1725

Kraj: Topol'čany *Ohranjeno gradivo:* 1919–1924
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* nemški

Vsebina: Korespondenca Michaela Bachlerja iz Račjega pri Mariboru Franzu Haselböcku.

Historiat ustvarjalca: Franz Haselböck, inženir in direktor tovarne sladkorja v slovaškem mestu Velké Topol'čany (danes Topol'čany).

HAŠNIK JOŽEF

Signatura: PAM/1512

Kraj: Šentjur *Ohranjeno gradivo:* 1835–1855
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Pisma Antona Martina Slomška Jožefu Hašniku 1835–1855; Hašnikova pesniška zbirka »Ozir«.

Historiat ustvarjalca: Jožef Hašnik (16. 3. 1811–6. 3. 1883), pesnik in duhovnik. Kaplanoval je v različnih krajih, leta 1868 pa je postal župnik pri Sv. Juriju ob južni železnici (Šentjur pri Celju). Na pobudo Antona Martina Slomška je pričel pesniti v slovenskem jeziku. Njegove najboljše slovenske pesmi so iz let 1834–1849, in sicer »Dobrovoljni strelec«, »Prepoved«, »Skrivna ljubezen«, »Rožmarin« in druge. S pesmijo in agitacijo je pripomogel k razširjanju slovenske misli v celjskem okrožju že pred letom 1848. V času službovanja na hrvaški meji se je navzel tudi ilirizma, vendar ta pri njem ni prevladal.

HEFFLER FERDO

Signatura: PAM/1572

Kraj: Zagreb *Ohranjeno gradivo:* 1895–1907
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Korespondenca Antona Bezenška Ferdu Hefflerju.

Historiat ustvarjalca: Ferdo Heffler (26. 4. 1869–14. 9. 1940), duhovnik in katehet. Študij teologije je končal leta 1891 v Zagrebu. Kot kaplan je služboval v različnih krajih, nato pa kot katehet. Prizadeval si je za novo metodo poučevanja verouka (induktivna namesto dotedanje deduktivne metode). Z namenom teoretične utemeljitve nove (psihološke) metode in aktivnega pouka je napisal več strokovnih razprav in publikacij. Bil je organizator mnogih mednarodnih katehetskih simpozijev. Velja za enega najbolj plodovitih piscev t. i. »katehetske obnove«.

HERG LOVRO

Signatura: PAM/1513

Kraj: Limbuš, Maribor

Ohranjeno gradivo: 1826–1906

Količina: 7 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,7

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca; pesmi; gospodarski dnevnik 1864–1871; sezname učencev v Limbušu 1862–1876; osebne beležke in govori; kopija spominske listine, vzdane v temelje cerkvice na Pekrski gorci 1832.

Sistem ureditve: Korespondenca je urejena abecedno, ostalo gradivo pa tematsko.

Historiat ustvarjalca: Lovro Herg (9. 8. 1829–28. 8. 1906), nabožni pisatelj. Študiral je filozofijo in teologijo v Gradcu. Leta 1848 je vstopil v narodno gardo v Gradcu. Bil je član graške Slovenije in se pod Vrazovim vplivom približal ilirskemu gibanju. Med leti 1861–1881 je bil župnik v Limbušu, nato pa stolni kanonik v Mariboru. Leta 1894 je postal stolni dekan, 1900 pa stolni prošt. Papež mu je leta 1900 podelil naslov apostolskega protonotarja. Bil je med pobudniki mariborske čitalnice in sodeloval je pri ustanovitvi Katoliškega tiskovnega društva v Mariboru. Od leta 1894 do smrti je bil predsednik Podpornega društva duhovnikov. Izdal je več nabožnih pesmi ter molitev.

HREN ANTON

Signatura: PAM/1573

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1908–1936

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Pisma Ivana Vrhovnika in Karla Verstovška Antonu Hrenu; prepis iz uslužbenskega lista (življenjepis).

Historiat ustvarjalca: Anton Hren (12. 1. 1880–9. 2. 1936), učitelj in mladinski pisatelj. Kot pomožni učitelj je služboval na različnih šolah, leta 1904 pa je postal stalni učitelj. Zaradi srbofilstva je bil med prvo svetovno vojno zaprt. Aprila 1919 je postal nadučitelj osnovne šole v Studencih pri Mariboru, kjer je poučeval do smrti. Črtice in povesti je objavljaval v revijah »Vrtec«, »Angeljček«, »Zabavna knjižica za slovensko mladino« in drugih. Ob 50-letnici deške osnovne šole v Studencih je leta 1927 napisal knjižico »Studenci pri Mariboru«.

ILAUNIG OŽBALT

Signatura: PAM/1709

Kraj: Lenart v Slovenskih goricah *Ohranjeno gradivo:* 1923–1944
Količina: 7 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 0,7
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Rokopisi: »Moje življenje I–XIII«, »Slednji vitez Reberčan«, »Kapelški punt«, »Sončni dnevi I–II«, »Kronika sodnije pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah«, »Reberca«, »Črni križ pri Hrastovcu«; koncepti raznih del: »Slovstvena dela«, »Dva soseda«, »Maščevanje«, »Hildegarda«; biografski podatki.

Historiat fonda: PAM je prevzel gradivo fonda leta 1964.

Historiat ustvarjalca: Ožbalt Ilaunig (26. 7. 1876–8. 2. 1945), pisatelj. Po ljudski šoli v Žitari vasi je v Celovcu obiskoval gimnazijo in po maturi leta 1898 eno leto bogoslovje. Od leta 1899 je v Gradcu študiral pravo in tam tudi promoviral. Služboval je v Celovcu (1904–1907), Voitsbergu, Št. Vidu (1907–1908) in pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Pri lenarškem sodišču je delal od 9. 6. 1908 do upokojitve. Njegova najbolj znana dela so »Slednji vitez Reberčan« (1927), »Črni križ pri Hrastovcu« (1928), »Kapelški punt« (1928), »Tatenbah« (1930).

ILEŠIČ FRAN

Signatura: PAM/1683

Kraj: Gor. Radgona, Maribor, Ljubljana *Ohranjeno gradivo:* 1912
Količina: 2 kosa *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Fotografija; dopis Frana Ilešiča uredništvu »Slovana«.

Historiat ustvarjalca: Fran Ilešič (30. 7. 1871–1. 7. 1941), literarni in kulturni zgodovinar, publicist in pedagog. V Mariboru je obiskoval gimnazijo, v Gradcu pa je študiral slavistiko in leta 1901 doktoriral. V letih 1896–1919 je poučeval na ljubljanskih gimnazijah in učiteljišču. Leta 1919 je postal profesor slovenskega jezika in književnosti v Zagrebu. Bil je soustanovitelj Društva slovenskih profesorjev, predsednik Slovenske matice ter urednik revije »Slovan«. V »Časopisu za zgodovino in narodopisje« je objavljala razprave in gradivo za starejšo lokalno literarno, kulturno in politično zgodovino. Veliko se je ukvarjal z Vrazom in Gajem. Pisal je tudi razprave o jezikoslovju (etimologiji in dialektologiji) ter slovenski literaturi. Zavzemal se je za novi ilirizem – popolno jezikovno in kulturno poenotenje Slovencev in Hrvatov ter za združitev Slovencev z drugimi jugoslovanskimi narodi.

IPAVIC JOSIP

Signatura: PAM/1574

Kraj: Šentjur *Ohranjeno gradivo:* 1897–1912
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* nemški (gotica)

Vsebina: Zdravniška diploma 1897; pismo.

Historiat ustvarjalca: Josip Karl Ipavic (21. 12. 1873–8. 2. 1921), skladatelj in zdravnik. Študij medicine je končal v Gradcu, nato je služboval kot vojaški zdravnik na Dunaju in v Gradcu. Leta 1907 je po očetu Gustavu prevzel zdravniško prakso v Šentjurju. Komponirati je pričel že v študentskih letih. Kot študent je v Gradcu vodil slovensko akademsko pevsko društvo Triglav in sodeloval pri reviji »Novi akordi«. Komponiral je pretežno na nemška besedila, zato ni toliko posegel v slovensko glasbeno dogajanje. Usmeril se je v novo romantiko. Umetnostno najvrednejši so baritonski in na stihe Heinricha Heineja komponirani samospevi.

JAGROVIČ ADOLF

Signatura: PAM/1656

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1883–1989
Količina: 3 arhivske škatle *Tekoči metri:* 0,3
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Poročila o požarih 1955–1965; matična knjiga Prostovoljnega gasilskega društva Tezno 1955–1965; seznam uslužbencev v Metalni; katalogi gasilskih društev; razglednice: Maribora in okolice, planinskih koč; časopisi; publikacije; delovne knjižice; potni listi; potrdila.

Historiat ustvarjalca: Adolf Jagrovič je leta 1949 sodeloval pri ustanovitvi Gasilske zveze Slovenije ter bil eden izmed organizatorjev gasilske dejavnosti v Mariboru po drugi svetovni vojni.

JANKOVIČ FRAN

Signatura: PAM/1575

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1895–1934
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Pisma (Anton Korošec, Franc Kovačič, baron Czedik, Alfred Moscon, Vekoslav Kukovec, Janko Brejc, Fran Robič ...) Franu Jankoviču; izpis iz uslužbenskega lista.

Historiat ustvarjalca: Fran Jankovič (14. 7. 1871–2. 3. 1934), zdravnik in politik. Že v gimnazijskih letih v Celju je sodeloval pri narodnokulturnem delu. Leta 1898 je na Dunaju promoviral za doktorja medicine. Ustanovil je Slovensko akademsko katoliško društvo Danica. Leta 1899 je odprl lastno zdravniško prakso v Konjicah, naslednje leto pa je dobil službo okrožnega zdravnika v Kozjem. Kot kandidat Slovenske kmetske zveze je bil izvoljen v deželni zbor, v državni zbor pa leta 1911. Po prevratu se je preselil v Maribor in sprejel službo zdravnika v moški kaznilnici. V Protičevi vladi je bil minister za vere.

JANŽEKOVIČ JOŽEF

Signatura: PAM/1668

Kraj: Lenart v Slovenskih goricah *Ohranjeno gradivo:* 1868–1930
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca; osebni dokumenti (spričevala, službene odločbe).

Historiat ustvarjalca: Jožef Janžekovič (28. 2. 1868–15. 1. 1932), župnik in dekan.

JANŽEKOVIČ LAVRENCIJ

Signatura: PAM/1576

Kraj: Veržej

Ohranjeno gradivo: 19. st.

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Zbirka nabožnih zloženk (pesmi in govori).

Historiat ustvarjalca: Lavrencij Janžekovič (1. 8. 1842–17. 9. 1921), župnik.

JANŽEKOVIČ VID

Signatura: PAM/1577

Kraj: Svečina

Ohranjeno gradivo: 1899–1917

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Popisi zvonov v dekanijah Lavantinske škofije; razglednice.

Historiat ustvarjalca: Vid Janžekovič (16. 5. 1860–3. 4. 1919), župnik.

JUVANČIČ FRANC

Signatura: PAM/1514

Kraj: Vojnik, Nova Cerkev

Ohranjeno gradivo: 1845

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Pismo Antona Martina Slomška Francu Juvančiču 1845.

Historiat ustvarjalca: Franc Juvančič (9. 9. 1802–7. 11. 1884), duhovnik. Službo kaplana je opravljal v različnih krajih. Leta 1835 je postal župnik v Vojniku. Leta 1859 je postal Slomškov svetovalec in prevzel mesto župnika in dekana pri Novi Cerkvi. Kot konzistorialni svetovalec je postal častni lavantinski kanonik.

KAJČ MILAN

Signatura: PAM/1795

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1970–1980

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Časopisni članki o Milanu Kajču; tipkopisi literarnih del.

Historiat ustvarjalca: Milan Kajč (26. 2. 1910–6. 2. 1982), pisatelj. Po poklicu je bil učitelj. Pred drugo svetovno vojno je učil po raznih krajih v Prekmurju, Slovenskih goricah in v okolici

Ljutomera. Objavljal je v mariborskih listih, med drugim v »Našem domu« in reviji »Svit«. Pisal je kratko prozo.

KLEKL JOŽEF

Signatura: PAM/1653

Kraj: Črenšovci

Ohranjeno gradivo: 1914–1943

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, madžarski

Vsebina: Korespondenca (Julij Kontler, Božidar Sever, Franc Kolenc ...); službeni dopisi; govori Jožefa Klekla na sejah Narodne skupščine v Beogradu; spisi sreskega poglavarstva Murska Sobota; oporoka.

Historiat ustvarjalca: Jožef Klekl (13. 10. 1874–30. 5. 1948), politik in nabožni pisatelj. V Sombotelu je leta 1897 končal bogoslovni študij. Kot kaplan in župnik je služboval v različnih krajih. Leta 1904 je začel izdajati katoliški mesečnik »Marijin list«. Od leta 1919 je urejal »Kalendár szrcá Jezusovega«. Ima velike zasluge, da so prekmurski katoličani sprejeli gajico. Od leta 1920 do 1929 je bil poslanec SLS za lendavski okraj, v času vlade Jugoslovanske radikalne zajednice pa je bil imenovan za banskega svetnika. Po prvi svetovni vojni je v Prekmurju sodeloval pri agrarni reformi. Ustanovil je hranilnico in posojilnico ter agrarno zadrugo v Črenšovcih, prvo katoliško tiskarno in prvi kulturni dom v Prekmurju.

KNAFLIČ RADOSLAV

Signatura: PAM/1710

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1902–1940

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Rokopis Radoslava Knafliča »Z delom i trpljenjem za svoje i narodove pravice pod Avstrijo do našega i državnega jedinstva Jugoslavije«; dopis Francu Pirkmajerju.

Historiat fonda: Gradivo fonda Knaflič Radoslav je PAM prevzel leta 1945.

Historiat ustvarjalca: Radoslav Knaflič (22. 7. 1862–6. 1. 1941), šolski upravitelj v Mariboru.

KNEHTL IRENA

Signatura: PAM/1796

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1990–1996

Količina: 17 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,7

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, angleški

Vsebina: Korespondenca; literarni zborniki; publikacije; časniki; prospekti; fotografije; diapozitivi; knjige.

Historiat ustvarjalca: Irena Knehtl, rojena 18. 6. 1950, pisateljica. V Mariboru je študirala na Višji ekonomski šoli. Preselila se je najprej na Malto in nato v Jemen, kjer danes tudi živi (Sanaa). Piše poezijo, potopise in strokovne članke (ekonomija). Objavlja tudi pod imenom Fatima Muhammed.

KOKAL IVAN - IMRE

Signatura: PAM/1648

Kraj: Ravne na Koroškem
Količina: 9 arhivskih škatel
Informativna pomagala: arhivski popis

Ohranjeno gradivo: 1908–1990
Tekoči metri: 0,9
Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca; življenjepisi; osebni dokumenti; priznanja; gradivo o španski državljanski vojni in razvoju Raven na Koroškem; fotografije; razglednice; knjige in brošure.

Historiat fonda: Zapuščino Ivana Kokola - Imra je v PAM leta 1990 izročil Delavski muzej Ravne na Koroškem.

Historiat ustvarjalca: Ivan Kokal - Imre (6. 12. 1908–1990), španski borec. Od leta 1923 je delal kot ključavničarski vajenec v železarni na Ravnah na Koroškem. Priklučil se je komunistični organizaciji in bil osebni kurir Lovra Kuharja. Zaradi komunistične agitacije je bil med služenjem vojaškega roka zaprt. Po aretaciji leta 1932 je odšel v politično emigracijo v Sovjetsko zvezo. Kot agent Kominterne je deloval na Bližnjem vzhodu ter se udeležil španske državljanske vojne. Po vojni je bil zaposlen v Železarni Ravne.

KOLARIČ JOSIP

Signatura: PAM/1578

Kraj: Koprivnica
Količina: 2 kosa
Informativna pomagala: arhivski popis

Ohranjeno gradivo: 1860–1861
Tekoči metri: 0,1
Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Pismi Antona Martina Slomška Josipu Kolariču.

Historiat ustvarjalca: Josip Kolarič (24. 1. 1835–9. 1. 1920), župnik.

KOENIG VENČESLAV

Signatura: PAM/1515

Kraj: Maribor
Količina: 1 arhivska škatla
Informativna pomagala: arhivski popis

Ohranjeno gradivo: 1817–1901
Tekoči metri: 0,1
Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca; osebni in družinski dokumenti; rodovnik rodbine Koenig.

Historiat ustvarjalca: Venčeslav Koenig (1836–1901), lekarnar. Venčeslav Koenig je 8. 2. 1870 dobil koncesijo za tretjo lekarno v Mariboru. Odprl jo je v nekdanji Kriehuberjevi hiši na Tegetthoffovi ul. 34 (sedanja Partizanska c. 1). Koenig se je vključeval v takratno mariborsko družabno življenje in bil član vseh tedanjih društev. Zanimal se je za naravoslovje. V svojem laboratoriju je izvajal razne praktične eksperimente. Razvil je

posebno napravo, s katero naj bi bilo mogoče voditi zrakoplove. Razstavil jo je celo na svetovni razstavi leta 1877 v Parizu. Zaslovel je tudi kot zbiralec starin. Zbrani predmeti so kasneje predstavljali osnovo muzejske zbirke. Kot lastnik lekarne ga je po smrti nadomestil sin Maksimiljan.

KOPRIVNIK JANEZ

Signatura: PAM/1579

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1908–1912

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca; pesmi Jurija Vodovnika; zapis o običajih in vražah Slovencev na Pohorju.

Historiat ustvarjalca: Janez Koprivnik (4. 12. 1849–9. 12. 1912), šolnik. Obiskoval je učiteljske v Mariboru ter leta 1875 v Gradcu opravil »usposobljenostni« izpit za učitelja meščanskih šol. Učiteljeval je na deželni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, Studenicah, na 1. mestni deški šoli v Mariboru, nato pa na vadnici in učiteljsku v Mariboru. Poučeval je prirodopisje in fiziko. Svoje poljudne naravoslovne razprave in črtice je objavljaval večinoma v »Popotniku«, napisal pa je tudi monografijo o Pohorju.

KOREN TOMAŽ

Signatura: PAM/1516

Kraj: Stari trg

Ohranjeno gradivo: 1847–1851

Količina: 3 kosi

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Pisma Antona Martina Slomška Tomažu Korenu 1847–1851.

Historiat ustvarjalca: Tomaž Koren (12. 12. 1786–4. 4. 1855), duhovnik. Duhovniško službo je pričel opravljati 4. 11. 1813 kot kaplan pri Sv. Martinu pri Slovenj Gradcu. Tukaj je 10. 3. 1820 postal provizor. Po večletnem službovanju pri Št. Ilju pod Turjakom je leta 1833 prišel kot župnik v Stari trg pri Slovenj Gradcu. Leta 1841 je postal dekan, leta 1847 pa častni lavantinski kanonik.

KOROPEC JOŽE

Signatura: PAM/1881

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1923–2004

Količina: 45 arhivskih škatel

Tekoči metri: 4,5

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Osebni izpiski; beležke; časopisni izrezki; diplomske naloge; strokovne knjige; publikacije.

Historiat fonda: Gradivo fonda Koropec Jože je leta 2007 v PAM predala Pedagoška fakulteta v Mariboru.

Historiat ustvarjalca: Jože Koropec (17. 3. 1923–28. 4. 2004), zgodovinar. Po diplomi na Filozofski fakulteti v Ljubljani se je kot profesor zgodovine in geografije zaposlil na gimnaziji v Črnomlju, potem pa na mariborski klasični gimnaziji in po njeni ukinitvi na Prvi gimnaziji v Mariboru. Leta 1960 je pričel poučevati na oddelku ljubljanske Višje pedagoške šole v Mariboru (od leta 1961 Pedagoške akademije). Leta 1970 je doktoriral na ljubljanski filozofski fakulteti. Jože Koropec velja za utemeljitelja višješolskega študija zgodovine na mariborski pedagoški akademiji in vodilno osebnost v preoblikovanju višješolskega v visokošolski študij pri nastajanju pedagoške fakultete. Kot raziskovalec je največ pozornosti namenil zemljiškim gosposčinam na Slovenskem Štajerskem do začetka 17. st., družbenemu položaju slovenskega podeželja v 16. in 17. st., kmečkima uporoma leta 1573 in 1635 ter starejšim matičnim knjigam. Med leti 1965–1984 je urejal »Časopis za zgodovino in narodopisje«.

KOROŠEC ANTON

Signatura: PAM/1711

Kraj: Beograd

Ohranjeno gradivo: 1919–1940

Količina: 5 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,5

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, srbohrvaški (cirilica)

Vsebina: Gradivo iz političnega delovanja Antona Korošca (poročilo ustavnega odbora o načrtu ustave 1921, pregled dela centralnega presbiroja 1936 in 1939, kandidatna lista Jugoslovanske radikalne zajednice 1938, poročilo o izrabi vodne sile falske elektrarne, pregled dela notranjega ministrstva 1935); korespondenca; fotografije.

Historiat fonda: Gradivo fonda Korošec Anton je bilo v PAM predano leta 1958.

Historiat ustvarjalca: Anton Korošec (12. 5. 1872–14. 12. 1940), teolog, politik. Leta 1895 je bil posvečen za duhovnika. Med bivanjem v mariborskem bogoslovju je spoznal Janeza Evangelista Kreka, ki je bistveno vplival na njegovo duhovno in politično usmeritev. Leta 1898 je prevzel uredništvo »Slovenskega gospodarja«. Ostro je nastopal proti štajerskemu nemštvu in nemškutarstvu. Z Antonom Jerovškom in Francem Kovačičem je leta 1905 prevzel izdajanje lista »Naš dom«, sodeloval pa je tudi pri listu »Südsteirische Presse« in leta 1909 ustanovil politični list »Straža«. Po delitvi na liberalce in klerikalce na Štajerskem leta 1906 je ustanovil Slovensko kmečko zvezo za Štajersko. Istega leta je bil izvoljen v državni zbor, v katerem je ostal do propada monarhije. Maja 1917 je bil v državnem zboru izvoljen za predsednika Jugoslovanskega kluba. V državnem zboru je 30. 5. istega leta prebral majniško deklaracijo, ki je zahtevala združitev vseh južnoslovanskih dežel habsburške monarhije v samostojno državno telo pod habsburško oblastjo. Oktobra leta 1918 je postal predsednik Narodnega sveta Slovencev, Hrvatov in Srbov v Zagrebu. SLS je pod njegovim vodstvom oblikoval avtonomistični program, po katerem bi Slovenija imela politično, gospodarsko in socialno avtonomijo. Bil je podpredsednik prve vlade Kraljevine SHS leta 1918, nato je kot vodja SLS sodeloval v drugih desno usmerjenih vladah. V letih 1924 in 1927 je bil tudi minister za notranje zadeve. Nasprotoval je sprejetju vidovdanske ustave in se zavzemal za večjo avtonomijo Slovencev v okviru kraljevine. Po atentatu na Stjepana Radića leta 1928 mu je kralj zaupal vodenje vlade v šestojanuarski diktaturi, bil pa je tudi minister v Živkovićevi vladi leta 1929. V opoziciji je leta 1932 sestavil Slovensko deklaracijo (punktacije), ki je zahtevala nov mednarodni sporazum Slovencev, Hrvatov in

Srbov. Junija 1935 je postal minister za notranje zadeve v Stojadinovičevi vladi. Sodeloval je pri pripravah sporazuma Cvetković-Maček in bil minister za šolstvo v njuni vladi. Vse življenje je načelno zavračal liberalizem in socializem, hkrati pa je kljub političnemu pragmatizmu ostajal zvest ideji avtonomne Slovenije.

KOS IVAN

Signatura: PAM/1775

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1895–1991
Količina: 6 arhivskih škatel, 2 mapi *Tekoči metri:* 0,6
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Korespondenca (Malka Nagode); osebni dokumenti Ivana Kosa in družine Kos (spričevala, članske izkaznice, potni list); zapiski iz umetnostne zgodovine in za likovni pouk; razstavniki katalogi; maturitetne naloge; fotografije; razglednice; portreti dijakov klasične gimnazije.

Historiat fonda: Gradivo fonda Kos Ivan je PAM prevzel leta 1995.

Historiat ustvarjalca: Ivan Kos (24. 5. 1895–19. 1. 1981), slikar in grafik. Leta 1918 se je vpisal na Akademijo upodablajočih umetnosti na Dunaju. Študij slikarstva je med leti 1919–1924 nadaljeval v Pragi, kjer je diplomiral. Nato se je vrnil domov, kjer je poučeval risanje na osnovnih šolah in gimnaziji v Mariboru. Dela Ivana Kosa slogovno prehajajo iz ekspresionizma (grafika) in nove stvarnosti (olje) v dvajsetih letih 20. st., prek socialne tematike v tridesetih v lirčno obarvan realizem po drugi svetovni vojni. Slikar je rad slikal portrete, tihožitja in krajine. Dela so nastajala predvsem v olju in akvarelu. Za grafike pa je uporabljal tehniko lesoreza in linoreza.

KOSAR FRANC

Signatura: PAM/1580

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1850–1893
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca (Franc Ogrizek, Josip Ulaga).

Historiat ustvarjalca: Franc Kosar (10. 9. 1823–11. 6. 1894), pisatelj in duhovnik. Veliko je pisal za »Drobtinice« in za Slomškovo »Djanje svetnikov božjih«. Po preselitvi škofijskega sedeža v Maribor je Slomšek imenoval Kosarja za konzistorialnega svetnika in ga postavil za spirituala novega škofijskega semenišča. Sodeloval je pri ustanovitvi mariborske čitalnice in v njej večkrat predaval. Iz Maribora se je moral umakniti leta 1865 na zahtevo vlade, saj se ji je zaradi odločno slovenskega mišljenja zdel nevaren. Leta 1870 se je vrnil v Maribor kot stolni dekan. Kot dekan v Kozjem je bil leta 1870 v brežiškem okraju izvoljen za deželnega poslanca, a je bil leta 1871 neuspešen, enako kot leta 1873 pri državnozborskih volitvah proti mladoslovcu Josipu Vošnjaku. Velike zasluge ima za Podporno društvo lavantinskih duhovnikov, šest let je bil tudi predsednik Katoliškega tiskovnega društva.

KOTNIK VILIGOJ

Signatura: PAM/1655

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1895–1939

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca; osebni dokumenti (spričevala, uslužbenski listi, domovnice, krstni list); življenjepis.

Historiat ustvarjalca: Viligoj Kotnik, učitelj. Leta 1915 je končal učiteljske v Mariboru. Služboval je v Srednji Bistrici v Prekmurju, nato pa v Lehnu na Pohorju. Leta 1934 je prevzel mesto ravnatelja pri Sv. Marjeti niže Ptuja (Gorišnica). Leta 1939 je dobil službo na Pobrežju pri Mariboru, po vojni pa je do upokojitve služboval na nižji gimnaziji na Pobrežju.

KOVAČIČ ALOJZ

Signatura: PAM/1794

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1991–1994

Količina: 4 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Zapiski Alojza Kovačiča s sestankov in dogovorov o ukrepih zoper agresijo JLA 1991; izvedbeni dokumenti za obrambo; gradivo civilne obrambe med agresijo; gradivo o reševanju položaja beguncev.

Historiat fonda: Gradivo fonda Kovačič Alojz je PAM prevzel leta 1994.

Historiat ustvarjalca: Alojz Kovačič, rojen 30. 5. 1948. V času osamosvojitvene vojne leta 1991 je vodil upravni organ za obrambne zadeve občine Maribor.

KOVAČIČ FRANC

Signatura: PAM/1517

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1704–1939

Količina: 22 arhivskih škatel

Tekoči metri: 2,2

Informativna pomagala: inventar

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca: fizičnih in pravnih oseb Francu Kovačiču, sorodstva, Mateja Slekovca; osebni dokumenti; zgodovinski, teološki, sociološki, filozofski in psihološki zapiski; zapisi predavanj; gradivo za zgodovino Ljutomera; gradivo pariške mirovne konference (karte, publikacija); fotografije in razglednice.

Sistem ureditve: Korespondenca je urejena po abecednem vrstnem redu korespondentov in kronološko, ostalo gradivo pa vsebinsko.

Historiat ustvarjalca: Franc Kovačič (25. 3. 1867–19. 3. 1939), teolog, zgodovinar, urednik. Zavzemal se je za močnejše slovensko znanstveno delovanje na Spodnjem Štajerskem – še posebej zgodovinsko – z namenom, da bi zavrla germanizacijo. Bil je glavni pobudnik Zgodovinskega društva za Slovensko Štajersko, ustanovljenega leta 1903. Le-to je razvilo knjižnico, muzej in arhiv ter pričelo leta 1904 izdajati »Časopis za zgodovino in narodopisje«, ki ga je urejal od leta 1917 do smrti. Bil je društveni tajnik, od leta 1921 do

smrti predsednik, od leta 1920 pa tudi predsednik Muzejskega društva Maribor. Uspel je, da je iz knjižnice zgodovinskega društva nastala mestna Študijska knjižnica. Vidno vlogo je imel tudi pri Ljudski univerzi v Mariboru. Leta 1918 je postal član Narodnega sveta za Štajersko in naslednje leto kot strokovnjak za slovensko etnično mejo sodeloval na mirovni konferenci v Parizu.

KRAJNC VIKTOR

Signatura: PAM/1581

Kraj: Gradec

Ohranjeno gradivo: 1871–1888

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca (Davorin Trstenjak); rokopisni slovarji.

Historiat ustvarjalca: Viktor Krajnc (12. 2. 1847–9. 3. 1915), generalmajor. Leta 1865 je kot poročnik končal vojaško inženirsko akademijo v Znojmu, naslednje leto pa se je udeležil bojov v Italiji. Služil je v inženirskih enotah, armadnem tehniškem in upravnem komiteju ter bil vodja inženirstva v Komarnu in Innsbrucku. Leta 1897 je bil imenovan za mestnega poveljnika na Poljskem. Čeprav je živel večinoma v tujini, se je vseskozi zanimal za slovenske narodne probleme in o njih izmenjeval mnenja z uredništvom »Slovenskega naroda«. Sistematično je zbiral literaturo v slovanskih jezikih. Svojo bogato knjižnico je zapustil slovanskemu seminarju univerze v Gradcu, Šolski matici, slovenski nižji gimnaziji v Celju ter Zgodovinskemu društvu za Slovensko Štajersko.

KRAMBERGER IVAN

Signatura: PAM/1785

Kraj: Negova

Ohranjeno gradivo: 1936–1992

Količina: 24 arhivskih škatel, 1 mapa

Tekoči metri: 2,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca (pisma – prošnje za pomoč); fotografije; publikacije; videokasete.

Historiat ustvarjalca: Ivan Kramberger (4. 5. 1936–7. 6. 1992), slovenski izumitelj, dobrotnik in politik. Ivan Kramberger je bil izredna in samonikla osebnost v slovenskem medijskem in političnem prostoru. Kot delavec je služil v Nemčiji, kjer je iznašel in patentiral stroj za dializo. Finančna sredstva, ki jih je s tem dobil, je delil med revne slovenske prebivalce. Kot ljudski človek je imel številne politične govore, najpogosteje na Prešernovem trgu v Ljubljani. S podporo volilcev je leta 1990 kandidiral na volitvah za predsednika Republike Slovenije in prejel 18,5 % glasov. Leta 1992 je napovedal, da se bo s svojo stranko udeležil volitev v državni zbor, vendar je bil še pred uradnim začetkom volilne kampanje ustreljen.

KREJČI ANTON

Signatura: PAM/1736

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1931–1937
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Korespondenca; poslovni dopisi; osebni dokumenti; priznanja.

Historiat ustvarjalca: Anton Krejči, politik. Bil je poslanec v jugoslovanski skupščini, direktor Tovarne dušika Ruše in predsednik Zveze industrialcev. Med leti 1933–1938 je predsedoval Rotary klubu v Ljubljani.

KREMPL ANTON

Signatura: PAM/1518

Kraj: Mala Nedelja, Juršinci *Ohranjeno gradivo:* 1829–1847
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* nemški (gotica), slovenski

Vsebina: Pridige 1829; kronika in zapiski za župnije: Sv. Lovrenc na Pohorju, Ruše, Sv. Magdalena pri Mariboru, Sv. Marija v Puščavi; prepis oporoke 1847.

Historiat ustvarjalca: Anton Krempl (29. 1. 1790–12. 12. 1844), zgodovinar in cerkveni pisec. Službo kaplana je opravljal v raznih krajih, nato je bil župnik pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah (Juršinci) ter po letu 1836 v Mali Nedelji. Na njegovo slovensko usmerjenost je vplival župnik Mihael Jaklin, na strokovno delo pa ptujski krajevni zgodovinar Simon Povoden. Objavil je več praktičnih spisov, v katerih je zahteval uporabo slovenščine v šolah in cerkvi. Bil je med prvimi, ki so se zavzeli za uvedbo gajice. Njegovo najpomembnejše delo je prvo večje zgodovinsko delo v slovenskem jeziku, to so »Dogodivščine štajerske zemle. Z posebnim pogledom na Slovence«. Označujejo jo izrazito romantični poudarki predkritičnega zgodovinopisja, po Linhartovem vzoru pa tudi zanimanje za življenje ljudstva.

KREMPL FRANC

Signatura: PAM/1519

Kraj: Negova, Ormož *Ohranjeno gradivo:* 1841–1842
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* nemški (gotica)

Vsebina: Šolski zvezki: filozofija, zoologija, mineralogija.

Historiat ustvarjalca: Franc Krempl, gosposčinski davkar v Negovi.

KRIŽANIČ IVAN

Signatura: PAM/1582

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1879–1901

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca (Lambert Einspieler, škof Missia, škof Jeglič ...); stenografski zapiski; službeni dopisi.

Historiat ustvarjalca: Ivan Križanič (12. 8. 1843–31. 7. 1901), teolog in poljudni pisatelj. Kot kaplan je služboval v raznih krajih, leta 1873 pa je v Gradcu promoviral za doktorja teologije. Leta 1875 je postal profesor Stare zaveze na bogoslovju v Mariboru. Predaval je tudi cerkveno zgodovino. Leta 1884 je bil imenovan za stolnega kanonika, leta 1901 pa za stolnega dekana. Deloval je tudi na karitativnem in socialnem področju, zlasti pri Dijaški kuhinji, Vincencijevi družbi in pri Katoliškem tiskovnem društvu.

KRUŠIČ IVAN

Signatura: PAM/1583

Kraj: Celje

Ohranjeno gradivo: 1859

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Pismo Antona Martina Slomška Ivanu Krušiču.

Historiat ustvarjalca: Ivan Krušič (4. 6. 1833–5. 11. 1910), duhovnik in šolnik. Kot kaplan je bil zaposlen v raznih krajih, med leti 1859–1893 pa je poučeval verouk na celjski gimnaziji. Poučeval je tudi stenografijo in bil Bezenškov učitelj. Dalj časa je bil član celjskega mestnega šolskega sveta. Leta 1906 je dobil naslov knezoškofijskega konzistorialnega svetnika.

KRYL BOŽIDAR

Signatura: PAM/1584

Kraj: Ljutomer

Ohranjeno gradivo: 1867–1952

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Ljutomerska kronika 1941–1947; zapiski iz kronike I. realke v Ljutomeru; opravilnik ljutomerskega okrajnega zastopa; imenik posestnikov.

Historiat fonda: Gradivo fonda Kryl Božidar je bilo v PAM predano leta 1965.

Historiat ustvarjalca: Božidar Kryl (1875–1952), sodniški uradnik. Iz družine Kryl, ki izvira iz Naklega pri Olomoucu na Moravskem, izhajajo trije pomembni intelektualci: Ivan, Božidar in Pavel. Božidarjev oče Ivan je bil vodja enorazredne realke v Ljutomeru, brat Pavel pa profesor na tehniški srednji šoli v Ljubljani. Božidar Kryl je bil od leta 1901 zaposlen kot dnevničar na ljutomerskem sodišču, nato pa je napredoval do višjega pisarniškega uradnika. V času nemške okupacije med drugo svetovno vojno je bil zaposlen kot uslužbenec na matičnem uradu v Ljutomeru. Božidar Kryl se je v prostem času ukvarjal z

zbiranjem različnih zgodovinskih podatkov, fotografijo, pa tudi spiritualizmom in okultizmom. Nekateri njegovi pomembnejši spisi so »Nemški trgovci in obrtniki v 19. stoletju v Ljutomeru«, »Kratka kronika okupacije 1941–1945«, »Seznam trgov, ulic in lastnikov hiš 1830–1900«.

KUKOVEC VEKOSLAV

Signatura: PAM/1585

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1902–1935
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Korespondenca (Albert Kramer, Vekoslav Špindler, Gregor Žerjav); dopisi v zvezi z ustanovitvijo vseslovenske napredne stranke; doktorska diploma 1902; referata Vekoslava Kukovca »Slovenci 1914« in »Slovenci 1935«.

Historiat fonda: PAM je prevzel gradivo fonda leta 1980.

Historiat ustvarjalca: Vekoslav Kukovec (10. 6. 1876–19. 7. 1951), pravnik, politik in publicist. Leta 1906 je z Vekoslavom Špindlerjem ustanovil liberalno Narodno stranko na Štajerskem in bil do leta 1917 njen vodja. Leta 1909 je bil izvoljen v štajerski deželni zbor. Ob ustanovitvi Jugoslovanske demokratske stranke v Sloveniji je bil izvoljen za njenega podpredsednika, po odstopu Ivana Tavčarja pa za predsednika. Po prevratu je bil član začasnega narodnega predstavništva ter v treh vladah minister za socialno politiko ter za trgovino in industrijo.

KUNOVIČ JOSEFINA

Signatura: PAM/1666

Kraj: Limbuš *Ohranjeno gradivo:* 1891–1931
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški, srbohrvaški

Vsebina: Pisma Josipa Juraja Strossmayerja Josefini Kunovič; pismo Antona Godca Pokrajinskemu muzeju Maribor; časopisni izrezek o škofu Strossmayerju.

Historiat ustvarjalca: Josefina Kunovič, baronica Rast. Bila je hči barona Maksa Rasta. Le-ta je bil posestnik, občinski svetnik, član načelstva *Sparkasse* v Mariboru. Njen svak je bil grof Erdödy iz Bratislave, h kateremu se je tudi preselila.

KUSTER JANKO

Signatura: PAM/1754

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1940–1997
Količina: 2 arhivski škatli *Tekoči metri:* 0,2
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Osebni dokumenti; diplome in priznanja; življenjepis; korespondenca; fotografije.

Historiat ustvarjalca: Janko Kuster (21. 3. 1925–7. 2. 1998), dipl. pravnik in profesor. Obiskoval je realno gimnazijo v Mariboru. Že med šolanjem je bil aktiven v skavtskih in drugih protinemških ter protifašističnih organizacijah. Sodeloval je pri ponesrečenem poskusu

ustanovitve dijaškega mirovniškega glasila »Ledina«. Pred vojno je postal sodelavec »Totega lista«. Po okupaciji je bil kot slovenski nacionalist izključen iz vseh srednjih šol v nemškem rajhu. Ilegalno je prebегnil v Ljubljano. Zaradi sodelovanja v skojevski napisno-trosilni akciji je bil interniran v Mauthausen. Po vrnitvi se je skupaj z očetom pridružil partizanom na Koroškem in Štajerskem. Zaradi slovenske usmerjenosti je bil leta 1948 izključen iz KPJ, leto kasneje pa je bil zaradi obtožbe, da je informbirojevec, poslan na Goli otok. Po vrnitvi v Maribor je končal srednjo šolo ter leta 1957 diplomiral na pravni fakulteti v Ljubljani. Nato je opravljal službo sodnika v Mariboru, od leta 1964 pa je bil tudi glavni tajnik Združenja visokošolskih zavodov v Mariboru. Kot sin koroškega izgnanca je bil od otroških let vključen v aktivnosti Kluba koroških Slovencev v Mariboru. Leta 1976 je postal njegov predsednik.

KVAS KOLOMAN

Signatura: PAM/1520

Kraj: Gradec

Ohranjeno gradivo: 1829–1856

Količina: 2 kosa

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Izkaz o predavanjih 1829; časopisni izrezek o poučevanju slovenščine na univerzi v Gradcu 1856.

Historiat ustvarjalca: Koloman Kvas (30. 11. 1790–29. 12. 1867), učitelj slovenščine. Leta 1823 je bil imenovan za učitelja slovenščine na graškem liceju. Predaval je do leta 1867, ko mu je sledil Gregor Krek. Stolica za slovenščino je bila ustanovljena z namenom, da bi se lahko duhovščina in uradništvo izobrazila za službovanje med Slovenci. Pri predavanjih je kot pripomoček uporabljal najprej Šmigočevo, potem pa Dajnково in nato Murkovo slovnico. V času »abecednega boja« je bil zagovornik vzhodnoštajerskega narečja, tudi zaradi svoje navezanosti na Dajnka in zavzetosti za uporabo dajnčice. Kasneje se je opredelil za gajico. Politično se večinoma ni udeleževal, leta 1848 pa je bil nekaj časa predsednik društva graške Slovenije.

LAFONTAINE FRANČIŠEK

Signatura: PAM/1521

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1829–1850

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica), latinski

Vsebina: Osebni dokumenti (spričevala 1829–1833).

Historiat ustvarjalca: Frančišek Lafontaine (6. 11. 1810–6. 5. 1895), biseromašnik, deficient.

LAH ANTON

Signatura: PAM/1588

Kraj: Limbuš

Ohranjeno gradivo: 1854–1855

Količina: 2 kosa

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Dopis Zgodovinskega društva za Štajersko o pisanju župnijskih kronik; župnijska kronika za Limbuš 1854.

Historiat ustvarjalca: Anton Lah (3. 1. 1803–26. 7. 1861), župnik.

LASTAVEC FRANC

Signatura: PAM/1684

Kraj: Velika Nedelja

Ohranjeno gradivo: 1895–1968

Količina: 9 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,9

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Korespondenca z ženo in sinom; razglednice; albumi; učni zapiski; dnevnik žene Leopoldine.

LAVRIČ ALFRED

Signatura: PAM/1587

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1908–1935

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Osebni dokumenti (spričevala); časopisni izrezki v spomin Alfredu Lavriču ob smrti 1935.

Historiat ustvarjalca: Alfred Lavrič (1883–1935), generalštabni major. Dokončal je vojaško akademijo v Dunajskem Novem mestu (Wiener Neustadt). V prvi svetovni vojni se je bojeval na številnih bojiščih kot generalštabni in tudi četni oficir. Po prevratu ga je Narodna vlada poslala na zahodno Koroško z namenom organizirati obrambo od Podkloštra (Arnoldstein) preko Borovelj (Ferlach) do Galicije. Z majhno skupino vojakov je prekoračil Ljubelj, zasedel Borovlje in južno Koroško. Ob avstrijski ofenzivi februarja 1919 je bil težko ranjen. Po okrevanju se je upokojil.

LAYKAUF ŽIGA

Signatura: PAM/1589

Kraj: Mozirje

Ohranjeno gradivo: 1911

Količina: 2 kosa

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Rokopisa pesmi Žige Laykaufa (kopije).

Historiat ustvarjalca: Žiga Laykauf (7. 10. 1868–1928), pesnik in publicist. Kot stenograf je služboval v raznih odvetniških pisarnah ter pri političnih oblasteh v Mozirju. Ob izbruhu vojne je bil

obdolžen veleizdaje in zaprt v Gradcu, vendar kasneje oproščen. Po vojni je deloval kot arhivar in občinski tajnik v Mozirju. Pesniti je začel zelo zgodaj. Svojo prvo pesem »Kvišku bratje« je objavil že kot šestošolec v Hribarjevem »Slovanu«. Veliko je objavljala tudi v »Ljubljanskem zvonu«. V celjski »Novi dobi« pa je leta 1926 izhajal njegov podlistek »Kronika trga Mozirje«.

LENARČIČ STANE

Signatura: PAM/1731

Kraj: Škofja Loka

Ohranjeno gradivo: 1924–1994

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca; fotografije; recenzije knjige Staneta Lenarčiča »Naftno gospodarstvo na Slovenskem«; knjige; prospekti; podatki o razvoju naftne industrije.

Historiat ustvarjalca: Stane Lenarčič, rojen 24. 1. 1914, pravnik. Leta 1943 je diplomiral na pravni fakulteti v Ljubljani. Zaposlil se je v Narodnem muzeju, kasneje pa v Državnem arhivu. Po osvoboditvi je bil najprej zaposlen pri Zavodu za zaščito kulturnih spomenikov, pozneje pa v mnogih gospodarskih podjetjih kot pravni referent, tajnik in sekretar. Ves čas se je zanimal za zgodovino in kulturo. Pisal je članke za »Gospodarski vestnik«, urejal Petrolovo glasilo ter izdal knjigo »Naftno gospodarstvo na Slovenskem«.

LENDOVŠEK MIHAEL

Signatura: PAM/1522

Kraj: Makole

Ohranjeno gradivo: 1834–1912

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca; Lendovškov rokopis Slomškovih zbranih spisov 1885, 1899 in pesmi Valentina Orožna.

Historiat ustvarjalca: Mihael Lendovšek (15. 8. 1844–22. 3. 1920), urednik in rodoljub. Od leta 1883 do smrti je bil župnik v Makolah. Pod vplivom opata Matije Voduška in gimnazijskega učitelja verouka Ivana Krušiča se je pričel zanimati za slovenščino. Lotil se je izdajanja Slomškovih spisov in pesmi. Z namenom ugotavljanja pristnosti spisov si je dopisoval s skoraj vsemi še živečimi sodelavci »Drobtinic«. Leta 1876 so izšle Slomškove pesmi kot prva knjiga »Zbranih spisov«. Hkrati s prvimi knjigami Slomškovih spisov je priredil za natis spise Valentina Orožna. V Makolah se je ves čas trudil za obuditev verskega življenja. Izdal je dve knjižici, in sicer »Nauki in molitve« ter »Presveti Marijini rožni venec«. Ustanovil je posojilnico in kmetijsko zadrugo, med leti 1896–1902 pa je v štajerskem deželnem zboru zastopal volilni okraj Maribor - Sv. Lenart - Slovenska Bistrica.

LESKOVAR FERDO

Signatura: PAM/1590

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1914–1915
 Količina: 3 kosi
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: nemški

Vsebina: Dnevnik z bojišča med prvo svetovno vojno 1914–1915.

Historiat ustvarjalca: Ferdo Leskovar je bil od 1. 6. 1919 član mariborskega mestnega sosveta, prideljenega vladnemu komisarju Vilku Pfeiferju.

LESKOVEC ANTOŠA

Signatura: PAM/1787

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 20. st.
 Količina: 31 arhivskih škatel
 Tekoči metri: 3,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Zgodovinske razprave; izpiski; gradivo za zgodovino Maribora; zapiski predavanj na pedagoški akademiji.

Historiat ustvarjalca: Antoša Leskovec (12. 6. 1928–22. 9. 2007), zgodovinar, arhivist. Leta 1952 je diplomiral na filozofski fakulteti v Ljubljani. Nato je poučeval na V. nižji gimnaziji v Mariboru in hkrati delal v arhivu. Med leti 1957–1969 je bil zaposlen v PAM, kjer je v letih 1966–1968 opravljal naloge v. d. ravnatelja, nato pa do leta 1969 še naloge ravnatelja. Od leta 1960 je predaval na pedagoški akademiji, kjer je bil redno zaposlen od leta 1969 do 1973, ko se je vrnil v arhiv. Preučeval je kulturno, upravno in gospodarsko zgodovino od leta 1750 do konca Avstro-Ogrske, zlasti zgodovino Maribora in območje severovzhodne Slovenije. Antoša Leskovec je bil odličen poznavalec mednarodne arhivistike, zlasti slovenskega gradiva v madžarskih arhivih. Aktiven je bil v Arhivskem društvu Slovenije. Objavil je več člankov in razprav v »Časopisu za zgodovino in narodopisje«, arhivskih glasilih in krajevnih zbornikih.

LIND EDUARD

Signatura: PAM/1523

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1846–1890
 Količina: 1 arhivska škatla
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Osebni dokumenti (potni list 1854, pomočniško pismo 1846, domovnica 1854); risbe (skice in osnutki).

Historiat ustvarjalca: Eduard Lind (1827–1904), slikar. Zavzema pomembno mesto v mariborski umetnosti 19. st. Znan je postal kot portretist številnih pomembnih mariborskih osebnosti (županov), umetniško vredne pa so tudi nekatere njegove vedute Maribora in okolice.

LIPOLD IVANKA

Signatura: PAM/1712

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1921–1934
 Količina: 1 arhivska škatla
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca (Rudolf Maister, Josip Stritar, Ljudmila Pivko, Ivan Lah ...).

Historiat ustvarjalca: Ivanka Lipold, rojena 17. 5. 1893, žena odvetnika in mariborskega župana Franja Lipolda.

LIPOVŠEK GAŠPER

Signatura: PAM/1524

Kraj: Murska Sobota
 Ohranjeno gradivo: 1767–1945
 Količina: 1 arhivska škatla
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski, madžarski, nemški

Vsebina: Madžarsko-prekmurska vadnica; društveni trak evangeličanskega cerkvenega društva in pripadajoča društvena značka; urbarja s popisom podložnikov, njihovih dajatev in storitev v vaseh Gor. Petrovci in Andrejci 1767; seznam občin v Prekmurju 1921; letaki in lepaki: okrožnice okrajnega glavarstva v Murski Soboti (dejavnost razmejitvene komisije 1921), grofa Sigraya 1919, Zveze vogrskih Slovencev v Ameriki, Mednarodne vojaške komisije za predajo Gradiščanske Avstriji 1921; razglednice.

Historiat fonda: Fond Lipovšek Gašper je PAM odkupil leta 1956.

Historiat ustvarjalca: Gašper Lipovšek, okrajni glavar oziroma sreski načelnik od 1. 6. 1921 do 25. 11. 1936 v Murski Soboti. Maja 1920 je bil imenovan za tretjega civilnega komisarja za Prekmurje po združitvi Prekmurja z državo SHS, po ustanovitvi okrajnega glavarstva v Murski Soboti junija 1921 pa je postal prvi okrajni glavar.

LJUBŠA MATIJA

Signatura: PAM/1525

Kraj: Maribor, Celje
 Ohranjeno gradivo: 1706–1934
 Količina: 4 arhivske škatle
 Tekoči metri: 0,4
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Osebni dokumenti; gradivo za zgodovino Celja; izpiski: kronika Arneža (Arnfels), Radgone, Fohnsdorfa, Cmureka; korespondenca; seznam v Celju rojenih duhovnikov; »Jubilaums Personalstand der Dioezese Seckau (1859–1909)«; krajevnozgodovinski rokopisi.

Historiat ustvarjalca: Matija Ljubša (24. 2. 1862–11. 11. 1934), zgodovinar. Leta 1887 je v Gradcu končal bogoslovje. Med službovanjem v različnih krajih je sestavil ali dopolnil več župnijskih kronik (Arnež, Fohnsdorf, župnija Sv. Danijel v Celju). V »Časopisu za zgodovino in narodopisje« je objavljala razprave o cerkveni in srednjeveški zgodovini Spodnje Štajerske in članke o krajevni zgodovini (»Zemljepisni razvoj sedanjih lavantinskih župnij na levem bregu Drave do Jožefa II.«, »Postanek srednjeveškega Celja«, »Preureditev

župnijskih mej in ustanovitev novih župnij na levem bregu Drave ob času Jožefa II.«). Napisal je tudi več samostojnih publikacij (»Die Christianisierung der heutigen Diözese Seckau«, »Thomas de Cilia«, »Das alte Zunftleben nach steirischen Urkunden«). V Mariboru je bil upravitelj listov »Straža« in »Glasnik najsvetejših src«. Vodil je tudi Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov.

LORGER FRANC

Signatura: PAM/1591

Kraj: Šmarje pri Jelšah

Ohranjeno gradivo: 1908–1935

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Tlorisi arheoloških izkopavanj v Ločici in na Rožnem griču; poročila o arheoloških izkopavanjih; fotografije; dopisi uredništvu »Časopisa za zgodovino in narodopisje«.

Historiat ustvarjalca: Franc Lorger (30. 4. 1884–5. 4. 1937), arheolog. Po končanem študiju klasične filologije leta 1908 v Gradcu je deloval sprva kot domači učitelj, nato kot profesor v Celju in Ljubljani ter kot arheološki portretist v Nici. Že med službovanjem, predvsem pa po upokojitvi, se je ukvarjal z odkrivanjem rimskih podeželskih stavb (Mala Pristava, Grobelce, Sevce ter rimski vojaški tabor v Ločici pri Savinji). O tem je pisal predvsem v »Časopisu za zgodovino in narodopisje«.

LUKMAN FRANC

Signatura: PAM/1592

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1910

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: latinski

Vsebina: Diploma ob imenovanju za bogoslovnega profesorja v Mariboru.

Historiat ustvarjalca: Franc Ksaver Lukman (24. 11. 1880–12. 6. 1958), teolog. Po gimnaziji, ki jo je obiskoval v Mariboru, se je šolal kot gojenec papeškega kolegija Germanik v Rimu na Gregoriani. Tam je dosegel doktorata iz filozofije in teologije. Leta 1905 je bil posvečen v duhovnika. Leta 1908 je začel predavati na bogoslovnem učilišču v Mariboru, leta 1920 pa na teološki fakulteti v Ljubljani. V letih 1926/27 je bil tudi rektor univerze. Bil je urednik »Slovenskega biografskega leksikona«, od leta 1940 pa tudi dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. V teologiji se je odlikoval zlasti kot patrolog. Napisal je vrsto odmevnih znanstvenih patroloških razprav. Začel je z načrtnim izdajanjem besedil cerkvenih očetov v slovenščini, kjer je sam opravljal velik del prevajanja in komentiranja.

MAISTER RUDOLF

Signatura: PAM/1593

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1885–1934

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Kopije osebnih dokumentov (spričevala, vojaška imenovanja), biografski podatki; korespondenca.

Historiat fonda: Kopije osebnih dokumentov iz vojaškega arhiva na Dunaju je PAM pridobil leta 1989.

Historiat ustvarjalca: Rudolf Maister (29. 3. 1874–26. 7. 1934), general in pesnik. Po začetku prve svetovne vojne je služboval v Mariboru, kjer je kot major postal poveljnik črnovojniškega okrožnega poveljstva. Povezal se je z vodilnimi slovenskimi politiki in ob koncu vojne sodeloval z Narodnim svetom za Štajersko. 1. 11. 1918 je prevzel poveljstvo nad Mariborom in vso Spodnjo Štajersko ter ju podredil oblasti Narodnega sveta za Štajersko. 23. 11. istega leta je s svojo vojsko razorožil nemško varnostno stražo, podrejeno nemškemu mestnemu svetu. Zasedel je slovensko narodnostno območje na Štajerskem, po katerem je po sklenitvi mirovne pogodbe z Avstrijo skoraj v celoti potekala državna meja. Po umiku s Koroške je bil mestni poveljnik v Mariboru, v letih 1921–1923 pa predsednik komisije za razmejitve z Italijo. Leta 1923 je bil upokojen. Živel je v Mariboru, zbiral gradivo o prevratu in bil predsednik Narodne odbrane za mariborsko oblast.

MAJCEN GABRIEL

Signatura: PAM/1526

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1756–1938

Količina: 5 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,5

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca; rokopisi (o zgodovini Maribora, čitanka za osnovne šole); časopisni izrezki; narodopisno gradivo; pesmarica »Pesmi za šolo in dom«; fotografije; razglednice.

Historiat ustvarjalca: Gabriel Majcen (6. 7. 1858–1940), šolnik in zgodovinar. Poučeval je na različnih nižjih šolah, kot suplent na vadnici in kasneje kot pomožni učitelj na moškem učiteljišču v Mariboru. Napisal je več učnih knjig, kmetijskih člankov, svoje večinoma poljudne spise iz domače zgodovine pa je objavljajl v »Slovenskem gospodarju« in »Časopisu za zgodovino in narodopisje«. Leta 1919 je objavil daljši spis o uličnih imenih v Mariboru ter leta 1926 »Kratko zgodovino Maribora«. Ob prevratu je bil član Narodnega sveta v Mariboru.

MAJCEN JOSIP

Signatura: PAM/1663

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1914–1986

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Telegrami; časopisni izrezki; publikacije.

Historiat ustvarjalca: Josip Majcen, rojen 1889, kirurg. Študiral je medicino v Gradcu. Po prvi svetovni vojni se je vrnil v Maribor. Kot Maistrov borec se je udeležil bojev na koroški fronti in pri Radgoni. Kasneje je prevzel vodstvo vojaške bolnišnice v Melju, nato pa se je zaposlil na kirurškem oddelku mariborske bolnišnice.

MAJCIGER JANEZ

Signatura: PAM/1594

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1852–1885
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, latinski

Vsebina: Korespondenca (Davorin Trstenjak, Božidar Raič); indeks predavanj 1852–1857.

Historiat ustvarjalca: Janez Majciger (15. 11. 1829–16. 8. 1909), narodopisni pisatelj. Na Dunaju je študiral klasično in slovansko filologijo. Na gimnaziji v Mariboru je služboval od leta 1857 do upokojitve leta 1900. Za slovenščino ga je na celovški gimnaziji navdušil Anton Janežič. V Mariboru se je udeleževal narodnega gibanja. Bil je član in deloma soustanovitelj raznih narodnih ustanov ter čitalnice in posojilnice. Majcigerjevo književno delovanje ima večinoma rodoljuben značaj. Bil je pristaš Trstenjakove teorije o avtohtonosti Slovencev v alpskih deželah.

MARKOŠEK JANEZ

Signatura: PAM/1595

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1885–1915
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Osebni dokumenti (spričevala, službene odločbe, domovnica).

Historiat ustvarjalca: Janez/Ivan Markošek (5. 4. 1873–11. 4. 1916), bogoslovni pisatelj. Kot kaplan je služboval v raznih krajih, leta 1900 pa je postal katehet in korni vikar v Mariboru. Bil je odbornik Cecilijinega društva. Vodil je petje in gledališke predstave v Katoliškem delavskem društvu. Objavil je več teoloških razprav.

MAROH IVAN

Signatura: PAM/1733

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1938–1972
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Fotografije; osebni dokumenti (delovne knjižice, izkaznice, legitimacije).

Historiat ustvarjalca: Ivan Maroh, rojen 14. 10. 1916, nameščenelec pri direkciji trgovskih podjetij MLO Maribor.

MATJAŠIČ JURIJ

Signatura: PAM/1527

Kraj: Maribor
 Količina: 2 kosa
 Informativna pomagala: arhivski popis

Ohranjeno gradivo: 1838–1863
 Tekoči metri: 0,1
 Jezik: slovenski

Vsebina: Pismi Stanka Vraza in Trstenjaka Matjašiču 1838, 1863.

Historiat ustvarjalca: Jurij Matjašič (22. 4. 1808–12. 5. 1892), rodoljub. Kaplan je bil v različnih krajih, od leta 1861 do 1868 pa dekan v Jarenini. Nato je prišel za stolnega župnika v Maribor. Leta 1881 je postal stolni dekan, leta 1884 pa stolni prošt. V Gradcu se je seznanil s Štefanom Kočevarjem in Ljudevitom Gajem. Slednji je vplival nanj z ilirizmom. Med leti 1850–1853 je bil učitelj slovenščine na mariborski gimnaziji. Vzpodbudil je nastanek dijaškega podpornega društva, ustanovil pa je tudi dijaško knjižnico. V zvezi s poučevanjem na gimnaziji je nastal njegov edini obsežnejši spis, in sicer »Geschichte des k. k. Marburger Gymnasiums«. Ves čas je podpiral dijake in tudi svoje imetje je zapustil dijaškemu semenišču v Mariboru.

MATKO IVAN

Signatura: PAM/1713

Kraj: Brestanica, Maribor
 Količina: 1 arhivska škatla
 Informativna pomagala: arhivski popis

Ohranjeno gradivo: 1902–1933
 Tekoči metri: 0,1
 Jezik: slovenski

Vsebina: Kronika trga Rajhenburg in okolice; bibliografija Ivana Matka.

Historiat ustvarjalca: Ivan Matko (25. 7. 1885–10. 8. 1945), zdravnik-internist. Leta 1911 je diplomiral iz medicine na Dunaju. Med prvo svetovno vojno je delal v vojaških sanitetnih ustanovah, nazadnje kot vodja vojne bolnišnice v Mariboru. Leta 1919 je postal primarij internega oddelka Splošne bolnišnice Maribor. Leta 1920 je bil imenovan za docenta na medicinski fakulteti Karlove univerze v Pragi. Po vrnitvi v Maribor je ustanovil protituberkulozno ligo, protituberkulozni dispanzer in v bolnišnici poseben oddelek za jetične bolnike. Leta 1934 je postal inšpektor zdravstvene službe pri ministrstvu za zdravstvo, naslednje leto pa je prevzel vodstvo internega oddelka Splošne bolnišnice v Ljubljani ter postal predavatelj na medicinski fakulteti. Raziskoval je predvsem bolezni prebavil, srca, krvi, malarijo in jetiko.

MEDVED ANTON

Signatura: PAM/1596

Kraj: Maribor
 Količina: 2 arhivski škatli
 Informativna pomagala: arhivski popis

Ohranjeno gradivo: 1877–1925
 Tekoči metri: 0,2
 Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Osebni dokumenti (službene odločbe, spričevala); korespondenca (Mihael Lendovšek, Evgen Lampe, Leo Skobercky, Družba sv. Mohorja ...).

Historiat ustvarjalca: Anton Medved (6. 12. 1862–26. 2. 1925), teolog in pisatelj. Od leta 1893 pa vse do smrti je poučeval verouk na mariborski klasični gimnaziji. Leta 1924 ga je papež

imenoval za tajnega komornika. Njegovi prozni spisi so večinoma filozofske in zgodovinske vsebine. Slovel je kot odličen govornik. Za osmi razred je sestavil učno knjigo »Zgodovina katoliške cerkve«. Aktiven je bil v številnih društvih, in sicer v Katoliškem tiskovnem društvu, Čitalnici, Zgodovinskem društvu, največ skrbi pa je posvetil Dijaški kuhinji, katere predsednik je bil do leta 1924.

MEDVED MIRA

Signatura: PAM/0022

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1955–2004

Količina: 2 arhivski škatli, 5 tulcev

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca; fotografije; priznanja; publikacije.

Historiat ustvarjalca: Mira Medved (27. 8. 1920–27. 10. 2008), slavistka. Po končani osnovni šoli je leta 1938 maturirala na realni gimnaziji v Mariboru. Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je študirala južnoslovanske književnosti, slovenski jezik s staro cerkveno slovanščino in svetovno književnost. Diplomirala je leta 1942. Po vojni je bila profesorica slovenščine na gimnaziji v Mariboru, Brežicah in Murski Soboti, na Srednji kmetijski šoli v Mariboru, na klasični gimnaziji in do leta 1963 na Prvi gimnaziji v Mariboru. Takrat je pričela predavati na Pedagoški akademiji, na kateri se je leta 1983 tudi upokojila. Vsa leta svojega pedagoškega dela je bila povezana s poukom slovenščine na osnovnih šolah, sodelovala je pri spreminjanju učnega načrta ter sestavljala ali recenzirala berila. Svoje didaktično vedenje je združila v raziskavi »Izpolnjevanje učnega načrta iz slovenskega jezika na osnovnih šolah«. Zelo odmevne so bile njene znanstvene razprave o funkciji narave v liriki Prešerna in Jenka, o slovenski pokrajini v poeziji 19. st. in o pokrajini v proznih delih slovenskih realistov 19. st. Bila je dolgoletna predsednica mariborskega Slavističnega društva in predstojnica Oddelka za slovanske jezike in književnost na Pedagoški akademiji v Mariboru.

MERMOLJA IVAN

Signatura: PAM/1676

Kraj: Šentilj v Slovenskih goricah

Ohranjeno gradivo: 1914–1943

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Kopije spominskih zapisov Ivana Mermolje ter objavljenih člankov; fotografije.

Historiat ustvarjalca: Ivan Mermolja (14. 12. 1875–1943), politik. Med leti 1909–1919 je vodil Goriško eksportno zadrugo oziroma Gospodarsko zadrugo za goriško okolico. S prispevki o kmetijskem vprašanju je sodeloval pri časnikih »Soča« in »Gorica«. Bil je med ustanovitelji Slovenske kmetske stranke za Goriško in urednik njenega glasila »Naš glas«. Aprila 1919 se je pridružil gibanju za ustanovitev Samostojne kmetijske stranke. Napisal je brošuro »Kdo je kriv?«, v kateri je polemiziral z vodstvom SLS. Bil je član Ustavodajne skupščine. Leta 1924 je v Mariboru ustanovil izvozno zadrugo.

MERVIČ TONE

Signatura: PAM/1786

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1922–1990
Količina: 3 arhivske škatle *Tekoči metri:* 0,3
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Planinski dnevniki in vodniki.

Historiat ustvarjalca: Tone Mervič (10. 4. 1924–1995), planinec in avtobusni kontrolor. Bil je član Planinskega društva Železničar in priljubljen vodnik lažjih planinskih vzponov. Aktiven je bil zlasti v planinski sekciji Certus.

MEŠKO FRAN KSAVER

Signatura: PAM/1597

Kraj: Sele *Ohranjeno gradivo:* 1890–1957
Količina: 16 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 1,6
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Korespondenca A–Ž (Anton Aškerc, Anton Breznik, Fran Saleški Finžgar, Izidor Cankar ...).

Historiat ustvarjalca: Fran Ksaver Meško (28. 10. 1874–11. 1. 1964), duhovnik, pisatelj, dramatik in pesnik. Bogoslovje je študiral v Mariboru in Celovcu ter bil leta 1898 posvečen. Kot duhovnik je služboval večinoma na Koroškem. Pesmi, sprva ljubezenske, nato domoljubne in nabožne, je pisal že v gimnazijskih letih. Pomembnejša je njegova proza, v kateri je prepletal realizem z novoromantično izpovednostjo. Posvetil se je tudi domovini, posebno v zvezi z razmerami na Koroškem. Njegovi spominski spisi odsevajo kulturnopolitično podobo tedanjega časa. Meško je prvi pomembnejši zastopnik vzhodne Štajerske in slovenske Koroške v slovenskem pripovedništvu. Nihal je med novo romantiko (osebna izpoved, narodno vprašanje) ter realizmom in naturalizmom (malomestno, kmečko življenje).

MEŠKO MARTIN

Signatura: PAM/1598

Kraj: Kapelski Vrh *Ohranjeno gradivo:* 1861–1933
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca (Božidar Raič, Mihael Lendovšek); razglednice.

Historiat ustvarjalca: Martin Meško (27. 10. 1845–10. 8. 1933), župnik in častni kanonik.

MIKLAVEC PETER

Signatura: PAM/1599

Kraj: Ribnica na Pohorju *Ohranjeno gradivo:* 1908
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Kupna pogodba; pritožba Petra Miklavca sodišču.

Historiat ustvarjalca: Peter Miklavc (8. 4. 1859–5. 11. 1918), prevajalec. Ker mu oče ni dovolil študirati, se je izobraževal sam. Že zgodaj se je začel zanimati za Slovane in slovanske jezike. Posvetil se je literarnemu delu. Zlasti je priporočal poznavanje češke kulture. Pisal je v čeških, ruskih in poljskih listih, o raznih slovanskih zadevah pa je poročal v številnih domačih časopisih. Začel se je ukvarjati tudi s prevodi različnih leposlovnih del iz raznih slovanskih jezikov. Največ je prevajal Sienkiewicza. Njegovo delo je kot delo samouka ostalo jezikovno in oblikovno pomanjkljivo, kljub temu pa je seznanil Slovence s celo vrsto slovanskih pisateljev.

MIKLAVZIN GREGORIJ

Signatura: PAM/1528

Kraj: Velenje *Ohranjeno gradivo:* 1846–1857
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* nemški (gotica)

Vsebina: Pisma Antona Martina Slomška Gregoriju Miklavzinu 1846–1857.

Historiat ustvarjalca: Gregorij Miklavzin (28. 2. 1797–4. 1. 1872), konzistorialni svetnik, častni kanonik in dekan pri Sv. Martinu pri Šaleku.

MINAŘIK FRANC

Signatura: PAM/1762

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1910–1957
Količina: 24 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 2,4
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Korespondenca; strokovna literatura; recepti; časopisni izrezki; farmacevtsko-zgodovinska dela in zapisi; publikacije.

Historiat ustvarjalca: Franc Minařik (9. 6. 1887–9. 6. 1972), farmacevt ter zgodovinar medicine in farmacije. Farmacijo je študiral v Gradcu. Leta 1916 se je zaposlil na Bledu, kjer je bil vodja lekarne, po smrti lastnika Huga Robleka pa njen lastnik. Od leta 1927 je živel v Mariboru. Kupil je mestno lekarno Pri orlu in jo vodil do leta 1949. Leta 1955 je postal predavatelj za zgodovino farmacije na farmacevtskem oddelku Prirodoslovno-matematično-filozofske fakultete v Ljubljani. Zbiral in preučeval je farmacevtsko zgodovinsko gradivo. Napisal je več razprav in samostojnih publikacij (»Olimje«, »Historična lekarna v besedi in sliki«, »Pohorske steklarne«, »Od staroslovanskega vraštva do sodobnega zdravila«). Zbral je večino gradiva za stalno lekarniško zbirko v PMM. Bil je član mednarodnega društva za zgodovino farmacije v Baslu in mednarodne akademije za zgodovino farmacije v Haagu.

MIŠIČ FRANC

Signatura: PAM/1600

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1903–1967
Količina: 8 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 0,8
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Rokopisi (o Pohorju, ljudskih pesnikih, Juriju Vodovniku); koncepti potopisov; fotografije; razglednice, osebni dokumenti (službene odločbe); publikacije.

Historiat fonda: PAM je gradivo fonda odkupil leta 1972 od privatnega zbiratelja.

Historiat ustvarjalca: Franc Mišič (2. 11. 1881–1969), potopisec, koroški narodnjak. Leta 1922 je iz Koroške prišel v Maribor, kjer je nastopil mesto profesorja na realki, kasneje pa na klasični gimnaziji. V času plebiscita na Koroškem je bil predsednik narodnega sveta v Borovljah (Ferlach). Za jugoslovansko delegacijo na pariški mirovni konferenci je napisal študijo o koroških narečjih. Kasneje je objavljaj potopise iz slovenskih Alp, Pohorja, Slovenskih goric in Jadrana. Uredil in izbral je pesmi pohorskega ljudskega pevca Jurija Vodovnika ter bil urednik turističnopropagandnega lista »Jugoslovanski biseri«.

MLAKAR IVAN

Signatura: PAM/1601

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1879
Količina: 1 kos *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* latinski

Vsebina: Doktorska diploma iz bogoslovja 1879.

Historiat ustvarjalca: Ivan Mlakar (5. 6. 1845–16. 4. 1914), teolog in novinar. Službo kaplana je opravljal v raznih krajih. Od leta 1879 je bil profesor dogmatike na mariborskem bogoslovju. Leta 1895 je postal stolni kanonik, leta 1907 pa stolni dekan. Leta 1870 je bil med ustanovitelji literarnega društva v mariborskem bogoslovju. Od leta 1881 do smrti je bil odbornik Katoliškega tiskovnega društva. Po odhodu Lavoslava Gregoreca k Novi Cerkvi je prevzel uredništvo »Slovenskega gospodarja«. Mnogo dela je posvetil tudi razvoju škofijske kongregacije šolskih sester v Mariboru.

MLINARIČ FRANJO

Signatura: PAM/1730

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1939–1978
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Kronika gradnje počitniškega doma Zarja na Pohorju 1948–1951; zemljevidi; fotografije.

Historiat fonda: Gradivo je bilo PAM predano osebno.

MODRINJAK MATIJA

Signatura: PAM/1602

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1859

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Pismo Antona Martina Slomška Matiji Modrinjaku.

Historiat ustvarjalca: Matija Modrinjak (22. 1. 1824–12. 8. 1894), prošt, dekan in nadžupnik.

MRAVLJAK JOSIP

Signatura: PAM/1529

Kraj: Vuzenica

Ohranjeno gradivo: 1440–1953

Količina: 49 arhivskih škatel

Tekoči metri: 4,9

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica), latinski

Vsebina: Zbirka spisov in listin: vuzeniška trška uprava 17.–19. st.; zbirka gradiva za zgodovino Dravograda, Raven na Koroškem, Lovrenca na Pohorju, Mute; kupna pisma; štiftregistri: vuzeniške župnije 1677, dravograjske proštije; starotrški župnijski urbar 1542; *Codex protocolum* Vuzenica 1684–1816; davčne knjige; kmečki inventarji; dajatveni registri; prepisi fevdnih knjig celjskih grofov; knjige; strokovne publikacije.

Historiat fonda: Gradivo fonda Mravljak Josip je bilo predano arhivu 22. 12. 1953, dopolnitev (knjige) pa leta 2000. V fondu prevladuje zbrano originalno gradivo in prepisi (listine, urbarji) za zgodovino Vuzenice, Dravograda, Raven na Koroškem, Lovrenca na Pohorju in Mute.

Historiat ustvarjalca: Josip Mravljak (7. 3. 1892–1. 11. 1953), zgodovinar, župan v Vuzenici. Za zgodovino se je pričel zanimati na pobudo vuzeniškega dekana Štefana Pivca. Proučeval je predvsem zgodovino domačega kraja na podlagi arhivskega gradiva, zbranega v arhivih na Dunaju, v Gradcu, Celovcu in Št. Pavlu v Labotski dolini. Izdal je več del, in sicer »Vuzenica v srednjem veku« (I in II), »Nadžupnija in dekanija Vuzenica«, »Šolstvo v Vuzenici«, »Dravograd I«. V »Časopisu za zgodovino in narodopisje« je objavljial prispevke o podložništvu, fevdalni upravi, kmečkih uporih in tudi o Žičkem rokopisu. Ob delu v graškem arhivu je prepisal fevdne knjige celjskih grofov (za obdobje med leti 1436–1445). Po drugi svetovni vojni je poučeval na ravenski gimnaziji in objavljial v »Koroškem fužinarju«.

MURKO ANTON

Signatura: PAM/1530

Kraj: Gradec, Sp. Hoče

Ohranjeno gradivo: 1809–1871

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Osebni dokumenti (spričevala, službena imenovanja).

Historiat ustvarjalca: Anton Murko (8. 6. 1809–31. 12. 1871), leksikograf in slovničar. V Gradcu je končal bogoslovni študij. Naredil je tudi »konkurzni« izpit iz slovenščine. Služboval je kot

pristav (pisarniški referent) na bogoslovni fakulteti, kot vzgojitelj pri guvernerju Štajerske, nato pa je bil župnik in dekan v kraju Stadl ob Muri, Zavrču ter od leta 1860 v Hočah. Potegoval se je za mesto učitelja slovenskega jezika na graški univerzi, vendar ni bil izbran. Kot licejski absolvent je med leti 1830–1832 napisal slovensko slovnico ter sestavil nemško-slovenski in slovensko-nemški priročni slovar. V slovnici se je naslanjal na Kopitarja, pri slovarju pa na Gutsmana. Veliko slovarskega gradiva je zbral tudi sam. Murko je v slovnici in slovarju presegel štajersko jezikovno regionalnost. Zajel in obravnaval je celotno (knjižno) slovenščino, čeprav se je pogosto skliceval na štajersko narečje. Kot pisavo je uporabljal bohoričico, zavračal pa je metelčico in dajncico. V drugi izdaji slovnice je kot prvi uporabil gajico.

NAPOTNIK MIHAEL

Signatura: PAM/1603

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1878–1907

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Rokopis Mihaela Napotnika »Po Bosni«; dopisi 1897.

Historiat ustvarjalca: Mihael Napotnik, (20. 9. 1850–28. 3. 1922), škof. Kot duhovnik je služboval v Vojniku, Sevnici in Mariboru. Leta 1881 je postal profesor cerkvene zgodovine in cerkvenega prava, leta 1883 pa še profesor filozofije na mariborskem bogoslovju. V letih 1885–1889 je bil dvorni kaplan na Dunaju ter študijski direktor, bibliotekar in ekonom na Dunaju. Leta 1889 je bil imenovan za lavantinskega škofa, to je ostal do smrti. V prizadevanju za reorganizacijo škofije je vodil pet škofijskih sinod, s katerimi je položil temelje učinkovitejši pastoralni dejavnosti lavantinskih duhovnikov. Bil je odličen pridigar in ploden teološki pisatelj. Leta 1897 je na mariborskem bogoslovju ustanovil katedro za krščansko filozofijo ter dal pobudo za ustanovitev revij »Voditelj v bogoslovnih vedah« (1898) in »Ljubitelj krščanske umetnosti« (1914).

NOVAK FRANC

Signatura: PAM/1604

Kraj: Stari trg

Ohranjeno gradivo: 1853–1862

Količina: 7 kosov

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Pisma Antona Martina Slomška Francu Novaku.

Historiat ustvarjalca: Franc Novak (7. 10. 1803–1. 2. 1872), župnik in dekan.

NOVAK STANISLAV

Signatura: PAM/1732

Kraj: Maribor, Ptuj, Novo mesto

Ohranjeno gradivo: 1919–1920

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, srbohrvaški

Vsebina: Življenjepis Stanislava Novaka; list »Himalaja«; knjiga »Baonska povelja Jugoslovanskega bataljona v Sibiriji«.

Historiat ustvarjalca: Stanislav Novak, rojen 18. 12. 1889, inženir. Kot avstrijski vojak na ruski fronti med prvo svetovno vojno se je predal Rusom z desetino Slovencev. Poslan je bil v ujetniško taborišče Slovanov. Leta 1917 je bil premeščen v Tomsk v Sibiriji. Kot prostovoljec se je pridružil Jugoslovanskemu bataljonu v Tomsku. Leta 1922 je bil sprejet v železniško službo pri Južni železnici. Aktiven je bil pri Sokolu, Glasbeni matici in Jadranski straži.

OBLAK VATROSLAV

Signatura: PAM/1605

Kraj: Dunaj

Ohranjeno gradivo: 1885

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Pismo Vatroslava Oblaka.

Historiat ustvarjalca: Vatroslav Oblak (15. 5. 1864–15. 4. 1896), jezikoslovec. Zaradi izključitve iz vseh avstrijskih gimnazij (organiziral je petje cesarske himne v slovenščini) je maturo opravil v Zagrebu. Leta 1891 je doktoriral na Dunaju, dve leti kasneje pa je na graški univerzi postal docent za južnoslovansko filologijo s posebnim ozirom na slovenski jezik in književnost. Zbral je veliko slovenskega narečnega in jezikovnozgodovinskega gradiva. Njegov korespondenčni mentor je bil znani poljski jezikoslovec J. I. N. Baudouin de Courteney. Na področju južnoslovanske dialektologije je postal mednarodno priznan strokovnjak. Eno temeljnih slovenističnih del je njegova monografija o zgodovini nominalne sklanjatve v slovenščini.

OROSSEL OSKAR

Signatura: PAM/1673

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1910–1918

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški

Vsebina: Spisi mariborske občinske uprave (mestna straža, odsek za gradnje, javna skladišča).

Historiat ustvarjalca: Oskar Orosel (22. 7. 1871–15. 6. 1928), odvetnik v Mariboru.

OTTERSTÄDT HERBERT

Signatura: PAM/1745

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1931–1945

Količina: 4 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški

Vsebina: Korespondenca; osnutki za razna znanstvena dela; raziskave Spodnje Štajerske in Kočevja (zgodovinske, geografske); sezname bombnih napadov v Mariboru.

Historiat ustvarjalca: Herbert Otterstädt (15. 2. 1912–26. 11. 1963), učitelj. Po izobrazbi je bil učitelj. Bil je viden član NSDAP ter pripadnik paravojaške formacije SA. Ljudska zveza za

nemštvo v tujini ga je pooblastila za posebno kulturno nalogo v Kočevju. S tem delom je nadaljeval v Gradcu pri Nemškem inštitutu za jugovzhod (*Südostdeutsches Institut*). Organiziral je ustanavljanje ilegalnih nemških knjižnic v Kočevju. Ukvarjal se je z zgodovinopisjem, geografijo, demografijo, rodoslovjem in z drugimi vedami, povezanimi s Kočevjem. Leta 1941 je bil zaposlen na Dekliški šoli v Mariboru. Načrtoval je pouk za domovinsko vzgojo, pisal je zgodovinske in geografske študije o Spodnji Štajerski. Poslan je bil na vzhodno fronto. Leta 1947 se je vrnil iz ruskega ujetništva, nato se je naselil v Nemčiji. Leta 1961 je postal šolski svetnik v okrožju Obertaunus.

PAJEK JOŽEF

Signatura: PAM/1606

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1635–1900

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, latinski, nemški (gotica)

Vsebina: Listine žičkega samostana; fotografije cerkvenih stavb na Štajerskem; prepis pesmi Jakoba Košarja; spis Jožefa Pajka »Aus dem Garten«; korespondenca.

Historiat ustvarjalca: Jožef Pajek (29. 7. 1843–25. 7. 1901), zgodovinar in folklorist. Službo kaplana je opravljal v več krajih. Med leti 1872–1893 je bil učitelj verouka na mariborski gimnaziji, od leta 1893 pa stolni kanonik. V Gradcu je leta 1870 postal doktor bogoslovja. Na gimnaziji je poučeval tudi slovenščino ter na bogoslovju moralno teologijo. Ukvarjal se je z narodopisjem in slovstveno zgodovino. Zbiral je »narodno blago« za Slovensko Štajersko.

PERŠA ŠTEFAN

Signatura: PAM/1664

Kraj: Žitkovci

Ohranjeno gradivo: 1911–1980

Količina: 25 arhivskih škatel

Tekoči metri: 2,5

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, srbohrvaški, madžarski

Vsebina: Osebni dokumenti (spričevala, službene odločbe); dokumenti v zvezi z opravljanjem gozdarske službe; zemljevidi; fotografije; službena korespondenca.

Historiat fonda: Gradivo fonda Perša Štefan je bilo najdeno v okviru Mednarodnega arhivskega raziskovalnega tabora leta 1998 v Žitkovcih.

Historiat ustvarjalca: Štefan Perša (18. 11. 1893–1980), gozdar. Rodil se je v Mali Polani. Leta 1910 se je odselil v ZDA, kjer je služboval v konjušnici in pisarni vojaške enote. Pred začetkom prve svetovne vojne se je vrnil domov in bil kot vojni obveznik poslan na rusko bojišče. Leta 1915 je padel v rusko ujetništvo. Domov se je vrnil šele leta 1919. Med leti 1920–1945 je opravljal službo gozdarja in lovskega čuvaja v Kobilju. Kasneje je napredoval v upravitelja gozdne uprave v Dobrovniku. Ukvarjal se je tudi s čebelarstvom, lovstvom, v letih spora z Informbirojem pa je bil vodja protiletalske zaščite v Dobrovniku.

PERTINAČ JOŽEF

Signatura: PAM/1607

Kraj: Loka pri Žusmu

Ohranjeno gradivo: 1890–1929

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Dopisi Narodnega muzeja iz Ljubljane in graškega *Joanneuma* Jožefu Pertinaču glede najdb iz rimske dobe.

Historiat ustvarjalca: Jožef Pertinač, posestnik v Loki pri Žusmu.

PERTL EMAN

Signatura: PAM/1763

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1907–1987

Količina: 118 arhivskih škatel

Tekoči metri: 11,8

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Kronika dermatološkega oddelka splošne bolnice v Mariboru; sezname pacientov v Dobrunju 1941; fotodokumentacija o: zgodovini zdravstva, mariborski bolnišnici; članki o: zgodovini zdravstvene službe, epidemiji kuge v severovzhodni Sloveniji, partizanski saniteti 1941–1945 na področju Maribora, partizanskem zdravstvu, prvih mariborskih slovenskih zdravnikov, minoritskem samostanu, sanatoriju; dokumenti slovenskega gledališkega muzeja; razglednice; vedute Maribora; priznanja; zapisniki sestankov: Zgodovinskega društva, upravnega odbora in strokovnega kolegija; seznam zdravnikov kirurškega oddelka; zapisi: ob 40-letnici dermatološkega oddelka, o delu Mirka Cerniča, o Andreju Perlahu; pregled razvoja zdravstva v Laškem in okolici; dopisi.

Historiat fonda: Gradivo fonda Pertl Eman je bilo v PAM predano leta 1991.

Historiat ustvarjalca: Eman Pertl (6. 1. 1907–27. 9. 1987), zdravnik dermatovenerolog. Medicino je študiral v Pragi in Beogradu, kjer je leta 1933 diplomiral. Med leti 1938–1941 se je specializiral iz dermatovenerologije v Mariboru. Nemški okupator ga je leta 1941 izselil v Srbijo. Leta 1945 je prevzel vodstvo dermatovenerološkega oddelka splošne bolnišnice v Mariboru. Vodil ga je do upokojitve leta 1974. Ožje področje njegovega strokovnega dela so bile poklicne kožne bolezni, kožna vnetja, obtočne motnje v spodnjih udih, spolne bolezni in spolna vzgoja. Veliko se je ukvarjal z zgodovino medicine in sodeloval pri nastajanju slovenske medicinske terminologije. Napisal je številne strokovne članke, medicinskozgodovinske razprave, poljudnoznanstvene članke, še posebej o zdravstveni vzgoji, ter tudi več literarnih črtic. Odlikoval se je tudi kot glasbenik in dirigent.

PIPUŠ RADOSLAV

Signatura: PAM/1674

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1853–1905

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Službeni dopisi; osebni dokumenti (spričevala, davčne knjižice, službena imenovanja).

Historiat ustvarjalca: Radoslav Pipuš (18. 7. 1864–1. 5. 1928), odvetnik in politik. Študiral je pravo na Dunaju. Kot odvetniški pripravnik je bil zaposlen pri Janku Sernecu v Mariboru, kasneje pa pri Juru Hrašovcu in Josipu Sernecu v Celju. Od leta 1898 je bil odvetnik v Mariboru. Med leti 1898–1904 je bil predsednik Delavskega bralnega in pevskega društva. Več let je bil odbornik mariborske Posojilnice, od leta 1928 pa njen predsednik. Aktivno je deloval v Zgodovinskem društvu za Slovensko Štajersko. Bil je tudi odbornik mariborske in celjske čitalnice. S svojimi načelnimi in odločnimi narodnimi zahtevami se je izkazal kot predsednik moške podružnice Ciril-Methodove družbe v Mariboru. Prizadeval si je za slovensko šolo in se boril proti *Schulvereinu*. Leta 1900 je dosegel enakopravnost slovenščine v zunanjem uradovanju mariborskega sodišča. Istega leta je kandidiral za državni zbor v mestni kuriji Maribor - Ptuj. Deloval je tudi kot publicist.

PIRC DANILO

Signatura: PAM/1743

Kraj: Gradec, Ljubljana *Ohranjeno gradivo:* 1938–1946
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informationna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Zapiski o delovanju slovenskega društva v Gradcu pred drugo svetovno vojno; zapisa o ujetništvu ter usodi graških Slovencev.

Historiat ustvarjalca: Danilo Pirc je bil študent medicine v Gradcu.

PIVKO LJUDEVIT

Signatura: PAM/1714

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1914–1933
Količina: 8 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 0,8
Informationna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Korespondenca 1923–1933; gradivo Jugoslovanske demokratske stranke Maribor 1923–1925, spis Ljudevita Pivka »Zemljiška imena pri Sv. Marku niže Ptuja«.

Historiat fonda: Gradivo fonda je bilo leta 1935 predano Zgodovinskemu društvu v Mariboru.

Historiat ustvarjalca: Ljudevit Pivko (17. 8. 1880–29. 3. 1937), politik. Slavistiko je študiral v Pragi, Krakovu, na Dunaju in v Frankfurtu ob Maini. Leta 1905 je promoviral na dunajski univerzi. Poučeval je na klasični gimnaziji v Mariboru, po prvi svetovni vojni pa na učiteljski ter na realki v Mariboru. V narodnostnem pogledu radikalno, v kulturnopolitičnem pa liberalno usmerjen, se je priključil leta 1906 ustanovljeni Narodni stranki za Štajersko. Leta 1906 je bil soustanovitelj in do prve svetovne vojne tajnik mariborskega Sokola. Med leti 1919–1925 je bil starosta mariborske sokolske župe. Bil je med soustanovitelji mariborskega JČL in do leta 1930 njegov predsednik. Med prvo svetovno vojno je bil mobiliziran, septembra 1917 pa je organiziral pri Carzanu prehod večjega dela polka na italijansko stran. V Italiji je ustanovil poseben odred jugoslovanskih prostovoljcev. Kot član Samostojne demokratske stranke je bil leta 1925 in 1927 izvoljen kot nosilec strankine liste v mariborsko-celjskem volilnem okrožju v Narodno skupščino. Leta 1931 je bil na režimski listi Petra Živkovića ponovno izvoljen za poslanca. Podpiral je

jugoslovansko centralistično in unitaristično narodno in politično usmeritev. Napisal je več zgodovinskih, literarnih, narodopisnih in pedagoških spisov in knjig.

PLOJ JAKOB

Signatura: PAM/1531

Kraj: Ljutomer, Ptuj, Maribor

Ohranjeno gradivo: 1841–1879

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica), slovenski

Vsebina: Osebni dokumenti (doktorska diploma 1856, advokatura 1859, šolska spričevala 1842–1849); fotografije; delnice Zavarovalne banke Slovenije; zapisniki društva graških visokošolcev 1857.

Historiat ustvarjalca: Jakob Ploj (11. 7. 1830–28. 2. 1899), odvetnik in rodoljub. Med leti 1861–1879 je bil odvetnik v Ljutomeru, potem pa do smrti na Ptuju. V Gradcu je bil leta 1848 član študentske legije. Na Ptuju in v Mariboru je navezal stike z Mihaelom Hermannom, Davorinom Trstenjakom, Ferdinandom Dominkušem, z Jankom Sernecem pa sta dala pobudo za ustanovitev mariborske čitalnice. Bil je organizator ljutomerskega tabora in soorganizator kapelskega. Zavzemal se je za uvedbo slovenščine v šole in urade. Na Ptuju je bil do leta 1881 član mestnega in okrajnega zastopa ter odbornik in predsednik čitalnice. Bil je soustanovitelj posojilnice, predsednik ptujskega političnega društva Pozor ter odbornik Slovenskega političnega društva za Štajersko.

PLOJ MIROSLAV

Signatura: PAM/1608

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1901–1935

Količina: 11 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški, francoski

Vsebina: Dokumentacija reparacijske konference na Dunaju; aneksi – poročila reparacijske komisije; gradivo za reformo uprave v Avstriji; dokumentacija o gradnji lokalne železniške proge na južnem Štajerskem (Purkla–Lenart v Slovenskih goricah–Ptuj–Rogatec); publikacije Lige narodov.

Historiat ustvarjalca: Miroslav Ploj (14. 6. 1862–22. 1. 1944), politik. Pravo je študiral v Gradcu in na Dunaju. Do konca prve svetovne vojne je bil visoki uradnik avstrijskega finančnega ministrstva in vrhovnega upravnega sodišča. Leta 1901 je bil na narodni listi izvoljen v državni zbor, leta 1907 pa še na klerikalni. Leta 1904 je bil izvoljen v štajerski deželni zbor. V državnem zboru se je priključil Hrvatsko-slovenskemu klubu. Zgledoval se je po politiki mladočehov in zagovarjal politično enotno nastopanje južnih Slovanov. Leta 1920 je bil jugoslovanski delegat na reparacijski konferenci na Dunaju, med leti 1922–1924 veliki župan mariborske oblasti, nato pa od leta 1932 do 1938 senator v jugoslovanskem parlamentu.

PLOJ OTON

Signatura: PAM/1609

Kraj: Maribor, Gor. Radgona

Ohranjeno gradivo: 1869–1936

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca (Jožef Ajlec, Matija Murko ...); osebni dokumenti (spričevala); razglednice; fotografije del kiparja Jožefa Ajleca.

Historiat ustvarjalca: Oton Ploj (17. 7. 1861–20. 1. 1947), notar in narodnjak. Pravo je študiral v Gradcu. Kot pripravnik je služboval v Gradcu, Kozjem, na Ptuj in v Kamniku. Leta 1889 je postal notar v Žužemberku, leta 1891 pa je prišel v Gor. Radgono, kjer je ustanovil posojilnico ter kmetijsko čitalnico, ki je bila prosvetno žarišče obmejnih radgonskih Slovencev. Prvi v Gor. Radgoni je pričel uradovati dosledno v slovenščini. Bil je mecen kiparju Jožefu/Josipu Ajlecu.

POKLUKAR JOŽEF

Signatura: PAM/1532

Kraj: Šentvid pri Stični

Ohranjeno gradivo: 1861

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Pismo Antona Martina Slomška Jožefu Poklukarju 1861.

Historiat ustvarjalca: Jožef Poklukar (29. 1. 1799–8. 3. 1866), duhovnik. Med leti 1836–1857 je bil župnik na Dobrovi pri Ljubljani, nato pa do smrti župnik v Šentvidu pri Stični. Na Dobrovi je kljub nasprotovanju oblasti prezidal mežnarijo v šolsko poslopje. V njej je njegov kaplan Milharčič že leto prej pričel z rednim poukom.

POLAJNKO JOŽE

Signatura: PAM/1789

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1973–1999

Količina: 4 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Risbe in portreti; brošure; časopisni izrezki; plakati; drobni tiski; fotografije; razglednice.

Historiat fonda: Gradivo fonda Polajnko Jože je PAM prejel leta 1994.

Historiat ustvarjalca: Jože Polajnko (31. 3. 1943–31. 10. 2001), slikar. Končal je Industrijsko kovinarsko šolo v Mariboru. Delal je v TAM kot tehnični risar. Slikarstva ga je najprej učil oče, Jože Polajnko st. Prvo samostojno razstavo (akvareli) je imel pri dvaindvajsetih letih, potem pa je razstavljal v Mariboru, Ljubljani, na Hrvaškem (Lepoglava, Krapina) in v Nemčiji (München). Ukvarjal se je z ekološko problematiko. Pisal je tudi aforizme, maksime in sentence, kratke fantastične zgodbe in avtobiografsko prozo. Nastopal je tudi na samostojnih literarnih večerih.

PRAPROTNIK ANDREJ

Signatura: PAM/1610

Kraj: Ljubljana

Ohranjeno gradivo: 1856–1861

Količina: 2 kosa

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Pismi Antona Martina Slomška Andreju Praprotniku.

Historiat ustvarjalca: Andrej Praprotnik (9. 11. 1827–25. 6. 1895), učitelj in urednik. Med leti 1870–1890 je vodil I. mestno deško šolo v Ljubljani. Velja za organizatorja slovenskega učiteljstva in zagovornika slovenske šole. Bil je pobudnik in ustanovitelj revije »Učiteljski tovariš«, predsednik Učiteljskega društva za Kranjsko in Slovenskega učiteljskega društva. Deloval je tudi v mnogih drugih združenjih (Slovenska matica, čitalnica, Narodna šola). Kot član deželne šolskega sveta za Kranjsko v letih 1870–1895 si je prizadeval za slovenski jezik v šolah. Pisal je učbenike in priročnike.

PREMUŠ JOŽEF

Signatura: PAM/1611

Kraj: Majšperk

Ohranjeno gradivo: 1852

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Pismo Antona Martina Slomška Jožefu Premušu.

Historiat ustvarjalca: Jožef Premuš, rojen 30. 9. 1820, duhovnik.

PRESKAR ALBIN

Signatura: PAM/1650

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1850–1991

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Štampiljki slivniškega gradu; aktivnosti salzburške visokošolske mladine in profesorjev po izbruhu vojne v Sloveniji 25. 6. 1991; zgodovinski pregled razvoja Vajenske šole za oblačilno stroko v Mariboru; zapiski Tehniške elektro, strojne in tekstilne šole Maribor 1981.

Historiat ustvarjalca: Albin Preskar, ravnatelj Šole za oblačilno in frizersko stroko ter Modne modelarske šole v Mariboru med leti 1962–1976.

PRIOL JOSIP

Signatura: PAM/1771

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1928–1968
Količina: 12 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 1,2
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Osebna korespondenca 1946–1957; strokovna poročila; referati o sadjarstvu; knjige; priročniki; brošure.

Historiat fonda: Gradivo fonda Priol Josip je PAM prevzel leta 1994.

Historiat ustvarjalca: Josip Priol (19. 2. 1889–21. 5. 1969), sadjar in šolnik. Od leta 1919 je bil strokovni učitelj na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Po opravljenem strokovnem izpitu leta 1924 je postal profesor sadjarstva (pomologije), leta 1928 pa ravnatelj te šole. Leta 1946 je bil imenovan za ravnatelja novoustanovljenega slovenskega Sadjarskega inštituta v Mariboru. Bil je vodilni slovenski pomolog. Proučeval je sadne vrste in bolezni, gnojenje, sortiranje in skladiščenje ter razvoj novih sadnih sort. Prirejal je tečaje za učitelje ljudskih šol, kmečke gospodarje in gospodinje. Sodeloval je na številnih sadjarskih razstavah in kongresih, kjer je poročal o svojih bioloških poskusih s sadnim drevjem. Vzgojil je več sort jablan, med njimi leta 1967 priznani priolov delišes. Objavil je več kot 250 strokovnih prispevkov ter vrsto samostojnih publikacij in učbenikov.

PUŠNIK FRIDERIK

Signatura: PAM/1741

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1929–1998
Količina: 2 arhivski škatli *Tekoči metri:* 0,2
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski, nemški, latinski

Vsebina: Življenjepis; fotografije – osebne; fotokopije: razprav, brošur, člankov o zgodovini medicine; zapis Friderika Pušnika o Andreju Perlahu.

Historiat ustvarjalca: Friderik Pušnik (23. 7. 1929–1998), zdravnik. Leta 1957 je končal medicinsko fakulteto v Zagrebu. Do leta 1962 je opravljal službo splošnega zdravnika, potem pa je opravil specializacijo iz bolezni ušes, nosa in grla. Do upokojitve leta 1997 je bil zaposlen na otorinolaringološkem oddelku v Mariboru. Od ustanovitve je bil član Zgodovinsko-medicinske sekcije Slovenskega zdravstvenega društva. Pripravljal je zgodovinskomedicinske spise, v katerih je obravnaval delo in vpliv znamenitih zdravnikov na zdravstvo, posebej pa življenje in delo zdravnikov mariborske bolnišnice. Napisal je knjigo o Andreju Perlahu, rektorju dunajske univerze in dekanu medicinske fakultete dunajske univerze.

RAIČ BOŽIDAR

Signatura: PAM/1612

Kraj: Cirkulane *Ohranjeno gradivo:* 1881–1886
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Posvetilna pesem Ivana Geršaka za Božidarja Raiča; pismo Antona Žlogarja; dopisa Božidarja Raiča.

Historiat ustvarjalca: Božidar Raič (9. 2. 1827–6. 1. 1886), politik in jezikoslovec. Bogoslovje je študiral v Gradcu. Med leti 1853–1860 je bil profesor slovenščine na mariborski gimnaziji, kasneje pa kaplan oziroma župnik pri Sv. Barbari v Halozah (Cirkulane). Kot profesor v Mariboru je dosegel pouk slovenščine na gimnaziji v slovenskem učnem jeziku. Prizadeval si je za razširitev slovenščine kot učnega jezika. Zaradi tega je moral zapustiti gimnazijo. Šole s slovenskim učnim jezikom je zahteval kot osnovno narodno pravico. Bil je med pobudniki taborov. Neizprosen glede narodnih in političnih pravic Slovencev je bil tudi kot poslanec državnega zbora.

RAJC ANTON

Signatura: PAM/1533

Kraj: Videm pri Krškem

Ohranjeno gradivo: 1846

Količina: 2 kosa

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica), slovenski

Vsebina: Pismi Antona Martina Slomška Antonu Rajcu 1846.

Historiat ustvarjalca: Anton Rajc (26. 5. 1799–20. 3. 1874), častni kanonik, dekan, župnik v Vidmu.

RAJŠTER BRANKO

Signatura: PAM/1729

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1927–1991

Količina: 28 arhivskih škatel, 160 gramofonskih plošč

Tekoči metri: 3

Jezik: slovenski

Informativna pomagala: arhivski popis

Vsebina: Osebni dokumenti (diplome, potni listi, življenjepis); prosvetna in kulturna dejavnost Branka Rajštra; rokopisi; diplome in priznanja; plakete, avdiokasete; plošče; različni eksponati; note; knjige; korespondenca; fotografije.

Historiat fonda: Gradivo fonda Rajšter Branko je bilo predano v PAM leta 1993.

Historiat ustvarjalca: Branko Rajšter (11. 7. 1930–2. 12. 1989), dirigent, skladatelj, glasbeni pedagog. Že pri šestih letih je začel igrati harmoniko. V osnovni šoli se je kot član tamburaškega orkestra naučil igrati še na brač in kitaro. Igral je v zabavnem orkestru svojega strica, vendar je kmalu ustanovil svoj revijski ansambel. Znanje igranja na violino in klavir je pridobil na srednji glasbeni šoli v Mariboru. Privlačilo ga je zborovsko petje, zato je kot maturant učiteljišča v času mladinske delovne akcije v Tomaju leta 1949 iz soudeležencev sestavil priložnostni pevski zbor, nekaj let zatem pa je postal pevec in korepetitor okrajnega Pevskega zbora prosvetnih delavcev Slavko Osterc. Aktivno je sodeloval s takratno Zvezo kulturnih organizacij Ptuj in izdatno prispeval k razvoju glasbene kulture na Ptujskem. Bil je med ustanovitelji številnih otroških in mladinskih pevskih revij ter festivala pionirjev Dravskega polja. Leta 1962 je diplomiral na glasbenem oddelku Pedagoške akademije v Mariboru, tri leta kasneje pa končal študij kompozicije na ljubljanski akademiji za glasbo. V Beogradu si je leta 1983 pridobil magistrski naziv na

oddelku za dirigiranje fakultete glasbene umetnosti. Leta 1988 je pričel predavati vokalno tehniko na oddelku za glasbeno pedagogiko Pedagoške fakultete v Mariboru.

REBOL ANTON

Signatura: PAM/1715

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1918–1935

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Spominski zapiski Antona Rebola.

Historiat ustvarjalca: Anton Rebol, rojen 17. 1. 1868, železniški uradnik v Mariboru.

REHAR RADIVOJ

Signatura: PAM/1716

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1927–1929

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Rokopisna dela Radivoja Reharja (»Bela miška«, »Vipavske novele« ...).

Historiat ustvarjalca: Radivoj Rehar (4. 1. 1894–1969), časnikar in književnik. Obiskoval je trgovsko akademijo na Dunaju. V Mariboru je urejal časnik »Mariborski delavec«. Med leti 1920–1924 je bil glavni urednik »Tabora«, nato pa mariborski urednik »Jutranjih novosti«, »Narodnega dnevnika«, »Jugoslovana« in »Mariborskega večernika Jutra«. Pisal je pesmi, črtice in novele. Ukvarjal se je tudi z gledališko in slovstveno kritiko ter s poročanjem o kulturnih dogodkih.

REISER MATEVŽ

Signatura: PAM/1613

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1872–1941

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica), slovenski

Vsebina: Korespondenca; fotografije; osebni dokumenti (službeni dopisi, imenovanja).

Historiat fonda: Del gradiva v fondu Reiser Matevž je bilo PAM predano leta 2007. Vsebuje tudi nekaj dokumentov Otona Reiserja.

Historiat ustvarjalca: Matevž Reiser (18. 4. 1830–27. 12. 1895), politik, mariborski župan. Študiral je pravo v Gradcu in nato stopil v odvetniško pisarno strica Otmarja Reiserja. Leta 1861 je postal član mestnega sveta v Mariboru. Med leti 1870–1882 je bil župan. V Mariboru je pričel izvajati liberalna in nemškonacionalna načela, zlasti v šolstvu. Pospeševal je trgovino, urbanizacijo mesta, v njegovem času pa je Maribor dobil tudi plinsko razsvetljavo. Z njegovim časom je povezan začetek narodnostnih bojev v mestu.

REPA FRANC

Signatura: PAM/1534

Kraj: Sp. Jakobski Dol

Ohranjeno gradivo: 1830–1856

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica), latinski

Vsebina: Spričevala; izkazi teološkega in filozofskega študija 1830–1856.

Historiat ustvarjalca: Franc Repa (12. 9. 1812–23. 6. 1886), župnik pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah.

RIPŠL DRAGOTIN FERDINAND

Signatura: PAM/1535

Kraj: Videm pri Krškem, Loka pri Zidanem Mostu

Ohranjeno gradivo: 19. st.

Tekoči metri: 0,1

Količina: 1 arhivska škatla

Jezik: slovenski

Informativna pomagala: arhivski popis

Vsebina: Ripšlova rokopisa: »Kronika loške fare«, »O vinu«.

Historiat ustvarjalca: Dragotin Ferdinand Ripšl (1. 11. 1820–8. 11. 1887), pesnik, kronist in sadjar. Kot kaplan je služboval v različnih krajih. Med leti 1864–1874 je bil župnik v Loki pri Zidanem mostu, potem pa župnik v Vidmu. Leta 1859 je skupaj z Benjaminom in Gustavom Ipavcem izdal pesniško zbirko »Pesmarica za kratek čas«. Sestavil je videmsko in loško kroniko. Napisal je knjižico »Kratki nauki za sadjerejo« in objavljaj sestavke o narodnih običajih.

RISMAL MELHIOR

Signatura: PAM/1682

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1914–1970

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Gradivo za zgodovino meščanskih šol v Sloveniji; osebni dokumenti (spričevala, službene odločbe); dopisi Samopomoči prosvetnih in znanstvenih delavcev.

Historiat ustvarjalca: Melhior Rismal, rojen 3. 1. 1888, učitelj. Po končanem učiteljsišču je leta 1909 opravil izpit za osnovne šole, leta 1921 pa še izpit za meščanske šole. Med leti 1907–1919 je bil zaposlen na ljudski šoli v Brestanici, nato pa med leti 1919–1922 na meščanski šoli v Žalcu. Kasneje je kot ravnatelj služboval na meščanskih šolah v Vojniku, Slovenski Bistrici ter na III. meščanski šoli v Ljubljani. Po osvoboditvi leta 1945 je opravljal službo v. d. ravnatelja na nižji gimnaziji Ljubljana Moste. Leta 1964 je bil zaradi izrednih zaslug za pedagoško teorijo in prakso imenovan za pedagoškega svetnika.

ROBAR FRANC

Signatura: PAM/1688

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1901–1941
 Količina: 1 arhivska škatla Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Osebni dokumenti (službene izkaznice); dopisi.

Historiat ustvarjalca: Franc Robar, rojen leta 1867, kretničar v kurilnici državnih železnic v Mariboru. Leta 1935 je bil odlikovan s srebrno medaljo za vestno službo.

ROGELJ RUDI

Signatura: PAM/1772

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1945–1963
 Količina: 1 arhivska škatla Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Osebni dokumenti (spričevala, službene odločbe); izkaznice; vabila na različne prireditve; potrdila; dopisi; pogodbe.

Historiat ustvarjalca: Rudi Rogelj (1922–2006), družbenopolitični delavec. Leta 1941 se je pridružil OF. Bil je borec Cankarjeve brigade. Po drugi svetovni vojni je opravljal odgovorne gospodarske in politične dolžnosti. Bil je zvezni poslanec ter direktor invalidskega podjetja Zvezda v Mariboru. Bil je pobudnik ustanovitve Društva vojnih invalidov Maribor.

ROSINA FRAN

Signatura: PAM/1614

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1851–1958
 Količina: 4 arhivske škatle Tekoči metri: 0,4
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Osebni dokumenti (spričevala); korespondenca (Fran Jurtela, Pavel Turner, Juro Hrašovec, Karel Grossman, Zadružna zveza, Društvo Pravniki ...); interpelacije; pravniški in sodni spisi; spominski album družine Rosina (kopija).

Historiat fonda: Gradivo fonda je PAM pridobil leta 1962.

Historiat ustvarjalca: Fran Rosina (29. 9. 1863–16. 10. 1924), odvetnik in politik. V Mariboru je imel lastno odvetniško pisarno od leta 1901 do smrti. Bil je eden izmed ustanoviteljev Sokola v Mariboru ter njegov dolgoletni starosta. Bil je tudi predsednik Čitalnice in načelnik mariborske posojilnice. Med prevratom v letih 1918–1919 je kot podpredsednik Narodnega sveta za Štajersko skupaj s predsednikom Verstovškom veliko pripomogel, da je lahko le-ta 1. 11. 1918 prevzel civilno oblast. Leta 1921 je bil na listi Jugoslovanske demokratske stranke izvoljen za občinskega odbornika in mestnega svetovalca. Leta 1922 je ustanovil društvo Dijaški dom ter podpiral Dijaško kuhinjo.

ROŽMAN VALENTIN

Signatura: PAM/1615

Kraj: Gradec

Ohranjeno gradivo: 1889–1914

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica), latinski, srbohrvaški

Vsebina: Osebni dokumenti (spričevala, indeks).

Historiat ustvarjalca: Valentin Rožman, rojen 1871, kapucin in vojaški kurat.

RUDOLF BRANKO

Signatura: PAM/1677

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1895–1960

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Korespondenca; prepis poslednje volje (oporoke) Janka Serneca ml. 1914; osebni dokumenti.

Historiat ustvarjalca: Branko Rudolf (31. 10. 1904–22. 4. 1987), književnik. Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je leta 1930 diplomiral iz naravoslovja. V letih 1932–1941 je poučeval na gimnazijah v Celju, Novem mestu in Mariboru. V Mariboru se je pridružil levičarskemu intelektualnemu krogu. Deloval je v KPJ. Drugo svetovno vojno je preživel v Prekmurju. Po letu 1945 je bil ravnatelj mariborske Drame in upravnik Slovenskega narodnega gledališča Maribor, profesor na mariborski gimnaziji ter med leti 1951–1971 ravnatelj Umetnostne galerije v Mariboru. V letih pred drugo svetovno vojno je pisal pesmi v »Ljubljanskem zvonu« in »Obzorjih«. Izdal je več pesniških zbirk in napisal več lutkovnih iger. Gledališču in dramatiki se je posvetil že v tridesetih letih. V mariborskem gledališkem listu je objavljajal glose in razprave. Po letu 1945 je pisal zlasti gledališke kritike. Ukvarjal se je tudi s teorijo marksizma ter prevajanjem proze svetovnih avtorjev.

SAMUDA HERIBERT

Signatura: PAM/1778

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1955–1998

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Biografija Heriberta Samude; fotografije; album I. kongresa inženirjev in tehnikov tekstilne industrije 1955; publikacije in bilteni (»Tekstilec«, »50 let tekstilne šole v Mariboru«).

Historiat fonda: Gradivo fonda Samuda Heribert je PAM prevzel leta 1993.

Historiat ustvarjalca: Heribert Samuda (4. 3. 1916–2000), strokovnjak za tekstilstvo. Leta 1938 je končal državno tehniško tekstilno šolo v Kranju. Pred vojno je bil zaposlen v različnih tekstilnih tovarnah mariborskega industrijskega bazena. Leta 1950 je pridobil naziv obratni tehnik industrijske tehniške stroke. Leta 1949 ga je Glavna direkcija tekstilne industrije postavila za vodjo tkalskega odseka in predavatelja strokovnih predmetov na Industrijski

tekstilni šoli v Mariboru. Po ukinitvi šole leta 1953 je bil imenovan za direktorja tovarne perila in konfekcije Delta Ptuj. Kot upokojenec se je leta 1979 ponovno zaposlil kot predavatelj na Tehniški, elektro, strojni in tekstilni šoli v Mariboru.

SAVNIK ROMAN

Signatura: PAM/1784

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1968–1980
Količina: 2 arhivski škatli *Tekoči metri:* 0,2
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Korespondenca v zvezi s pripravo »Krajevnega leksikona Slovenije«.

Historiat ustvarjalca: Roman Savnik (11. 2. 1902–21. 10. 1987), geograf, krasoslovec. Diplomiral je iz zgodovine in geografije ter leta 1925 doktoriral. Služboval je na gimnaziji Celje ter ljubljanskih srednjih šolah. Po drugi svetovni vojni je bil ravnatelj gimnazije v Postojni, vodja Zbirnega centra knjig in arhivov cone B Svobodnega tržaškega ozemlja in nato pri SAZU višji znanstveni sodelavec Inštituta za raziskovanje krasa v Postojni. Preučeval je kras, solinarstvo ter geografske značilnosti Slovenskega primorja. Bil je pobudnik in sourednik »Krajevnega leksikona dravske banovine« (1937) in glavni urednik »Krajevnega leksikona Slovenije« (1969–1980). Bil je soustanovitelj Geografskega društva Slovenije (1922), »Geografskega vestnika« (1925) in Speleološke zveze Jugoslavije.

SCHLOSSER PAVEL

Signatura: PAM/1616

Kraj: Gradec *Ohranjeno gradivo:* 1911
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* nemški (gotica)

Vsebina: Kataster izkopavanja na Pošteli; poročilo o najdbah.

Historiat ustvarjalca: Pavel Schlosser (21. 3. 1876–27. 5. 1956), zgodovinar. Do leta 1909 je služboval pri 47. pešpolku v Mariboru in Gorici, kasneje pa je bil uradnik v Gradcu. Topografsko je posnel prazgodovinska pohorska gradišča za dunajsko Akademijo znanosti. Ob tem se je seznanil s pohorskim ljudskim izročilom in ga pričel zbirati. Ukvarjal se je tudi s historično topografijo Maribora.

SCHNEIDER FRANC

Signatura: PAM/1617

Kraj: Ljutomer *Ohranjeno gradivo:* 1890–1891
Količina: 3 kosi *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Pisma Josipa Freunsfelda Francu Schneiderju.

Historiat ustvarjalca: Franc Schneider je bil učitelj na Cvenu in nadučitelj v Cezanjevcih. Umril je leta 1918.

SCHREINER HENRIK

Signatura: PAM/1618

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1870–1913

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca (Josip Apih, Viktor Bežek, Franc Čadež, Ivan Grafenauer, Ivan Koprivnik, Simon Janežič, Jakob Sket ...); korespondenca glede ustanovitve Slovenske šolske matice; poročila o šolskih knjigah; rokopisni zvezki.

Historiat ustvarjalca: Henrik Schreiner (1. 7. 1850–14. 4. 1920), pedagog. Študij naravoslovja (prirodopis, matematika, fizika) je končal na Dunaju. Do leta 1890 je bil profesor na učiteljskišči v Bolzanu. Tega leta je bil imenovan za ravnatelja državnega moškega učiteljskišča v Mariboru. Vodil ga je do leta 1920. Kot zaveden Slovenec je sodeloval v boju proti ponemčenju Maribora. V svoje pedagoško delovanje je vnašal napredne pedagoške, psihološke in didaktične zamisli. Zavzemal se je za »delovno šolo« in za višješolsko izobraževanje učiteljev. Bil je med pobudniki in ustanovitelji Slovenske šolske matice in urednik njenega »Pedagoškega letopisa«. Kot soavtor je pisal in prirejal moderne učbenike za osnovne in meščanske šole.

SEIDL KONRAD

Signatura: PAM/1536

Kraj: Maribor, Kamnica

Ohranjeno gradivo: 1830–1879

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Listine častnega članstva v vinogradniškem društvu; diploma častnega meščana Maribora; spričevala.

Historiat ustvarjalca: Konrad Seidl, državni poslanec mariborskega okrožja v letih 1870–1873, načelnik okrajnega zastopa in posestnik.

SERPP ALOIS

Signatura: PAM/1746

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1928–1932

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški

Vsebina: »Cillier Zeitung« (časnik nemške manjšine na Spodnjem Štajerskem), biografski podatki Aloisa Serppa.

Historiat ustvarjalca: Alois Serpp, pravnik. Pravo je študiral v Gradcu. Med leti 1910–1919 je bil predsednik društva Nemški študentski dom v Mariboru (*Deutsches Studentenheim*). Po prevratu je bil zaposlen kot uradnik. Pisal je v časnik nemške manjšine »Cillier Zeitung«.

SIMČIČ ZORKO

Signatura: PAM/1797

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1994–1999
 Količina: 1 arhivska škatla
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Scenarija Zorka Simčiča »Nazaj po odhojenih stopinjah« in »Opojna prozornost barve«.

Historiat ustvarjalca: Zorko Simčič, rojen 19. 11. 1921, pesnik, pisatelj in dramatik. Učiteljišče je obiskoval v Mariboru. Po okupaciji leta 1941 se je preselil v Ljubljano. Zaposlen je bil pri Tiskovnem uradu Ljubljanske pokrajine. Maja 1945 se je umaknil na Koroško. Nato je odšel v Rim. Med leti 1946–1948 je delal pri Radiu Trst II, nato je emigriral v Argentino. V Buenos Airesu je delal pri zasebnem podjetju, bil organizator kulturnega življenja pri Slovenski kulturni akciji in urednik revije »Meddobje«. Uveljavil se je že s prvim romanom »Prebujenje« leta 1944. Objavljal je zlasti v tržaški reviji »Mlada setev« ter v publikacijah politične emigracije. Pesniško je bil najuspešnejši v zbirki »Korenine večnosti«, najizrazitejši pa v kratki prozi, tj. psiholoških novelah iz begunskega in zdomskega okolja. Njegov roman »Človek na obeh straneh stene« sodi med najpomembnejša dela slovenske poveljne proze. Objavil je številne članke, eseje in razprave o kulturnih in socialnih vprašanjih.

SKET JAKOB

Signatura: PAM/1619

Kraj: Celovec
 Ohranjeno gradivo: 19. st.
 Količina: 1 kos
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski

Vsebina: Jezikoslovni rokopis Jakoba Sketa.

Historiat fonda: Rokopis Jakoba Sketa je leta 1931 pridobilo Zgodovinsko društvo v Mariboru.

Historiat ustvarjalca: Jakob Sket (2. 5. 1852–11. 4. 1912), urednik, pisatelj in šolnik. V Gradcu je študiral klasično filologijo in leta 1878 doktoriral. Nato je do upokojitve poučeval na celovški gimnaziji. Po njegovi zaslugi je slovenščina postala za slovenske dijake maturitetni predmet. Predelal je Janežičevo »Slovensko slovnico« ter sestavljal šolska berila in slovnice za vse razrede srednjih šol. Bil je urednik časnika »Kres« (1881–1886) ter odbornik in urednik Mohorjeve družbe. Od leta 1911 je bil tudi njen ravnatelj. Njegovo osrednje leposlovno delo je povest »Miklova Zala«.

SKRABAR VIKTOR

Signatura: PAM/1672

Kraj: Ptuj, Ormož
 Ohranjeno gradivo: 1910–1960
 Količina: 1 arhivska škatla
 Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Fotografije; korespondenca (razglednice).

Historiat ustvarjalca: Viktor Skrabar (14. 2. 1877–12. 7. 1938), arheolog. V Gradcu je diplomiral iz prava, izpopolnjeval pa se je tudi v arheologiji in epigrafiki. Zaposlil se je kot notarski kandidat na Ptuju, kasneje pa kot notar v Ormožu in Rogatcu. Na Ptuju je deloval v Muzejskem društvu. Leta 1905 je postal korespondent Centralne komisije za varstvo umetnostnih in zgodovinskih spomenikov na Dunaju, leta 1909 pa konservator. Vodil je izkopavanja na Grajskem griču ter Sp. in Zg. Hajdini. Organiziral in vodil je obsežno delo na Zg. Bregu v južnem središču nekdanjega rimskega mesta. Objavljal je v dunajskih in graških strokovnih časopisih ter v »Časopisu za zgodovino in narodopisje«. Zaslužen je bil za selitev ptujskih muzejskih zbirk v stari dominikanski samostan. Muzeju je podaril bogato knjižnico.

SLEKOVEC MATEJ

Signatura: PAM/1537

Kraj: Markovci

Ohranjeno gradivo: 1505–1903

Količina: 19 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,9

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica), latinski

Vsebina: Gradivo za krajevno zgodovino: Središče ob Dravi, Ptuj z okolico, Ormož, Slovenska Bistrica, Haloze; kartoteke: duhovniki 12.–19. st., redovniki, plemstvo, zdravniki, učitelji; korespondenca; »Ruška kronika«.

Historiat fonda: Zgodovinsko društvo za Slovensko Štajersko je z volilom Mateja Slekovca, prvega društvenega predsednika, sprejelo njegovo zapuščino. Poleg številnih izpisov iz raznih virov (matične in zemljiške knjige, listine, urbarji) so se v Slekovčevi zapuščini nabrali tudi številni biografski podatki, ki so zaradi svoje zanesljivosti neizčrpen vir za krajevno, šolsko in splošno kulturno zgodovino Slovenske Štajerske.

Historiat ustvarjalca: Matej Slekovec (6. 8. 1846–15. 12. 1903), zgodovinar. Kot kaplan je služboval v različnih krajih, od leta 1887 do smrti pa je bil župnik pri Sv. Marku niže Ptuja (Markovci). Kot kaplan v Središču je ob pravdi tržanov pričel preiskovati trške listine. Zbiral je gradivo po arhivih v Ljubljani, Mariboru, Gradcu, Dunaju, Zagrebu, Salzburgu, Ptuju in po raznih občinah ter zasebnih arhivih. Izpisoval je stare matrike (krstne, poročne in mrliške). Za te je menil, da so najdragocenejši vir za domačo zgodovino. Čeprav je imel Slekovec zbiranje gradiva za svojo najpomembnejšo nalogo, je objavil več zgodovinskih razprav in črtic. Kot ponatisi iz časopisov ali kot samostojne publikacije so izšli: »Župnija Sv. Lovrenca na Dravskem polju«, »Odlični Krajnici«, »Kobilice«, »Škofija in nadduhovnija v Ptuju« in drugi. Njegovo pomembno delo so kronike, ki jih je sestavil za razne kraje ali zbral zanje podatke, in sicer za Ljutomer, Križevce pri Ljutomeru z Veržejem, Malo Nedeljo in Sv. Marko niže Ptuja.

SLIVNIK RUDI

Signatura: PAM/1766

Kraj: Ravne na Koroškem

Ohranjeno gradivo: 1942–1955

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Dopisi Rudiju Slivniku; pismi ženi Greti; dokumenti Avto-moto društva Ravne na Koroškem 1953–1955; fotografije.

Historiat ustvarjalca: Rudi Slivnik, rojen 2. 2. 1909. Bil je vrtnar in cvetličar na Prevaljah ter tudi član in funkcionar Avto-moto društva Ravne na Koroškem.

SLOMŠEK ANTON MARTIN

Signatura: PAM/1538

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1834–1936

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica), latinski

Vsebina: Korespondenca (pisma Cafa, Premoša, Schwarzla); pridiga »Deklet naglavni greh«; Slomškov testament (prepis); program praznovanja Slomškovega godu leta 1856; prepis pisma nadškofa Schwarzenbergerja 1846; prepis dekreta o imenovanju Slomška za škofa; dopisi: Slovanske čitalnice v Mariboru 1861–1878, odbora za postavitev Slomškovega spomenika 1878; plakat »Slomškovi dnevi v Mariboru« 1936.

Historiat ustvarjalca: Anton Martin Slomšek (26. 11. 1800–24. 9. 1862), škof, pisatelj, pesnik in pedagog. Šolal se je v Celju, Ljubljani, Senju in Celovcu, kjer je bil tudi posvečen. Dve leti je bil kaplan na Bizeljškem in nato v Novi Cerkvi pri Celju. Leta 1829 je bil imenovan za spirituala v celovškem semenišču. V tem času je že imel izoblikovan pogled na nacionalno vprašanje. To je nakazal z znamenito pridigo »Dolžnost svoj jezik spoštovati«. Nato je bil župnik v Vuzenici in nadzornik nižjih šol. Tukaj je leta 1842 napisal knjigo »Blaže in Nežica v nedeljski šoli«. Bil je pobudnik izdajanja letopisa »Drobtinice«, namenjenega verski, нравni in domoljubni vzgoji mladine. Leta 1844 je postal stolni kanonik v Št. Andražu (St. Andrä) in višji šolski nadzornik za lavantinsko škofijo, leta 1846 pa župnik in opat v Celju. Že kmalu zatem, 5. 7. 1846, je bil v Salzburgu posvečen za lavantinskega škofa. Leta 1859 je prenesel sedež škofije iz Sv. Andraža v Maribor in ustanovil bogoslovni zavod. Slomšek je ves čas dosledno zagovarjal enakopravnost obeh deželnih jezikov in odločno nasprotoval germanizaciji.

SOMOGYI KARL

Signatura: PAM/1669

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1912–1945

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški, slovenski

Vsebina: Osebni dokumenti (spričevala, vojaška knjižica); sklep odseka za upravo narodne imovine o zaplembi premoženja Karla Somogyija.

Historiat ustvarjalca: Karl Somogyi, rojen leta 1894, posestnik. Med drugo svetovno vojno je po pozivu nacističnih oblasti o naselitvi vseh Nemcev v nemški rajh prišel v Maribor iz Hrvaške. Zaposlen je bil kot uslužbenec nacističnih oblasti v Mariboru.

SOVIČ BORIS

Signatura: PAM/1887

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1998–2006
Količina: 21 arhivskih škatel *Tekoči metri:* 2,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Osebna korespondenca; zapiski razgovorov; poročila o službenih poteh v tujino, anonimna pisma; članki.

Historiat fonda: Fond Sovič Boris je PAM prevzel leta 2007.

Historiat ustvarjalca: Boris Sovič, rojen 31. 10. 1956, župan Maribora. Šolal se je na Tehniški elektro, strojni in tekstilni šoli v Mariboru ter študiral na Visoki tehniški šoli v Mariboru – smer elektrotehnika, energetika. Študij je končal z odliko. Leta 1998 je bil izvoljen za župana mesta Maribor, ponovno pa leta 2002. Na volitvah leta 2006 ni uspel. Naslednje leto je bil imenovan za veleposlanika RS v Izraelu.

SPINČIČ VJEKOSLAV

Signatura: PAM/1621

Kraj: Gorica *Ohranjeno gradivo:* 1892
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* nemški (gotica), srbohrvaški

Vsebina: Dopisi v zvezi z odpovedjo službe na učiteljsku v Gorici.

Historiat ustvarjalca: Vjekoslav Spinčić (1848–1933), politik. Bil je profesor hrvaškega jezika in zgodovine na učiteljsku v Kopru v letih 1882–1916. Leta 1891 je bil izvoljen za poslanca v pokrajinskem saboru Istre v Poreču, to je bil do leta 1918. Istega leta je postal član Narodnega sveta, kasneje pa poslanec začasnega narodnega predstavništva v Beogradu. Prizadeval si je za politično svobodo in kulturni razvoj Istre.

STABEJ JOŽE

Signatura: PAM/1623

Kraj: Maribor, Ljubljana *Ohranjeno gradivo:* 1914–1930
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* slovenski

Vsebina: Korespondenca; zbirka sporedov in vabil družabnih prireditev v Mariboru 1920–1930; plakati z oznanili gledaliških predstav 1922–1925; rokopisi (protialkoholna propaganda).

Historiat ustvarjalca: Jože Stabej (6. 3. 1896–22. 12. 1980), etnolog in pisec slovarjev. Deloval je kot kulturni organizator, najprej v Ljubljani, nato pa v Mariboru. Od leta 1920 je bil tajnik Jugoslovanske strokovne zveze in med leti 1922–1926 vodja Državne posredovalnice za delo. Od leta 1950 se je posvečal znanstvenemu delu kot sodelavec Inštituta za slovenski

jezik pri SAZU. Raziskoval je slovensko jezikovno in kulturno zgodovino ter starejše slovenske slovarje. Izpisoval in raziskoval je tudi obsežne rokopisne slovarje iz 17. in 18. st.

STEGENŠEK AVGUŠTIN

Signatura: PAM/1624

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1874–1920

Količina: 8 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,8

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica), latinski

Vsebina: Dnevnik; tlorisi in skice cerkvenih stavb na Štajerskem; koncepti predavanj in beležke; zgodovinsko-umetnostni podatki za cerkvene stavbe na Štajerskem; gradivo o jeruzalemski topografiji; fotografije; pisma Mihaela Lendovška.

Historiat fonda: Gradivo Avgušтина Stegenška je arhivu izročila Študijska knjižnica v Mariboru leta 1952.

Historiat ustvarjalca: Avguštin Stegenšek (7. 7. 1875–26. 3. 1920), teolog in umetnostni zgodovinar. V Mariboru je študiral teologijo, v Rimu pa arheologijo in umetnostno zgodovino. Leta 1906 je bil v Gradcu promoviran za doktorja filozofije. Na mariborskem bogoslovju je predaval cerkveno zgodovino, patrologijo in cerkveno pravo, pa tudi umetnostno zgodovino. Leta 1909 ga je Centralna komisija za varstvo spomenikov na Dunaju imenovala za častnega konservatorja na Štajerskem. Stegenšek velja za pionirja slovenske umetnostne zgodovine ter spomeniške topografije. Izdal je knjigi »Dekanija Gornjegrajska« in »Konjiška dekanija« v okviru posebne knjižne zbirke »Cerkveni spomeniki lavantinske škofije«. Osnovel je prvo slovensko umetnostno glasilo »Ljubitelj krščanske umetnosti«. Po letu 1911 se je posvečal preučevanju zgodovine in topografije Jeruzalema, nato pa novemu razumevanju biblične eksegeze in alegoričnim razlagam »Svetega pisma«.

STEPIŠNIK LOVRO

Signatura: PAM/1625

Kraj: Slovenska Bistrica

Ohranjeno gradivo: 1857–1987

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Pisma Lovra Stepišnika Francu Kovačiču; rokopisi: »Običaji in pravila kmetskega ljudstva«, »Godčevski katehizem«, »Celjska kronika«; knjižica »Ženitvene in svatbene navade« (tudi ponatis 1987); beležke.

Historiat ustvarjalca: Lovro Stepišnik (28. 7. 1834–16. 2. 1912), narodni buditelj. Postal je razširjevalec narodnega koncepta na kmetih (po vzgledu Josipa Vošnjaka). Sodeloval je pri ustanovitvi časnika »Slovenski gospodar« ter bil ustanovitelj Bralnega društva pod Pohorjem. Od leta 1850 je Stepišnik popisoval vreme, letino, zbiral ljudske vremenske pregovore ter zapisoval pohorske ljudske pripovedke in uganke. Na Vošnjakovo prigovarjanje je popisal ženitvene običaje v okolici Slovenske Bistrice.

STOJAN MIHAEL

Signatura: PAM/1539

Kraj: Braslovče

Ohranjeno gradivo: 1836–1860

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Pisma Antona Martina Slomška in sodelavcev Mihaelu Stojanu 1836–1860.

Historiat ustvarjalca: Mihael Stojan (1. 9. 1804–10. 4. 1860), nabožni pisec in prosvetni delavec. Kot kaplan je služboval v različnih krajih, med leti 1839–1846 je bil župnik na Gomilskem, nato pa župnik in dekan v Braslovčah. Po Slomškovem vzgledu in ob stalnem sodelovanju z njim se je že kot bogoslovec zanimal za slovenščino. Vključil se je v versko, vzgojno, prosvetno in literarno delo. Leta 1856 je prevzel uredništvo »Drobtinic« in v njih objavil več pridig, verskih člankov in tudi pesmi. Prevedel ali priredil je več molitvenikov, poljudnih in poučnih knjig. Nekaj časa se je navduševal za ilirizem in zbiral gradivo za Štefana Kočevarja, pospeševal pa je tudi slovenizacijo šolstva.

STRAHL KARL

Signatura: PAM/1753

Kraj: Stara Loka

Ohranjeno gradivo: 1918–1927

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški

Vsebina: Dnevnik Karla pl. Strahla; dopisi.

Historiat ustvarjalca: Karl pl. Strahl, lastnik gradu v Stari Loki pri Škofji Loki, umrl leta 1929. Leta 1819 je Friderik Strahl postal lastnik gradu v Stari Loki. Njegov sin Edvard je grad obnovil in ga napolnil s starinami in umetninami.

STRAJNŠAK ANTON

Signatura: PAM/1626

Kraj: Veržej

Ohranjeno gradivo: 1872

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Častna listina Bralnega društva pri Mali Nedelji 1872.

Historiat ustvarjalca: Anton Strajnsak (21. 5. 1810–18. 9. 1881), kurat.

STRAKA MANFRED

Signatura: PAM/1765

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1941–1945

Količina: 3 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški

Vsebina: Korespondenca; študije; zemljevidi; osebni zapiski.

Historiat ustvarjalca: Manfred Straka, znanstveni sodelavec ustanove *Südostdeutsches Institut* v Gradcu. Odločilno je bil soudeležen pri pripravah za priključitev Spodnje Štajerske k nemškemu rajhu. Je avtor več nacionalnopolitičnih zemljevidov t. i. Jugovzhoda ter knjig, s katerimi je ustvaril temelje za rešitev političnih vprašanj na Jugovzhodu v velikonemškem smislu.

STROBL MICHAEL

Signatura: PAM/1747

Kraj: Maribor *Ohranjeno gradivo:* 1939–1944
Količina: 1 arhivska škatla *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* nemški

Vsebina: Korespondenca Herberta Otterstädta Michaelu Stroblu; evidenca dramskih in glasbenih prireditev v Mariboru.

Historiat ustvarjalca: Michael Strobl, vodja šolskega urada pri Zveznem vodstvu Štajerske domovinske zveze. Leta 1942 je bil imenovan za vodjo Štajerske domovinske zveze za okrožje Maribor mesto. Na tem mestu je ostal vse do osvoboditve.

STUPICA LOVRO

Signatura: PAM/1627

Kraj: Dol [Krško] *Ohranjeno gradivo:* 1862
Količina: 1 kos *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* nemški (gotica)

Vsebina: Pismo Antona Martina Slomška Lovru Stupici.

Historiat ustvarjalca: Lovro Stupica, rojen 11. 8. 1793, posvečen v duhovnika 27. 8. 1825.

SUPPANTSCHITSCH JANEZ ANTON

Signatura: PAM/1551

Kraj: Maribor, Koper *Ohranjeno gradivo:* 1828–1830
Količina: 3 kosi *Tekoči metri:* 0,1
Informativna pomagala: arhivski popis *Jezik:* nemški (gotica)

Vsebina: Suppantschitscheva rokopisa pesmi 1828–1830; pesem »Spomini iz Maribora«.

Historiat ustvarjalca: Janez Anton Suppantschitsch (Zupančič) (22. 5. 1785–24. 7. 1833), leposlovec, zgodovinar in potopisec. Leta 1819 je postal profesor humanistike na mariborski gimnaziji. Udejstvoval se je v javnem življenju. Organiziral je kulturne prireditve, nastopal kot govornik in deklamator. Leta 1831 se je preselil v Koper. Že zelo zgodaj je pričel ustvarjati leposlovje, njegova prva pesem pa je izšla leta 1803. Največ je opeval boga, domovino in cesarja. Objavil je tudi več zgodovinskih in domoznanskih člankov.

SUŠNIK ANTON

Signatura: PAM/1717

Kraj: Ljubljana

Ohranjeno gradivo: 1925

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, srbohrvaški (cirilica)

Vsebina: Interpelacija (s prilogami) poslanca Antona Sušnika zoper ministra za prosveto Pribičevića.

Historiat ustvarjalca: Anton Sušnik (16. 1. 1880–10. 8. 1934), politik. Na Dunaju je študiral klasične jezike in slovenščino. Kot profesor je služboval na gimnaziji v Kranju in od leta 1912 na I. državni gimnaziji v Ljubljani. Med leti 1919–1921 je bil predsednik višjega šolskega sveta v Ljubljani. Leta 1919 ga je SLS poslal v začasno narodno predstavništvo. Tukaj je bil član odbora za ustanovitev slovenske univerze. Leta 1920 je bil izvoljen za poslanca v okraju Krško. V Davidovičevi vladi leta 1924 je bil minister za promet. Udejstvoval se je tudi kot časnikar.

ŠANDA DRAGAN

Signatura: PAM/1628

Kraj: Beograd, Maribor

Ohranjeno gradivo: 1937

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Rokopis »Slovenstvo grofov Celjskih?«.

Historiat ustvarjalca: Dragan Šanda (29. 10. 1881–22. 10. 1963), pesnik in slovstveni teoretik. Študiral je francoščino z latinščino ter slovanske jezike in nemščino na Dunaju. V stikih je bil z Ivanom Cankarjem in Otonom Župančičem. Bil je profesor na realni gimnaziji na Dunaju in v Ljubljani. Nato se je preselil v Maribor, leta 1939 pa v Beograd. Objavil je več pesniških zbirk in literarnozgodovinskih razprav ter bil pobudnik zamisli o »Slovarju slovenskih krajevnih imen«. Ukvarjal se je tudi z zgodovino celjskih grofov.

ŠANDA JANKO

Signatura: PAM/1718

Kraj: Zagreb, Rogatec

Ohranjeno gradivo: 1906

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: latinski

Vsebina: Prepis diplome Janka Šande 1906.

Historiat ustvarjalca: Janko Šanda (20. 12. 1870–21. 5. 1927), pesnik in kritik. Bogoslovje je študiral v Mariboru. Kot kaplan je služboval v različnih krajih. Leta 1906 je promoviral iz filozofije. Zanimal se je za slovenska slovstvena vprašanja. Napisal je več ocen iz slovenske in srbohrvaške književnosti.

ŠEGULA FRANC

Signatura: PAM/1629

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1902
 Količina: 1 kos Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Sodba sodišča v Mariboru v sporu Šegula – Ornig 1902.

Historiat ustvarjalca: Franc Šegula (21. 8. 1860–15. 5. 1938), duhovnik, nabožni pisatelj in novinar. Kot kaplan je služboval v različnih krajih, med leti 1890–1900 pa je bil župnik pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu. V Mariboru je leta 1900 prevzel uredništvo lista »Südsteirische Post«, ga saniral in preimenoval v »Südsteirische Presse«. Napisal je priročnika za cerkveno upravljanje, številne molitvenike in pridige ter opisal svoje dvomesečno potovanje po Egiptu in Palestini. Šegulovo zanimanje za politična vprašanja dokazuje brošura »Za svetovno častno razsodišče«. Objavil je tudi Stritarjev življenjepis.

ŠEŠKO DANILO

Signatura: PAM/1773

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1945–1962
 Količina: 1 arhivska škatla Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Opis priloženih filmov in slik o začetku letalstva v Mariboru po drugi svetovni vojni; biografski podatki o Danilu Šešku in njegovem udejstvovanju pri jadralnem in motornem letalstvu.

Historiat ustvarjalca: Danilo Šeško, rojen 22. 11. 1929, letalski pilot. Z letalstvom se je začel ukvarjati leta 1939 kot izdelovalec modelov jadralnih letal. Leta 1944 je pričel z letenjem z jadralnimi letali. Od leta 1946 je bil učitelj jadralnega letalstva, v naslednjih letih pa je končal tudi motorno pilotsko šolo. Leta 1955 je pridobil državni izpit za profesionalnega pilota motornih letal.

ŠIFTAR VANEK

Signatura: PAM/1770

Kraj: Petanjci Ohranjeno gradivo: 1947–1999
 Količina: 218 arhivskih škatel Tekoči metri: 21,8
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Naloge: seminarske, raziskovalne, doktorske; gradivo o Romih; knjige, dokumentacija Univerze v Mariboru in Višje pravne šole v Mariboru; časopisni izrezki; korespondenca; fotografije; gradivo s simpozijev; brošure; fotografije; strokovni članki.

Historiat fonda: Del gradiva fonda Šiftar Vanek je PAM prevzel leta 1967, drugi del pa s kasnejšimi prevzemi.

Historiat ustvarjalca: Vanek Šiftar (26. 5. 1919–8. 11. 1999), pravnik, kulturni in politični delavec. Leta 1952 je diplomiral na pravni fakulteti v Ljubljani, leta 1965 pa doktoriral. Med leti 1965–1979 in tudi po upokojitvi je predaval ustavno in delovno pravo na Višji pravni šoli v

Mariboru. Zavzemal se je za kulturno in znanstveno sodelovanje s tujino, posebno s sosednjimi državami. Bil je med ustanovitelji Mednarodnega kulturnozgodovinskega simpozija Modinci, Panonskega raziskovalnega centra na Gradiščanskem in regionalnih ustanov v Murski Soboti (muzej, študijska knjižnica). Proučeval je samoupravljanje in družbeno upravljanje ter socialna vprašanja Pomurja. Ukvarjal se je z Romi v Prekmurju. Napisal je več knjig in priročnikov ustavnega in delovnega prava.

ŠINKO MATIJA

Signatura: PAM/1540

Kraj: Maribor, Ljutomer, Zg. Kungota,
Središče ob Dravi

Ohranjeno gradivo: 1822–1913

Tekoči metri: 0,8

Količina: 8 arhivskih škatel

Jezik: slovenski, nemški, srbohrvaški

Informativna pomagala: arhivski popis

Vsebina: Korespondenca; šolski zvezki; zapis farnih stroškov in dohodkov v Ljutomeru od leta 1875; Šinkovi nabožni rokopisi – pridige; vizitke.

Sistem ureditve: Korespondenca je urejena abecedno.

Historiat ustvarjalca: Matija Šinko (10. 9. 1829–21. 2. 1913), duhovnik in bogoslovni profesor. Na mariborskem bogoslovju je med leti 1868–1875 predaval moralno teologijo. Duhovniško službo je opravljal v Ljutomeru in pri Zg. Sv. Kungoti.

ŠKERTA JOSIP

Signatura: PAM/1620

Kraj: Laziše

Ohranjeno gradivo: 1860

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Pismo Antona Martina Slomška Josipu Škerti (prepis).

Historiat ustvarjalca: Josip Škerta (6. 3. 1833–8. 7. 1877), župnik.

ŠLEBINGER JANKO

Signatura: PAM/1630

Kraj: Ljubljana

Ohranjeno gradivo: 1913

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Konceptna kartoteka slovenske bibliografije 1907–1913.

Historiat ustvarjalca: Janko Šlebinger (19. 10. 1876–3. 2. 1951), literarni zgodovinar in bibliograf. Diplomiral je iz slavistike in germanistike leta 1903 na Dunaju. Bil je gimnazijski profesor v Ljubljani in Novem mestu, nato pa od leta 1925 bibliotekar in ravnatelj Državne oziroma Univerzitetne biblioteke v Ljubljani. Literarnozgodovinsko je obravnaval slovensko književnost od 17. st., objavljala arhivske vire in literarne korespondence. Predvsem se je posvečal bibliografiji. Sestavil in objavil je splošne slovenske bibliografije za leta 1902–1906, 1929 in polovico leta 1930. Retrospektivno je obdelal slovensko časopisje do leta 1936. Med

delovne naloge Narodne in univerzitetne knjižnice je uvedel letno »Slovensko bibliografijo«.

ŠNUDERL MAKSO

Signatura: PAM/1719

Kraj: Ljubljana, Maribor

Ohranjeno gradivo: 1937

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Zapis Maksa Šnuderla »Kronika severne meje 1918/19«.

Historiat ustvarjalca: Makso Šnuderl (13. 10. 1895–23. 6. 1979), pravnik, politik. Leta 1921 je bil promoviran za doktorja prava. Kot sodnik in odvetnik je služboval v Mariboru ter sodeloval v liberalnem političnem in kulturnem gibanju. Že kot gimnazijec se je pridružil preporodovcem in leta 1918 borcev za severno mejo. Leta 1941 se je odselil v Ljubljano in se priključil osvobodilnemu gibanju. Bil je član SNOO oziroma SNOS ter Avnoja. Od leta 1944 je bil predsednik komisije za ugotavljanje zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev. Bil je tudi predsednik državne komisije za vojno škodo. Po vojni je predaval ustavno pravo in bil med leti 1961–1964 rektor ljubljanske univerze. Pisal je strokovne knjige in razprave (razvoj oblasti, ustava, politično predstavništvo, boj za meje). Uveljavil se je tudi kot pisatelj.

ŠOŠTARIČ MIRKO

Signatura: PAM/1783

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1960–1999

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Kopije strokovnih člankov; dopisi; fotografije; publikacije.

Historiat ustvarjalca: Mirko Šoštarič (10. 4. 1920–1999), strokovnjak za varstvo narave. Realno gimnazijo je leta 1940 končal v Mariboru, nato se je zaposlil pri gozdni upravi. Po vojni je bil zaposlen v različnih podjetjih (Jugopetrol, Talis), od leta 1964 pa pri zavodu za spomeniško varstvo. Napisal je več razprav o varstvu narave in krajine. Sodeloval je pri prvih osnutkih zakona o varstvu narave. Sestavil je elaborate o varstvu narave za občine Celje, Ljutomer, Maribor, Ormož, Ptuj in Radlje, za severovzhodno Slovenijo in zahodno Pohorje. Odlikoval se je po odličnem poznavanju pohorske krajine, posvečal se je tudi raziskovanju ledinskih imen in toponimov.

ŠPINDLER DUŠAN

Signatura: PAM/1777

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1957

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Zapiski Dušana Špindlerja o razvoju kolesarstva v Mariboru.

Historiat ustvarjalca: Dušan Špindler (1912–2003), učitelj. Leta 1933 je končal učiteljske v Mariboru. Udejstvoval se je v mariborski levičarski Zvezi mariborskih intelektualcev. Poučeval je na različnih šolah. Zaradi levičarske usmerjenosti je večkrat ostal brez službe. Med drugo svetovno vojno je bil vključen v vodstvene organe osvobodilnega gibanja. Zaprt je bil v Mauthausnu. Po vrnitvi je postal sekretar okrožnega komiteja KPS za Maribor in okrožnega komiteja OF. Po »pohorski aferi« je bil premeščen na Dolenjsko. Ob koncu vojne je bil sekretar mestnega komiteja KPS Maribor. Ker se je uprl plenjenju bolgarskih enot, ga je doletela partijska kazen. Prestavljen je bil na ministrstvo za prosveto, kmalu pa je prevzel vodstvo Industrijske kovinarske šole v Mariboru. V procesu, podobnem dahavskemu, so ga obtožili, da je v taborišču sodeloval z gestapom. Po vrnitvi s prestane kazni so mu oblasti dodelile honorarno mesto tajnika v Študijski knjižnici v Mariboru. Leta 1978 je dosegel rehabilitacijo.

ŠPINDLER VEKOSLAV

Signatura: PAM/1622

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1915–1959

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Pisma Vekoslava Kukovca Vekoslavu Špindlerju; pismo Franja Baša.

Historiat ustvarjalca: Vekoslav Špindler (16. 7. 1881–6. 8. 1966), politik in kulturni delavec. Leta 1906 je skupaj z Vekoslavom Kukovcem ustanovil liberalno Narodno stranko za Štajersko, napisal strankin program (»Štajerski Slovenci, kaj hočemo«) in postal njen glavni tajnik. Leta 1908 je v Celju sodeloval pri ustanovitvi Zveze narodnih društev za Štajersko in Koroško. Ob prevratu leta 1918 je bil tajnik Narodnega sveta v Celju, nato je urejal »Novo dobo«. Po preselitvi v Maribor je urejal dnevnik »Tabor« ter bil glavni tajnik Zveze kulturnih društev za Štajersko (1923–1929). Med leti 1931–1935 je bil poslanec Jugoslovanske nacionalne stranke v narodni skupščini. Objavljal je pesmi in prozo ter prevajal iz češčine.

ŠROL FRANC

Signatura: PAM/1631

Kraj: Ljutomer

Ohranjeno gradivo: 1855

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Nabožne pesmi.

Historiat ustvarjalca: Franc Šrol (29. 11. 1829–31. 12. 1885), duhovnik, nabožni pesnik. Kot kaplan je služboval v različnih krajih, med leti 1867–1879 je bil župnik v Svečini, nato pa v Ljutomeru. Objavil je več poučnih, moralnih in spodbudnih sestavkov, prilik, basni ter potopisov in življenjepisov. Bil je redni dopisnik »Slovenskega gospodarja«.

ŠTREKELJ KAREL

Signatura: PAM/1632

Kraj: Gradec

Ohranjeno gradivo: 1874–1912

Količina: 5 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,5

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca (Anton Breznik, Anton Aškerc, Fran Miklošič, Danilo Majaron, Janko Šlebinger, Vatroslav Jagič ...); rokopisi (»Historična morfologija slovenskega jezika«, »Slawische Ethnographie« ...); časopisni izrezki; narodne pesmi.

Historiat ustvarjalca: Karel Štrekelj (24. 2. 1859–7. 7. 1912), jezikoslovec in folklorist. Na dunajski univerzi je študiral slovansko in klasično filologijo ter primerjalno jezikoslovje. Med leti 1887–1896 je predaval na graški univerzi kot privatni docent, kasneje pa kot izredni in redni profesor za slovansko filologijo s posebnim ozirom na slovanske jezike in književnost. Od leta 1885 je objavljala jezikoslovne, folkloristične in literarnozgodovinske razprave v slovenskih in tujih znanstvenih časopisih. Največ jezikoslovnega dela je posvetil leksiki in etimologiji; zbiral je ljudsko besedišče in ga objavljala z bogato stvarno in jezikoslovno razlago. Proučeval je izvor tujk in izposojenk v slovanskih jezikih, pa tudi slovanske prvine v furlanščini, italijanščini in nemščini. Njegovo literarnozgodovinsko delo je povezano večinoma z ljudsko pesmijo. Izdal je zbirko »Slovenske narodne pesmi I–IV«.

ŠTUKELJ LEON

Signatura: PAM/1759

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1912–2000

Količina: 22 arhivskih škatel

Tekoči metri: 2,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca; fotografije; časopisni članki in izrezki o Leonu Štuklju; publikacije Olimpijskega komiteja Slovenije; rokopisi in koncepti; spominski zapiski o tekmovanjih; diplome.

Historiat fonda: Gradivo fonda Štukelj Leon je bilo v PAM predano leta 2005.

Historiat ustvarjalca: Leon Štukelj (12. 11. 1898–8. 11. 1999), slovenski telovadec in olimpijonek. Rojen je bil v Novem mestu. Že leta 1907 se je vključil v naraščaj novomeškega Sokola in se pričel resno ukvarjati z gimnastiko. Maturiral je na novomeški gimnaziji in po diplomi na pravni fakulteti opravil še sodniško prakso. Dobil je mesto sodnika v Novem mestu, nato pri Sv. Lenartu, leta 1927 pa je postal sodnik v Mariboru. Nastopil je na sedmih velikih tekmovanjih in skupno osvojil 20 kolajn: 8 zlatih, 6 srebrnih in 6 bronastih. Samo na olimpijskih igrah je skupno osvojil 6 kolajn: dve zlati v Parizu leta 1924, zlato in dve bronasti v Amsterdamu leta 1928 ter srebro v Berlinu leta 1936. Njegova zbirka bi bila zagotovo še obsežnejša, če bi se Kraljevina Jugoslavija udeležila iger v Los Angelesu leta 1932. Leta 1996 je sodeloval pri otvoritveni slovesnosti poletnih olimpijskih iger v Atlanti.

ŠVAJNCER JANEZ J.

Signatura: PAM/1793

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1984–2001

Količina: 5 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,5

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca; časopisni izrezki; fotokopija članka »Predvojna in medvojna leta Preporoda«; krtačni odtisi prispevkov o boju za severno mejo; fotografije; zapiski o dogajanjih v republiškem štabu teritorialne obrambe; pismo Vrhovnemu sodišču.

Historiat fonda: Večji del gradiva fonda Švajncer Janez J. je PAM prevzel leta 1990, del pa kasneje.

Historiat ustvarjalca: Janez J. Švajncer, rojen 3. 7. 1948, vojaški zgodovinar, publicist in pisatelj. Leta 1967 je maturiral na gimnaziji v Mariboru, tri leta pozneje pa diplomiral na Višji pravni šoli v Mariboru. V letih 1976–1979 je bil glavni urednik »Večera« ter v letih 1993–1994 glavni ter odgovorni urednik lista »Slovenska vojska«. Do leta 1989 je opravljal tudi naloge dopisnika »Komunista« iz Maribora. Od leta 1990 je v republiškem sekretariatu za ljudsko obrambo, republiškem štabu za TO in ministrstvu za obrambo sodeloval pri spreminjanju TO v slovensko vojsko. Leta 1994 je dobil čin brigadirja. Uveljavil se je s študijami o vojski države SHS 1918–1919 in o vojaških spopadih v Sloveniji leta 1991. Preučuje zgodovino slovenskih vojaških enot ter se ukvarja z uniformami, odlikovanji ter vojaškimi oznakami.

TAPPEINER ANDREJ

Signatura: PAM/1541

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1800–1836

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Učni pismi 1824, 1829; mojstrsko spričevalo 1830; spričevala; potovalna knjiga (dnevnik) 1830; listina pridobitve mariborskega meščanstva 1836; dopisi.

Historiat ustvarjalca: Andrej Tappeiner (30. 11. 1810–29. 2. 1868), industrialec, mariborski župan. Bil je sin pivovarnarja in gostilničarja Johanna, ki se je leta 1801 priselil v Maribor iz Tirolske. Glavno okrožno šolo je obiskoval v Mariboru, nato je šolanje nadaljeval na gimnaziji v Št. Pavlu na Koroškem (St. Paul) in v Mariboru. V Slovenski Bistrici se je izučil za lektorja in leta 1829 odšel na Dunaj kot lektarski pomočnik. Leta 1831 se je vrnil v Maribor. Oče mu je kupil pivovarno (kasneje Tscheligijeva). Vodil jo je do leta 1841, ko je kupil glažuto pri Lovrencu na Pohorju in se tja preselil. Tukaj je bil izvoljen za občinskega predstojnika in kasneje za župana. Leta 1853 je glažuto prodal in se z družino preselil v Maribor. Posvetil se je javnemu delu in bil kot izkušen gospodarstvenik leta 1861 izvoljen za župana Maribora in kot zastopnik mesta Maribor v štajerski deželni zbor (ponovno leta 1867). Na čelu mesta je ostal do leta 1867. V času njegovega županovanja je Maribor pridobil kanalizacijo, tlakovanje glavnih ulic, izpopolnjena je bila plinska razsvetljava, na njegovo pobudo pa je bilo zgrajeno tudi kazinsko poslopje.

TEGETTHOFF VILJEM

Signatura: PAM/1542

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1813–1920
 Količina: 1 arhivska škatla Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca med Viljemom Tegetthoffom in materjo 1841–1869; službeni dopisi; fotografije; listina-odlikovanje za zmago pri Visu 1866.

Historiat ustvarjalca: Viljem Tegetthoff (23. 12. 1827–7. 4. 1871), viceadmiral. Rodil se je v Mariboru, kjer je tudi obiskoval šolo. Šolanje je nadaljeval v Mornariškem kadetskem kolegiju v Benetkah in postal častnik avstrijske vojne mornarice. Leta 1864 je poveljeval avstrijskemu oddelku fregat v bitki z danskimi ladjami pri otoku Helgoland in bil povišan v kontraadmirala. Pred izbruhom vojne z Italijo in Prusijo je bil v Pulju imenovan za poveljnika avstrijske vojne mornarice. 20. 7. 1866 je porazil Italijane pri Visu in jih prisilil k umiku. Povišan je bil v viceadmirala. Leta 1868 je postal poveljnik avstro-ogrske vojne mornarice. Le-to je reorganiziral in posodobil.

TEPLÝ BOGO

Signatura: PAM/1752

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 20. st.
 Količina: 10 arhivskih škatel Tekoči metri: 1
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Zapisi Boga Teplýja o gospodarski zgodovini.

Historiat ustvarjalca: Bogo Teplý (10. 1. 1900–13. 7. 1979), slavist in zgodovinar. Študiral je zgodovino in slavistiko v Zagrebu in Ljubljani. V Mariboru je poučeval na klasični gimnaziji (1928–1941 in 1946–1950), vmes pa tudi v Murski Soboti in Ljubljani. Med leti 1950–1963 je bil ravnatelj PMM. V muzejstvu je nadaljeval delo Franja Baša. Zavzemal se je za razvoj mariborske galerijske dejavnosti in spomeniškega varstva. Vodil je priprave za ustanovitev umetnostne galerije ter zavoda za spomeniško varstvo. Pisal je razprave o socialni umetnosti, povezavah književnosti z družbenimi razmerami ter politični in kulturni zgodovini Slovenske Štajerske. Prevajal je strokovna in leposlovna dela.

THALMANN WALTHER

Signatura: PAM/0976

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1922–1934
 Količina: 10 arhivskih škatel Tekoči metri: 1
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: nemški, slovenski

Vsebina: Osebna korespondenca; službeni dopisi.

Historiat ustvarjalca: Walther Thalmann, zdravnik-otorinolaringolog. Po okupaciji leta 1941 je Walther Thalmann, sin nekdanjega šefa kirurškega oddelka v mariborski bolnišnici Karla Thalmanna, postal ravnatelj bolnišnice v Mariboru. Bil je član *Kulturbunda*. Izseliti je dal vse slovenske zdravnike, ostale pa premestiti v Avstrijo.

THEIMER KARL

Signatura: PAM/1801

Kraj: Novo mesto

Ohranjeno gradivo: 1849–1861

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Osebni dokumenti (spričevala).

Historiat ustvarjalca: Karl Theimer, uslužbenec Južnih železnic.

TOSI JOŽEF

Signatura: PAM/1556

Kraj: Gradec, Dunaj

Ohranjeno gradivo: 1896–1913

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca; življenjepis Jožefa Tosija.

Historiat ustvarjalca: Jožef Tosi (27. 2. 1824–14. 5. 1875), teološki pisec. Leta 1852 je bil promoviran za doktorja teologije. Postal je suplent za dogmatiko na teološki fakulteti v Gradcu, nato pa redni profesor. V letih 1853–1856 je vodil govorniške in katehetske vaje za slovenske teologe v slovenščini. Med leti 1868–1871 je predaval na teološki fakulteti na Dunaju. Ustoličen je bil tudi za kanonika metropolitanskega kapitlja.

TREML SIEGFRID

Signatura: PAM/1749

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1936–1937

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški

Vsebina: Propagandni nacistični material (legalni in ilegalni tiski nacistične stranke v Avstriji).

Historiat ustvarjalca: Siegfried Tremml, vodja Vodstvenega urada II (*Führungs Amt II*) pri Zveznem vodstvu Štajerske domovinske zveze in glavni propagandist Štajerske domovinske zveze.

TRSTENJAK ALOJZIJ

Signatura: PAM/1543

Kraj: Maribor, Ljubljana

Ohranjeno gradivo: 1807–1963

Količina: 6 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica), srbohrvaški

Vsebina: Dokumenti o službovanju v politični upravi Slovenije 1927–1946; službeni dopisi 1910–1926; dekreti o službenih imenovanjih; osebni dokumenti (spričevala, domovnice, davčne zadeve); »Spomenica o političnih prilikah v srezu dolnjelendavskem«; časopisni izrezki »Ptujski tednik«; rokopisi: »Pušenska gmajna, o kmetskem podložništvu in srenji, o zgodovini Ormoža in Pušencev«, »Spomini iz svetovne vojne 1914–1918«; gradivo za zgodovino Ormoža.

Historiat fonda: Gradivo fonda Trstenjak Alojzij je bilo arhivu predano v letih 1962 in 1963.

Historiat ustvarjalca: Alojzij Trstenjak (14. 6. 1887–25. 1. 1964), pravnik in krajevni zgodovinar. Leta 1914 je v Gradcu doktoriral iz prava. Po vrnitvi iz ruskega vojnega ujetništva (1915–1918) je od leta 1920 služboval v različnih krajih, in sicer v Mariboru, Ptuj, Slovenj Gradcu, Lendavi, Ljutomeru, Splitu, med leti 1935–1945 pa pri banovinski oziroma pokrajinski upravi v Ljubljani. Napisal je številne članke o zgodovini Ormoža in okolice: »Kruc v ormoško-ljutomerskih gorica«, »Odkod ime Ormož«, »Kje je bila Pribinova Businica« in druge. Obravnaval je tudi ljudsko pravo in narodne običaje: »Klada, nekdanji sramotilni steber v Prekmurju«, »Kako so nekdanj odkrivali coprnice«, »O davkih, kakršni so bili nekdanj« idr.

TRSTENJAK ANTE

Signatura: PAM/1720

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1931

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Avtobiografija.

Historiat ustvarjalca: Ante Trstenjak (29. 12. 1894–4. 12. 1970), slikar in grafik. Obiskoval je oddelek za umetno obrt na tehniški srednji šoli v Gradcu. Leta 1917 je nadaljeval študij na šoli za umetno obrt na Dunaju, kasneje pa na višji šoli za umetnost v Zagrebu. Leta 1920 se je vpisal na umetnostno akademijo v Pragi in jo leta 1923 končal. Težišče njegovega dela je bilo v akvarelu, pa tudi njegova dela v olju ne zaostajajo dosti za akvareli, saj jih je večkrat ustvaril po njihovi predlogi. Loteval se je skoraj vseh slikarskih tehnik.

TRSTENJAK DAVORIN

Signatura: PAM/1544

Kraj: Stari trg

Ohranjeno gradivo: 1836–1880

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Rokopisi: jezikoslovni, narodopisni, o slovanski mitologiji, potopisi, zgodovinske razprave; korespondenca (pismo Matije Majarja Ziljskega Davorinu Trstenjaku 8. 10. 1855), spomenica glede organizacije Ciril-Methodove slavnosti 1860.

Historiat ustvarjalca: Davorin Trstenjak (8. 11. 1817–3. 2. 1890), pisatelj, etimolog in zgodovinar. Kot kaplan je služboval v Slivnici pri Mariboru in Mariboru (1850–1861), nato je bil katehet in učitelj slovenskega jezika na gimnaziji. Zaradi zavzemanja za večji delež slovenščine pri pouku je bil odpuščen. V narodno gibanje se je vključil že za časa študija v Gradcu. Leta 1848 je bil med najbolj vnetimi sodelavci graške Slovenije pri oblikovanju slovenskega narodnega programa ter pri zbiranju podpisov za zedinjeno Slovenijo. Bil je zagovornik slovenskih avtohtonističnih teorij. Zavzemal se je za slovensko gledališče in leposlovje, v Mariboru je zasnoval leposlovni list »Zora« (1872–1878) z znanstveno prilogo »Vestnik«. Leta 1872 je vzpodbudil ustanovitev slovenskega pisateljskega društva. Pisal je članke o zgodovini in položaju Slovencev.

TRSTENJAK DRAGOTIN

Signatura: PAM/1634

Kraj: Slovenske Konjice

Ohranjeno gradivo: 1906–1970

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški, srbohrvaški

Vsebina: Osebni dokumenti (spričevala, službene namestitve, pokojninske odločbe, uslužbenški list).

Historiat ustvarjalca: Dragotin Trstenjak, rojen 1. 3. 1887, pravnik. Končal je pravno fakulteto na Dunaju. Leta 1913 se je zaposlil pri štajerskem namestništvu v Gradcu. Ob prevratu leta 1918 ga je Narodna vlada imenovala za okrajnega komisarja, leta 1924 pa je postal sreski načelnik v Slovenskih Konjicah. Leta 1932 je bil imenovan za sreskega načelnika v Črnomlju. Kasneje je opravljal službo pri banovinski upravi v Ljubljani. Leta 1945 je bil upokojen.

TURNER PAVEL

Signatura: PAM/1545

Kraj: Maribor, Fram

Ohranjeno gradivo: 1729–1924

Količina: 10 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1

Informativna pomagala: arhivski popis, objava arhivskih dokumentov

Jezik: slovenski, nemški (gotica), angleški, francoski

Vsebina: Korespondenca A–Ž (prejeta in odposlana pošta); razglednice; voščilnice; osebni in družinski dokumenti (spričevala, računi, vizitke, rokopisi, fotografije).

Historiat fonda: Gradivo fonda Turner Pavel je bilo predano Zgodovinskemu društvu v Mariboru leta 1935.

Historiat ustvarjalca: Pavel Turner (21. 1. 1842–25. 9. 1924), mecen in publicist. Diplomiral je iz klasične filozofije ter leta 1873 promoviral za doktorja prava v Strasbourgu. Bil je domači učitelj v Budimpešti, na Dunaju in v Angliji. Veliko je potoval. Seznanil se je s poznejšima angleškima državnikoma Disraelijem in Gladstonom ter s številnimi kulturnimi in političnimi delavci slovenskega rodu. Leta 1903 se je naselil v Mariboru. Na njegovem posestvu so se shajali domači in tuji intelektualci. Veljal je za enega najbolj razgledanih Slovencev. Bil je mecen študentov in mladih umetnikov. Leta 1924 je svoje premoženje zapustil za štipendije ljubljanski univerzi, bogato knjižnico pa Zgodovinskemu društvu v Mariboru. Pisal je poezijo, potopise in razprave o gospodarstvu. Po političnem prepričanju je bil liberalni demokrat, nasprotoval je absolutizmu ter se zavzemal za splošno volilno pravico in preureditev Avstrije pod slovanskim vodstvom. Posebno pozornost je posvečal vzgoji in prosveti.

TWICKL PIUS

Signatura: PAM/1649

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1896–1945
 Količina: 6 arhivskih škatel
 Tekoči metri: 0,6
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca; poslovni dopisi; gospodarske knjige za gosposčino Zgornji Maribor; kopalne knjige; računi.

Historiat ustvarjalca: Pius Twickl (1865–1928), baron. Rodil se je na gradu Lüttinghof v Vestfaliji. Po poroki z Mechtildo Bernhard je leta 1896 prevzel očetovo posest v Mariboru. Bil je soustanovitelj kletarske zadruge v Mariboru. Sodeloval je tudi v drugih kmetijskih združenjih (mlekarsko, živinorejsko, sadjarsko). Po njegovi smrti je vodenje posesti prevzel sin Hubert. Grofica Mechtilde Twickl se je posvečala dobrodelni dejavnosti, predvsem pomoči revnim otrokom v Mariboru. Zanje je pomagala organizirati brezplačno prehrano.

URBACZEK JOSIP

Signatura: PAM/1546

Kraj: Maribor
 Ohranjeno gradivo: 1820–1842
 Količina: 2 arhivski škatli
 Tekoči metri: 0,2
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: nemški (gotica), slovenski

Vsebina: Osebni dokumenti (spričevala, službena imenovanja in dopisi, hranilne knjižice, fotografije); korespondenca.

Historiat ustvarjalca: Josip Urbaczek, mestni zdravnik. Bil je ustanovitelj prve reševalne postaje v Mariboru in velja za poslednjega »štajerskega ranocelnika« ter enega najpomembnejših mariborskih zdravnikov v 19. st.

VARGA SÁNDOR

Signatura: PAM/1554

Kraj: Lendava/Lendva
 Ohranjeno gradivo: 1700–1988
 Količina: 5 arhivskih škatel
 Tekoči metri: 0,5
 Informativna pomagala: arhivski popis
 Jezik: slovenski, madžarski, hrvaški, latinski

Vsebina: Statistični podatki OŠ 1942–1943; kronika OŠ Genterovci, Mostje in Radmožanci 1880–1950; prostovoljno gasilsko društvo: Genterovci 1934–1940, Lendava 1927–1952; gradivo Hranilnice in posojilnice Lendava 1873–1946; ustanovne listine raznih društev 1892–1942; pravilnik dolnjelendavskega ceha kovačev in izdelovalcev nožev 1702; zgodovina župnij Dobrovnik, Lendava in Črenšovci 1700–1951; urbar za Ižakovce in Lendavo 1775, 1768; popisi prebivalstva v Prekmurju 1741–1784, 1927; članki o Lendavi in okolici iz različnih časopisov 1906–1942; zgodovina Lendave do 1930; študije in razprave o madžarski narodnosti; fotografije: šolske 1895, panorama Lendave 1865, mlatenje slame ob žetvi 1927–1959; knjižice 1874–1944; učbeniki, koledarji 1890–1944; časopisi: »Ljudska pravica« 1943, »Muravidék« 1927–1931, »Ljudski glas« 1950; razne knjige.

Sistem ureditve: Gradivo fonda je urejeno vsebinsko.

Historiat fonda: Gradivo fonda je bilo predano osebno leta 2008.

Historiat ustvarjalca: Sándor Varga (10. 11. 1925–16. 1. 2007), urednik. Leta 1939 je končal osnovno šolo v Genterovcih, srednjo šolo pa leta 1963 v Ljubljani. Leta 1948 je postal uradnik na OLO Lendava, med letoma 1955 in 1961 pa je bil uradnik na Okrajnem sodišču v Lendavi. Od leta 1968 do upokojitve leta 1987 je bil glavni urednik tednika »Népújság« in madžarskih oddaj na Radiu Murska Sobota. Med letoma 1974 in 1982 je bil poslanec v državnem parlamentu, med letoma 1972 in 1982 tudi predsednik parlamentarnega odbora za narodnosti. Objavil je veliko člankov in knjig na temo narodnostnih manjšin in zgodovine prekmurskih krajev. Dobil je tudi več odlikovanj, med drugim križec za zasluge Republike Madžarske.

VERSTOVŠEK KAREL

Signatura: PAM/1635

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1909–1953

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Dopisi, sožalja ob smrti Karla Verstovška, osebni dokumenti Cirila Verstovška.

Historiat ustvarjalca: Karel Verstovšek (26. 7. 1871–27. 3. 1923), politik. Leta 1903 je doktoriral iz klasične filologije. Med leti 1898–1923 je poučeval na klasični gimnaziji v Mariboru. Aktivno je deloval v SLS. V štajerski deželni zbor je bil izvoljen v kmečki kuriji leta 1909 in 1913, v državni zbor pa leta 1910 in 1911. Aktiven je bil pri ustanavljanju Kmečke zveze. Bil je med člani jugoslovanskega kluba, ki se niso strinjali s politiko Ivana Šušteršiča ter zahtevali naslonitev na Čeha in zedinjenje južnoslovanskih narodov. Bil je predsednik Narodnega sveta za štajersko v Mariboru (1918) in med leti 1918–1921 poverjenik za uk in bogočastje Narodne vlade v Ljubljani. Podpiral je akcije Rudolfa Maistra, pomagal pri reorganizaciji šolstva v narodnem duhu, pri ustanavljanju strokovnih šol ter ustanovitvi slovenske univerze.

VERTAČNIK LJUDMILA

Signatura: PAM/1742

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1921–2003

Količina: 30 arhivskih škatel

Tekoči metri: 3

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Knjige (šolske, učbeniki, pesmarice); revije; bilteni; turistični vodniki.

Historiat ustvarjalca: Ljudmila Vertačnik, rojena 9. 8. 1924, pesnica. Njen oče je bil Andrej Visočnik, učitelj na Teznem, mati pa Ljudmila Lebe, prav tako pesnica. V osnovno šolo je hodila v Pamečah pri Slovenj Gradcu, nižjo realko je obiskovala v Mariboru, potem pa učiteljske šolskih sester v Mariboru. Delala je pri Gradisu, potem na mariborski občini, v SNG Maribor, v uvozno-izvoznem podjetju in na koncu pri inšpekcijskih službah na mariborski občini. S pesništvom se je pričela ukvarjati po upokojitvi.

VESENJAK IVAN

Signatura: PAM/1636

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1912
 Količina: 1 arhivska škatla Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: nemški

Vsebina: Doktorska disertacija: »Srbi v Avstriji in njihove naselbine«.

Historiat ustvarjalca: Ivan Vesenjaki (22. 12. 1880–8. 5. 1938), politik in pedagog. Na Dunaju in v Gradcu je študiral zgodovino in geografijo. Bil je suplent in profesor na državnem učiteljskiu v Ljubljani ter Mariboru. Med leti 1923–1929 je bil državni poslanec za ptujski okraj, v Davidovičevi vladi pa tudi minister za agrarno reformo. Od leta 1936 je bil župan občine Košaki pri Mariboru. Kot član SLS je bil med drugim leta 1918 član Narodnega sveta za Spodnjo Štajersko.

VIRK JOŽEF

Signatura: PAM/1547

Kraj: Loče Ohranjeno gradivo: 1852
 Količina: 1 arhivska škatla Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Nabožne pesmi; pismo Antona Martina Slomška Jožefu Virku 1852.

Historiat ustvarjalca: Jožef Virk (15. 3. 1840–4. 1. 1880), pesnik. Službo kaplana je opravljal v različnih krajih, od leta 1850 je bil župnik v Kalobju, nato pa od leta 1861 v Ločah. Na njegovo ustvarjalnost sta odločilno vplivala Matija Čop in Anton Martin Slomšek. Bil je plodovit pisec posvetnih, nabožnih in prigradnih pesmi. Večino pesmi je objavil v »Drobtinica« in »Zgodnji danici«. Marsikatera pesem je ponarodela, kot recimo »Slovensko dekle«, »Slava Slovencem« in druge. Veliko pesmi je ostalo v rokopisu. Sodi med pomembnejše pesnike iz Slomškovega kroga.

VODOPIVEC HILARIJ

Signatura: PAM/1734

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1922–1923
 Količina: 1 arhivska škatla Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski, nemški

Vsebina: Patentni izkaz za meridijsko uro 1922; opis delovanja meridijske ure; dopisi.

Historiat ustvarjalca: Hilarij Vodopivec (16. 3. 1868–13. 5. 1930), pravnik in izumitelj. Pravo je študiral v Gradcu in na Dunaju. Do leta 1918 je služboval v Gorici, Trstu, Sežani in Voloskem (Hrvaška). Leta 1916 je postal finančni svetnik, leta 1920 pa načelnik v finančnem ministrstvu. Leta 1923 je bil kot prvi Slovenec imenovan za člana Glavne kontrole v Beogradu. Pripravil je več zakonov in pisal članke o finančni politiki. Ukvarjal se je tudi s tehničnimi poskusi. Iznašel je meridijsko uro in jo patentiral.

VODUŠEK MATIJA

Signatura: PAM/1548

Kraj: Celje

Ohranjeno gradivo: 1846–1862

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica), slovenski

Vsebina: Pisma Antona Martina Slomška Matiji Vodušku 1846–1862.

Historiat ustvarjalca: Matija Vodušek (13. 1. 1802–22. 12. 1872), nabožni pisatelj in narodni buditelj.

Službo kaplana je opravljal v različnih krajih. Od leta 1833 je bil župnik in provizor v Špitaliču, med leti 1838–1847 nemški pridigar, katehet in ravnatelj glavne šole v Celju, nato pa celjski opat. Sodeloval je s Slomškom na cerkvenem, literarnem, šolskem in gospodarskem področju. Več izvirnih nabožnih zgodb je objavil v »Drobtinica«*», prav tako tudi več govorov. Kot šolnik je pomagal Slomšku pri ustanavljanju podpornega društva za celjske dijake; zbiral in delil je podpore. Zaradi njegovega narodnobuditeljskega delovanja so ga Nemci poskušali že leta 1848 izseliti iz Celja. Ustanovil je prvo slovensko izposojevalno knjižnico v Celju (1851) in bil član prvega začasnega odbora Mohorjeve družbe. Še bolj se je zavzemal za slovenstvo po otvoritvi celjske čitalnice leta 1862; njenih prireditev se je kot govornik redno udeleževal.*

VOGELNIK FRANC

Signatura: PAM/1792

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1945–1990

Količina: 6 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Gradivo o planinstvu: programi, poročila, obvestila planinske zveze; fotografije; tipkopisi prevodov.

Historiat ustvarjalca: Franc Vogelnic, rojen 22. 2. 1931, prevajalec in planinec. Leta 1962 je diplomiral iz slavistike v Ljubljani. Bil je korektor in lektor pri Založbi Obzorja, klasifikator v Univerzitetni knjižnici, mediotekar na pedagoški akademiji in vodja službe za odrasle v Mariborski knjižnici Maribor. Od leta 1984 je bil ponovno zaposlen pri Založbi Obzorja kot lektor in urednik. Prevajal je iz srbohrvaščine, češčine, ruščine, francoščine in nemščine. Uredil je več planinskih zbornikov in vodnikov.

VOGLAR FRANC

Signatura: PAM/1721

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1918–1921

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Letaki Jugoslovanske demokratske stranke; dopisi; memorandum za ustanovitev ženskega učiteljišča v Mariboru.

Historiat ustvarjalca: Franc Voglar (5. 10. 1877–17. 10. 1925), politik. Klasično filologijo in slavistiko je študiral na Dunaju, bil je tudi domači učitelj pri rodbini Thurn - Taxis. Med leti 1912–1921 je bil profesor na klasični gimnaziji v Mariboru in od leta 1922 ravnatelj ženskega

učiteljska. Narodnopolitično je začel delovati v Mariboru med vojno. Deloval je v različnih organizacijah: Slovenska šola, Ciril-Methodova družba, Dramatično društvo. Zbiral je podpise za majniško deklaracijo. Po vojni je bil tajnik Narodnega sveta in poslanec Jugoslovanske demokratske stranke v začasnem Narodnem predstavništvu. Bil je tudi urednik liberalnih dnevnikov »Mariborski delavec« in »Tabor«. Sodeloval je pri ustanavljanju Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru.

VOGRIN LOVRO

Signatura: PAM/1208

Kraj: Maribor, Mala Nedelja

Ohranjeno gradivo: 1845

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Ščitno pismo gosposčine Negova Lovru Vogrinu za vinograd 1845.

Historiat ustvarjalca: Lovro Vogrin (1809–11. 12. 1869), narodni buditelj. Po opravljenem bogoslovnem študiju v Gradcu je služboval kot kaplan v Mariboru ter kot adjunkt bogoslovnega semenišča v Gradcu. Leta 1842 je bil promoviran za doktorja bibličnih ved. Nadomeščal je profesorja dogmatike na teološki fakulteti. Leta 1845 je prevzel župnijo v Mali Nedelji, a opravljal tudi posle ljutomerskega dekana. Leta 1853 je zaprosil za župnijo Sv. Jurij ob Ščavnici in postal okrožni dekan. Leta 1861 je postal stolni kanonik, leta 1863 lavantinski oziroma deželni šolski nadzornik v Mariboru, leta 1867 pa stolni prošt. Imenovan je bil za profesorja pastoralike, pedagogike in retorike v mariborskem bogoslovju. V Gradcu je sodeloval s Stankom Vrazom, Štefanom Kočvarjem in Franom Miklošičem. Med službovanjem v Gradcu je bil med prvimi člani Slovanske čitalnice. Pri Mali Nedelji in Sv. Juriju ob Ščavnici je vsako leto razdelil med preprosto ljudstvo več sto slovenskih knjig. Leta 1848 je bil povezan z graško in dunajsko Slovenijo. Med ljudstvo je delil letake s slovenskimi zahtevami. Bil je med ustanovitelji mariborske čitalnice in med podpisniki poslanice za ustanovitev Slovenske matice leta 1862.

VOKAČ ZLATA

Signatura: PAM/1739

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1917–1997

Količina: 7 arhivskih škatel

Tekoči metri: 0,7

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Gradivo in zapiski za romane »Knjiga senc«, »Marpurgi«, »Čarovnica Sara«, »Šarika«; zapiski o književnosti in zgodovini; časopisni izrezki; študijsko gradivo; kopije risb Jožeta Vokača.

Historiat fonda: Gradivo fonda Vokač Zlata je PAM prevzel leta 1998. Fondu je bilo priključeno še gradivo v kopijah, katerega ustvarjalec je bil Jože Vokač, tast Zlate Vokač.

Historiat ustvarjalca: Zlata Vokač (23. 9. 1926–7. 3. 1995), pisateljica. Obiskovala je klasično gimnazijo v Mariboru. Na filozofski fakulteti v Ljubljani je diplomirala iz primerjalne književnosti ter ruskega jezika in književnosti. Magisterij je opravila na filološki fakulteti v Beogradu, doktorat pa v Zagrebu. Poučevala je na raznih srednjih šolah v Mariboru, pred

upokojitvijo pa na pedagoški akademiji ruski jezik in književnost. Bila je tudi predavateljica in lektorica slovenskega jezika v Sombotelu. Razprave in članke je objavljala v reviji za kulturo in družbo »Dialogi«. Napisala je več knjig: »Poetika Konstantina Paustovskega« (1975), »Marpurgi« (1985), »Knjiga senc« (1993) ter otroški knjigi »Vesele zgodbe o vampirjih« (1994) in »Prvo potovanje mačka Čunje« (1995).

VOMER IVAN

Signatura: PAM/1671

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1889–1961

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Dnevnik.

Historiat fonda: Gradivo fonda Vomer Ivan je bilo v PAM predano leta 1983.

Historiat ustvarjalca: Ivan Vomer (25. 8. 1889–3. 8. 1975), učitelj in šolski upravitelj. Rojen je bil na Janževskem Vrhu. Kot učitelj je služboval v različnih krajih. Bil je upravitelj Dečjega doma v Mariboru, leta 1940 pa je postal upravitelj III. deške osnovne šole na Ruški c. v Mariboru. Med drugo svetovno vojno je bil zaradi sodelovanja z narodnoosvobodilnim gibanjem po izdaji okrožnega sekretarja Karla Kladnika Uroša zaprt v Dachau. Imel je tri otroke, in sicer: Anko, poročeno Zgonik (učiteljica in šolska upraviteljica v Mariboru), Miro, poročeno Medved (profesorica slavistike) ter Iva (veterinar).

VOŠNJAK JOSIP

Signatura: PAM/1549

Kraj: Slovenska Bistrica, Ljubljana

Ohranjeno gradivo: 1843–1911

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca (pisma Pavla Turnerja, Frana Govekarja, Bogumila Vošnjaka, Franca Ksaverja Meška Josipu Vošnjaku); osebni dokumenti (spričevala, službena imenovanja, krstni list).

Historiat ustvarjalca: Josip Vošnjak (4. 1. 1834–21. 10. 1911), politik, pisatelj in zdravnik. Kot zdravnik je delal v raznih krajih, najdlje v Slovenski Bistrici (1861–1870) in Ljubljani (1872–1895). Poslanec je bil 29 let, in sicer med leti 1867–1878 v štajerskem deželni zboru, med leti 1873–1885 v državnem zboru ter po letu 1878 v kranjskem deželni zboru. Aktivno je sodeloval na taborih v Ljutomeru, Žalcu, Šempasu, Vižmarjah in Ormožu. Po njegovi zaslugi so Slovenci opuščali notranje spore in nastopali enotno. Vošnjak je vodil skupino mladoslovencev v deželni zboru in uveljavil geslo »Vse za domovino, omiko in svobodo«. Izdal je več političnih in propagandnih knjižic in prispeval k boljšemu položaju zdravnikov na Kranjskem. Pisal je o zdravstvu, agrarnem vprašanju, zadrugah, vinarstvu in hranilnicah, napisal pa je tudi več pripovednih del in dram.

VRABL NIKO

Signatura: PAM/1637

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1874–1972

Količina: 14 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Službeni dopisi; osebni dokumenti; korespondenca; volilni imenik 1945; šolski zvezki; sodne razprave; fotografije; časopisni izrezki; načrt kaznilnice v Mariboru.

Historiat ustvarjalca: Niko Vrabl (5. 12. 1885–20. 4. 1975), pravnik in kulturni delavec. Kot srednješolec je bil v Mariboru vodja slovenskega narodnoradikalnega dijaštva. V letih 1920–1924 je bil vodja okrajnih sodišč v Ljutomeru in Gor. Radgoni ter preiskovalni in okrajni sodnik v Mariboru. Med leti 1924–1941 je bil upravnik Moške kaznilnice v Mariboru. Med vojnama je urejal koledar mariborske nabavne zadruga. Med drugim je bil predsednik Slovanske čitalnice, blagajnik Zgodovinskega društva v Mariboru ter več let med najožjimi sodelavci generala Maistra.

VRAZ STANKO

Signatura: PAM/1550

Kraj: Zagreb, Maribor

Ohranjeno gradivo: 1757–1951

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica), slovenski

Vsebina: Korespondenca (prepis pisem Antona Martina Slomška in Valentina Orožna Stanku Vrazu 1838–1840); pobotnica Stanka Vraza o prejeti zapuščini 1836; album Stanka Vraza s podpisi obiskovalcev njegovega rojstnega kraja; osebni dokumenti družine Vraz (posestni list, davčna knjižica 1859–1863).

Historiat ustvarjalca: Stanko Vraz (30. 6. 1810–24. 5. 1851), pesnik. Gimnazijo je obiskoval v Mariboru in se nato vpisal na pravno fakulteto v Gradcu, ki pa je ni končal. Po srečanju z Ljudevitom Gajem se je leta 1839 dokončno preselil v Zagreb. Imel je tesne stike s kulturnim dogajanjem v Ljubljani. V Zagrebu je ustanovil in urejal literarnoumetnostni narodni zbornik »Kolo« (1842–1859), prav tako je krajši čas urejal tudi časopis »Danica« Ljudevita Gaja. Leta 1848 je kot pooblaščenec društva graške Slovenije zastopal Slovence na slovanskem kongresu v Pragi. Pesniško je pričel ustvarjati kot slovenski pesnik, vendar je po letu 1837 postal »ilirski pesnik« in skoraj popolnoma opustil slovenščino. Navdušil se je za ideje o slovanski vzajemnosti in tako postal privrženec ilirskega gibanja. Pri štajerskih izobrazencih so bile njegove zamisli sprejete z več razumevanja kot v ljubljanskem kulturnem krogu. Še posebej odločno jih je zavračal France Prešeren, ki ni imel razumevanja za Vrazove predloge, da naj bi v slovenski knjižni jezik sprejeli nekatere vzhodnoštajerske glasovne in morfološke značilnosti.

VRIŠER SERGEJ

Signatura: PAM/1658

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 20. st.

Količina: 16 arhivskih škatel

Tekoči metri: 1,6

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Fototeka baročnih kiparjev Slovenije (Štajerska, Kranjska in Slovensko primorje po krajih in po avtorjih); fotografije.

Historiat fonda: Fond Vrišer Sergej je PAM prevzel leta 2008.

Historiat ustvarjalca: Sergej Vrišer (9. 11. 1920–28. 5. 2004), umetnostni zgodovinar, muzealec. Študiral je na vojaški akademiji v Beogradu. Leta 1954 je diplomiral iz umetnostne zgodovine in leta 1962 doktoriral na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Od leta 1954 je bil kustos v PMM, med leti 1963–1988 njegov ravnatelj, od leta 1998 pa muzejski svetnik. Na filozofski fakulteti je predaval muzeologijo in konservatorstvo, nato pa zgodovino likovne umetnosti in kulture na mariborski pedagoški fakulteti. Osrednja tema njegovega raziskovanja je bila baročna plastika, katere pregled je razširil na celotno Slovenijo. Gradivo je slogovno analiziral in sistematiziral. Ukvarjal se je tudi s kostumologijo, zlasti z zgodovino vojaških uniform. Publikacije je obogatil z lastnimi ilustracijami. Leta 1975 je prejel Valvasorjevo nagrado, Steletovo leta 2001 in nagrado Izidorja Cankarja leta 2003.

WEIDNER INGE

Signatura: PAM/1751

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1931–1944

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški

Vsebina: Osebni dokumenti (članska knjižica nacistične stranke; delovna knjižica); dopisi.

Historiat ustvarjalca: Inge Weidner (1919–1944), uslužbenka delovnega urada (*Arbeitsamt*) v Mariboru. Leta 1944 je bila ubita med bombnim napadom.

WESTERMAYER JAKOB

Signatura: PAM/1638

Kraj: Pliberk

Ohranjeno gradivo: 1855

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica)

Vsebina: Pismo Antona Martina Slomška Jakobu Westermayerju.

Historiat ustvarjalca: Jakob Westermayer, župnik in dekan.

WOLF HUGO

Signatura: PAM/1639

Kraj: Dunaj

Ohranjeno gradivo: 1860–2003

Količina: 2 arhivski škatli

Tekoči metri: 0,2

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: nemški (gotica), slovenski

Vsebina: Notno gradivo; fotografije; kopije šolskih spričeval; korespondenca.

Historiat ustvarjalca: Hugo Wolf (13. 3. 1860–22. 2. 1903), komponist. Rojen je bil v Slovenj Gradcu. Njegov oče je bil usnjar, a se je ljubiteljsko ukvarjal tudi z glasbo. Po končanem šolanju v Mariboru je odšel na konservatorij na Dunaj, vendar pa je bil že leta 1877 izključen (zaradi domnevne dijaške šale). Ostal je na Dunaju, kjer se je preživljal s poučevanjem klavirja, finančno pomoč pa mu je nudil tudi oče. Leta 1884 je postal glasbeni kritik dunajske revije »Salonblatt«. Navduševal se je nad Wagnerjem, strogo pa je odklanjal Brahmsa. Leta 1887 je objavil dvanajst pesmi, odpovedal je delo kritika in se posvetil le še komponiranju. V naslednjih devetih letih je napisal svoja najpomembnejša dela.

ZBAŠNIK FRAN

Signatura: PAM/1722

Kraj: Ljubljana

Ohranjeno gradivo: 1903–1923

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca (Franc Ksaver Meško, Tomo Zupanc, Pavel Karlin).

Historiat ustvarjalca: Fran Zbašnik (1. 10. 1855–2. 2. 1935), pripovednik in urednik. Pravo je študiral v Gradcu. Služboval je na okrajnih glavarstvih v Postojni, Kamniku, Radovljici, nato pa je bil tajnik deželnega odbora in ravnatelj uradov deželnega odbora v Ljubljani. Sprva je pisal pesmi in se zgledoval po Prešernu in Aškercu, pozneje pa se je posvetil pripovedništvu. Opisoval je kmečko in mestno življenje, privlačila ga je tudi zgodovinska tematika. Bil je prvi predsednik leta 1905 ustanovljenega Društva slovenskih književnikov in časnikarjev ter med leti 1903–1909 urednik »Ljubljanskega zvona«.

ZEMLJIČ JAKOB

Signatura: PAM/1640

Kraj: Radenci

Ohranjeno gradivo: 1893–1931

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca (Miroslav Ploj, Anton Korošec, Edvard Vaupotič, Franjo Rosina, Ivan Kukovec ...).

Historiat ustvarjalca: Jakob Zemljič, posestnik v Radencih, župan ter član okrajnega zastopa.

ZGONIK MAVRICIJ

Signatura: PAM/1557

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1904–1994
 Količina: 26 arhivskih škatel, 1 mapa, 4 tulci Tekoči metri: 2,6
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Tipkopisi in rokopisi didaktično-metodične vsebine za področje geografije in zgodovine; geografsko-zgodovinske razprave; učbeniki; zemljevidi; karte; fotografije; osebni dokumenti (spričevala, službene odločbe); življenjepis Mavricija Zgonika in Anke Zgonik; priznanja.

Historiat fonda: Fond Zgonik Mavricij je PAM prevzel leta 2008.

Historiat ustvarjalca: Mavricij Zgonik (10. 3. 1910–28. 10. 2002), geograf in zgodovinar. Leta 1934 je diplomiral na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Med leti 1936–1941 in 1945–1964 je poučeval na različnih srednjih šolah v Mariboru in Kopru, kjer je bil tudi ravnatelj slovenske gimnazije. Med leti 1955–1959 je predaval metodiko geografije na Filozofski fakulteti v Ljubljani, nato pa na mariborski Pedagoški akademiji. Več let je bil inšpektor za srednje šole okraja Maribor ter pedagoški svetovalec. Bil je odličen mentor bodočih učiteljev, ki so si pridobivali znanje na urah zgodovine in geografije na mariborskih osnovnih šolah. Preučeval je novejšo zgodovino Slovenske Štajerske, predvsem pa metodiko pouka zgodovine in geografije. Doktoriral je leta 1971 s temo o spreminjanju izrabe tal v Dravski dolini. Pomembne so njegove študije migracijskih gibanj na obmejnem področju. Napisal je več učbenikov in didaktičnih pripomočkov za pouk zgodovine in geografije.

ZORATTI ALOJZ

Signatura: PAM/1781

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1957
 Količina: 1 kos Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Biografija Alojza Zorattija.

Historiat ustvarjalca: Alojz Zoratti (1874–1960), kipar in pozlatar. Oče Alojza Zorattija je bil izučen pozlatar za cerkvene in druge predmete v Vidmu. Leta 1872 je prevzel delo v cerkvi na Vurberku. Naslednje leto se je z družino naselil v Mariboru. Alojz Zoratti se je izučil očetove obrti. Po opravljenem pomočniškem izpitu je delal v očetovi delavnici, nato pa se je odpravil po svetu. V Münchnu se je specializiral za restavriranje starinskih lesenih predmetov ter slik na platnu, lesu in zidu. Leta 1906 je prevzel v Mariboru očetovo delavnico. Po drugi svetovni vojni so postale razmere za privatne obrtnike zaradi pomanjkanja materiala in naročil vse težje, zato je leta 1954 prenehal z obrtjo.

ŽAUCER PAVLE

Signatura: PAM/1723

Kraj: Ljubljana Ohranjeno gradivo: 1938–1940
 Količina: 1 arhivska škatla Tekoči metri: 0,1
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca Lojzeta Šušmelja Pavlu Žaucerju.

Historiat fonda: Gradivo fonda Žaucer Pavle je bilo v PAM predano leta 1967.

Historiat ustvarjalca: Pavle Žaucer (18. 12. 1914–31. 10. 1986), politični delavec. Diplomiral je leta 1940 iz agronomije v Zagrebu. Med študijem je deloval v Akademskem društvu Triglav ter bil med organizatorji narodnoobrambnih taborov. Po okupaciji je bil izgnan v Srbijo, kjer se je priključil partizanom. Od jeseni 1942 je bil med organizatorji NOB na Koroškem. Februarja 1944 se je udeležil zasedanja SNOO v Črnomlju. Po vojni je do marca 1947 deloval politično na Koroškem, nato pa v zunanjem ministrstvu in pri vladi FLRJ. Med leti 1958–1962 je bil predsednik republiškega zbora skupščine SRS, potem pa do leta 1974 sodnik ustavnega sodišča SRS.

ŽEBOT FRANJO

Signatura: PAM/1724

Kraj: Maribor Ohranjeno gradivo: 1921–1929
 Količina: 2 arhivski škatli Tekoči metri: 0,2
 Informativna pomagala: arhivski popis Jezik: slovenski

Vsebina: Korespondenca in dopisi Franju Žebotu kot poslancu 1921–1929.

Historiat ustvarjalca: Franjo Žebot (10. 8. 1881–13. 4. 1945), časnikar in politik. Po ljudski šoli v Šentilju v Slovenskih goricah je od leta 1900 obiskoval fantovsko šolo v Jarenini. Nekaj časa je obiskoval tudi Zadružno šolo na Dunaju. Vključil se je v narodnoobrambno gibanje in postal dopisnik »Slovenskega gospodarja« in »Našega doma«. Politično je deloval v Slovenski krščansko-socialni zvezi. Na ustanovnem sestanku Slovenske kmečke zveze za Štajersko leta 1907 je bil izvoljen v osrednji odbor, na ustanovnem shodu Zveze slovenskih fantov leta 1908 pa za predsednika. Po preselitvi v Maribor se je posvetil časnikarstvu: delal je v uredništvu »Straže«, »Našega doma« in »Slovenskega gospodarja«. Leta 1911 je v Mariboru postal vodja Tiskarne sv. Cirila; tu je odigral pomembno vlogo v deklaracijskem gibanju. Kot član Narodnega sveta za Štajersko je leta 1918 v tednih pred prevratom skrbel za organizacijo narodnih straž po vsej Štajerski. V letih 1922–1929 je bil narodni poslanec. Med šestojanuarsko diktaturo se je umaknil iz politike; dopisoval je v »Slovenca« in od aprila 1929 vodil glavno zastopstvo Vzajemne zavarovalnice za Štajersko. V letih 1930–1932 je bil načelnik mariborskega okrajnega zastopa, med leti 1935–1941 pa podpredsednik mestne občine Maribor. Leta 1938 je bil ponovno izvoljen za narodnega poslanca. 10. 4. 1941 so ga Nemci aretirali in nato odpeljali v Dachau, a je bil marca 1944 zaradi bolezni izpuščen. Vrnil se je v Maribor in se potem umaknil v Ljubljano. Decembra 1944 je bil znova aretiran in interniran v Dachau, kjer je umrl.

ŽIČKAR JOŽEF

Signatura: PAM/1641

Kraj: Videm pri Krškem

Ohranjeno gradivo: 1894

Količina: 1 kos

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Pismo Jožefa Žičkarja Luki Svetcu.

Historiat ustvarjalca: Jožef Žičkar (12. 2. 1846–27. 9. 1905), duhovnik in politik. Bil je kaplan v Vojniku in Celju ter župnik v Vitanju in Vidmu pri Krškem. V Celju je bil podpredsednik čitalnice. Leta 1879 je ustanovil Katoliško podporno društvo. V Vitanju je bil pobudnik bralnega društva, posojilnice in delavskega podpornega društva. Za deželnega poslanca je bil izvoljen z narodnoslogaškim programom Slovenskega političnega društva za Spodnjo Štajersko (1896, 1902), leta 1897 pa je bil izvoljen v državni zbor. Zagovarjal je težnje po slovenski gimnaziji v Celju, po slovenski univerzi ter narodni enakopravnosti po šolah in uradih.

ŽMAVC ANDREJ

Signatura: PAM/1642

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1929–1933

Količina: 2 kosa

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Biografski podatki in časopisni članek o Andreju Žmavcu.

Historiat ustvarjalca: Andrej Žmavc (27. 11. 1874–30. 3. 1950), enolog. Po končanem učiteljišču v Mariboru je poučeval v različnih krajih. Obiskoval je *Önologische und pomologische Lehranstalt* v Klosterburgu in *Hochschule für Bodenkultur* na Dunaju. Med leti 1901–1903 je bil strokovni učitelj na vinarsko-sadjarski šoli v Bukovu pri Negotinu (Srbija), nato pa potujoči učitelj za sadjarstvo in vinogradništvo ter komisar pri zvezi gospodarskih zadrug v Gradcu. Leta 1920 je postal ravnatelj Vinarsko-sadjarske šole v Mariboru. Prizadeval si je za obnovo vinogradov, uvajanje kakovostnih vinskih sort, ustanavljanje hranilnic in posojilnic ter vinarskih in sadjarskih zadrug.

ŽMAVC JAKOB

Signatura: PAM/1643

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1890–1925

Količina: 4 arhivske škatle

Tekoči metri: 0,4

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski, nemški (gotica)

Vsebina: Korespondenca (Jakob Zupančič, Janez Zupanc, Ivan Hribar ...); rokopisi o položaju slovenščine v šolah; časopisni izrezki; zapiski.

Historiat ustvarjalca: Jakob Žmavc (30. 6. 1867–10. 2. 1950), šolnik in konservator. Študiral je zgodovino in zemljepis v Gradcu, na Dunaju in v Pragi. V letih 1895–1925 je bil gimnazijski profesor v Ljubljani, Kranju in Mariboru. Kot predsednik ljubljanske sekcije Profesorskega društva si je prizadeval za poučevanje v slovenskem jeziku. Med leti 1907–1916 je organiziral pisanje slovenskih šolskih knjig za višje gimnazije. Pri Slovenski matici je bil

načelnik zemljepisnega odseka. Kot dopisni član in konservator Centralne komisije za varstvo spomenikov na Dunaju je popisal številna arheološka najdišča v Sloveniji.

ŽUNKOVIČ DAVORIN

Signatura: PAM/1644

Kraj: Maribor

Ohranjeno gradivo: 1903–1933

Količina: 1 arhivska škatla

Tekoči metri: 0,1

Informativna pomagala: arhivski popis

Jezik: slovenski

Vsebina: Rokopis »Stara tisa na Ptujski Gori«; pismo škofa Mihaela Napotnika; diploma Vatroslava Jagiča (prepis).

Historiat ustvarjalca: Davorin Žunkovič (1. 11. 1858–18. 9. 1940), publicist, knjižničar. Do leta 1921 je služil v avstrijski oziroma jugoslovanski vojski. Med leti 1923–1931 je bil honorarni knjižničar Študijske knjižnice v Mariboru. Ljubiteljsko se je ukvarjal z jezikoslovjem, toponomastiko in slovansko arheologijo. Izhajal je iz prepričanja o avtohtonosti Slovanov v srednji Evropi. Pritegovala ga je domnevna zveza med Slovani in Etruščani, germanske rune pa je imel za slovanski črkopis.